

NOVI Glasnik

GLASILO OBCINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LASKO, SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ŽALEC

Z UREDNIKOVE MIZE

Povezanosti z bralci ne gojimo le prek pisane besede in branja, vse bolj čutimo potrebo za neposrednejšimi stiki. Odtod tudi usmeritev uredništva na letuča uredništva, javne radijske oddaje, pa pomenki »s starimi grčami« itd. Sem pripisemo še izlet 100 kmečkih žensk, letos že petič. Letošnji je bil še posebej kronan z lepim vremenom, boljšega si niti želeti nismo mogli. Povezanosti pravim, ker smo bili kot ena, razumevajoča družina Novega tednika. In prav s temi vrsticami bi se vsi v uredništvu radi zahvalili vsem udeleženkam izleta na pozornosti do spremljevalcev iz kolektiva NT-RC, ki so svoje delo in odgovornost zlahka opravili prav zato, ker je bila skupina disciplinirana, dosledna v spoštovanju dogovorjenega programa potovanja in sodelujoča — tudi v dobrem razpoloženju. Tega menda ni manjkalo, saj smo shajali celo brez »bolniške«.

Ostaneta pa nam dve želji: kako organizirati snidenje z večjim številom (saj zanimanje za izlet močno narašča) in kako ugoditi vsem vabilom »pa pridite zagotovo naokrog« Radi bi, saj bomo zvedeli marsikaj primerne za objavo. Toda kdaj, na to pa zaenkrat še ne zmoremo odgovoriti. In vendar, dobra volja nas bo, že kdaj, zanesla na dom kakšne bralke v kramljanje.

VAS UREDNIK

KMETIJSKI KOMBINAT ŠENTJUR

BOGAT NAČRT

ZA LETOS NAD 52 MILIJONOV

Kmetijski kombinat Šentjur se je v minulih petnajstih letih, ko je celotni dohodek narasel dvajsetkrat, hitro razvijal. Se hitrejši razvoj pa načrtujejo v srednjeročnem obdobju. Ze letos bodo v družbeni sektor vložili nad 23 milijonov in v zasebni sektor 29 milijonov dinarjev.

Lepo osnovo za takšen razvoj so ustvarili že lani, ko so dosegli 221 milijonov dinarjev celotnega dohodka, ali 14 odstotkov več kot leto prej. Razen tozda klavnice, ki bo po modernizaciji tudi uspešen, so vse temeljne organizacije kombinata poslovale uspešno.

Ze iz načrta naložb je razvidno, da bodo svoj razvoj usmerjali predvsem v živinorejo, pridobivanje silazne krme, proizvodnjo mleka in sadjarstvo.

V družbenem sektorju bodo letos ukinitili proizvodnjo mleka na Planini, tu pa bodo zgradili hleve za pitanje govedi. Načrtujejo tudi izgradnjo hlevov za kokoši, večje melioracije, s katerimi bodo pridobili 250 hektarov zemljišč in obnovo hmeljišč.

V kooperaciji pa bodo obnovili 50 hlevov za govejo živino, 20 hlevov za svinje ter 13 hektarov nasadov jablan in ribeza.

V načrtu do leta 1980 so zastavili pogumne cilje. V družbenem sektorju želijo proizvesti letno po 2000 glav govedi,

15 milijonov jajc in 200 vagonov jabolk, ob tem pa bodo razvijali še proizvodnjo enodnevnihi piščancev in pričeli gojiti svinje.

V kooperacijski proizvodnji pa želijo letno spitati do 3000 glav živine oziroma pridobiti 1.400 ton govedine. Precej nalog jih čaka pri proizvodnji mleka, kjer je možnost še dokaj nizka. Lani so namolžili nad 3 milijone litrov mleka. Z izboljšanjem pasem živine in razširjanjem mreže zbiralnic pa načrtujejo precej večjo možnost v prihodnjih letih.

Pri gojenju prašičev se nađejajo leta 1980 že 10 do 15 tisoč glavam letno, ob tem pa bodo precej povečali tudi proizvodnjo perutnine. Velike bodo tudi naloge v sadjarstvu. Donosnost tu je namreč nizka, saj naprimer na ribezovih nasadih oberejo le kilogram do dva ribeza na grmiček. To je odločno premalo, zato načrtujejo obnovo, nasadov, v katere bodo vnašali nove, donosnejše sorte.

Ena osnovnih nalog v srednjeročnem obdobju pa bo razvijanje kooperantskih odnosov in preusmerjanje kmetij na specializirano proizvodnjo. V načrtu so si zastavili cilj, da morajo letno preusmeriti in specializirati kar 40 do 50 kmetij letno.

BRANKO STAMEJČIČ

Pred tednom dni so v Celju podpisali družbeni dogovor o modernizaciji regionalne bolnišnice Celje. Svečanega podpisa so se udeležili predstavniki občinskih skupščin iz Celja, Laškega, Šentjurja, Šmarja in iz Zalca ter predstavniki občinskih zdravstvenih skupnosti. Posodobitev bolnišnice v Celju ne pomeni samo združevanje sredstev za njeno modernizacijo, temveč nekaj več. Pomeni solidarnostno dogovarjanje v regiji, hkrati pa tudi pomemben korak v razvoju in organizaciji zdravstva na našem območju.

Z. S., D. M.

CELJE

NEPOSREDEN DOGOVOR

TEŽIŠČE DELA SVETOV POTROŠNIKOV V KRAJ. SKUPNOSTIH

Prva naloga je opravljena. Dobro, lahko bi rekli tudi odlično. Toda, zdaj je na vidiku druga. Vsekakor pomembnejša, saj gre za kon-

kretno uveljavitev svetov potrošnikov kot pomembnega člana v delovanju našega samoupravnega sistema, kot pomembne oblike povezovanja njega potrošnikov.

V organizaciji občinske konference SZDL je bila v ponedeljek popoldne prva seja občinske konference svetov potrošnikov občine Celja, seja, ki je opozorila, da čaka te samoupravne organe potrošnikov izredno pomembne naloge, tembolj, ker ne gre samo za zaščito potrošnikov, marveč veliko bolj ali predvsem za vsklajevanje interesov med proizvajalci potrošnih dobrin in potrošniki. Zato sveti potrošnikov niso samoupravna telesa z dosti širšimi nalogami. Teh je veliko in bržčas bo najbolj prav, če jih bodo sveti osvajali postopoma, na vsak način pa v skladu s konkretnimi potrebami in zahtevami. Po vsej verjetnosti bo največ dela na trgovinskem področju, saj je tudi razprava na prvi seji občinske konference potrdila, da marsikje šepa preskrba z osnovnimi živili. Nalog pa je seveda dosti več.

Začetek dela je tudi potrdil, da bo težišče uveljavljanja svetov potrošnikov v krajevnih skupnostih, kjer mora priti do neposrednega dogovarjanja med potrošniki oziroma njihovim svetom in proizvajalci. Med prioritete naloge prvega in prav gotovo poznejšega obdobja sodi skrb za normalno preskrbo občanov z osnovnimi živili. Ta skrb mora še posebej priti do veljave v odročnih krajevnih skupnostih, kjer so ob-

čani marsikdaj tudi zaradi objektivnih razlogov prizadeti v preskrbi.

Sicer pa je prva seja občinske konference svetov potrošnikov še naročila, da naj se čimprej sestanejo sveti potrošnikov v krajevnih skupnostih, ki naj sprejmejo tudi svoj delovni načrt. Enako morajo o samoupravnem organiziranju potrošnikov razpravljati delavski sveti tistih kolektivov, ki so neposredno vključeni v preskrbovanje občanov.

Nekatere misli o problemih malega gospodarstva v zasebnem sektorju pa so udeleženci seje sprejeli kot začetek javne razprave o problemih malega gospodarstva v celjski občini.

Ko so konstituirali občinsko konferenco svetov potrošnikov, so za predsednika izbrali Jožico Prelesnik. Vrh tega so izvolili enajst članov v izvršni odbor, za predsednika tega telesa pa Viktorja Hermana. MB

ŽALEC: O GOSPODARSTVU

Danes bo v Zalcu seja občinske skupščine. Na seji bodo najprej govorili o gospodarskih gibanjih v občini v lanskem letu ter o gibanju skupne porabe lani. Sledilo bo poročilo komisije Izvršnega sveta za varstvo okolja, nato pa še poročilo o dosedanjem delu sklada za uresničevanje programa izgradnje določenih objektov družbenih dejavnosti. Za tem bodo pregledali realizacijo finančnega načrta sklada za leto 1976 ter govorili o programu vlaganj v tem letu.

Po končani seji vseh treh zborov bo še seja zbora združenega dela in zborov krajevnih skupnosti, na kateri bodo govorili o začasnem finančiranju proračuna občine za prvo trimesečje letošnjega leta.

J. V.

PLENUM CTZ

Včeraj dopoldne je bila redna plenarna seja Celjske turistične zveze, na kateri so odobrili poročilo o delu zveze lani pa tudi delovni načrt za letos.

Razen tega so sprejeli razpise tekmovanj in ocenjevanj, ki imajo v tej turistični družbeni organizaciji že nekajletno tradicijo.

MOZIRJE: VENDAR INTEGRACIJA

Potem, ko je propadel referendum med člani kolektiva gostinskega podjetja »Turista« v Mozirju za priključitev kot samostojna temeljna organizacija združenega dela celjskemu Izletniku, v občini niso vrgli v koruzo puške za okrepitev gostinske dejavnosti.

In tako so šli v novo akcijo. Zdaj znotraj občine. Po temeljitih pripravah so se odločili za povezavo »Turista« s kuhinjo, ki pripravlja tople obroke za delavce občinske uprave.

Najprej so sestavili ekonomski elaborat, ki je potrdil upravičenost integracije, zatem pa šli v javno razpravo. Pobuda je naletela na popolno razumevanje. In tako so prepričani, da se bo pripravljenost članov obeh kolektivov za delo na skupni poti pokazala tudi jutri, ko bodo imeli referendum.

Tako bo napravljen tudi prvi pomembnejši korak za okrepitev gostinske in turistične dejavnosti v Gornji Savinjski dolini.

pa

TITOV KURIRČKI KRENILI NA POT

V soboto dopoldne ob 10. uri so krenili na pot mladi kurirji iz Celja. Ob svečanosti so se zbrali na dvorišču Starega piskra v Celju, kjer so slovesnost obeležili s kulturnim programom, v katerem so sodelovali godba na pihala ter pevski zbor in recitatorji iz osnovne šole I. celjske čete.

Začetek kurirčkove pošte v Celju pomeni letos po progii »K« — Koroška. Sicer pa so pionirji, ki nosijo pozdrave tovarišu Titu za njegov 85. rojstni dan, krenili na pot iz petih slovenskih mest. Tako bodo najlepše obeležili praznik svojega vzornika, tovariša Tita in njegov prihod na čelo jugoslovanske komunistične partije.

Kurirčkova pošta, ki jo bodo nosili pionirji, je letos jubilejna, že petnajsta po vrsti. Celjski pionirji pa so z njenim začetkom obeležili ne samo vrsto že omenjenih jubilejev, ampak zbrani na dvorišču Starega piskra, tudi 35-letnico streljanja talcev.

Srečno, Titovi kurirčki!

MATEJA PODJED

Prostor za naročnikov naslov:

CELJE

ODGOVORNE NALOGE

ZA URESNIČEVANJE ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Četudi torkova razprava na ločenih sejah delegatov vseh treh zborov celjske občinske skupščine o osnutku programa za uresničevanje zakona o združenem delu v občini ni dala tistega, kar smo pričakovali, še zlasti ne na seji zborov združenega dela, kjer je v razpravi poleg predsednika celjske občinske sindikalnega sveta Venčeslava Zalezine sodeloval le delegat Razvojnega centra Janez Kovarčič, ne gre tega slabega odziva jemati preveč kritično. Vse namreč kaže, da so de-

legacije, zlasti v združenem delu, čakale na osnutek skupnega programa, v katerem ima vsak svoje mesto. In seveda odgovorne naloge. In tako bo konkretno delo steklo šele zdaj, čeprav je treba povedati, da so mnogokje stopili v akcijo že dosti prej. Skupen program za uresničevanje zakona o združenem delu v celjski občini predvsem opozarja na obravnavo in rešitev številnih problemov, ki zadevajo razvoj dohodkovnih odnosov. Med prioritete naloge tega po-

glavja prav gotovo sodijo še združevanje dela in sredstev, svobodna menjava dela, področje samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja, planiranje, povezovanje temeljnih organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti, stabilizacija, nagrajevanje po delu in tako naprej. Nalog pa je seveda še dosti več, saj gre pri tem za vsebinsko preobrazbo in za uveljavitev takšnega delegatskega sistema, ki bo delovnim ljudem in občanom v resnici omogočil odločanje o pogojih in rezultatih dela.

Delegati vseh treh zborov celjske občinske skupščine pa so na ločenih sejah sprejeli tudi več predlogov in osnutkov odlokov. Tako zbor krajevnih skupnosti osnutek odloka o imenovanju ulic in trgov v naselju Vojnik, vsi zbori osnutek odloka o zakloniščih, zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti pa tudi osnutek odloka o najvišji stanarini za vse kategorije stanovanj v občini (predvideno je povišanje za 30 odst.) ter o delni nadomestitvi stanarine v občini. Navzlic temu soglasju pa zanekrat še ni znano, kdaj bo treba odšteti nekaj več denarja za stanarino. In končno so delegati dveh zborov sprejeli odločbo o ustanovitvi osnovne šole »Veljko Vlahovič« v Celju.

M. BOŽIČ

SENTJUR: DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Družbeni samozaščiti bodo v tem in v prihodnjem obdobju posvečali veliko pozornosti. Predvsem želijo na tem področju okrepiti idejno politično delo ter poglobiti varnostno kulturo delovnih ljudi in občanov. Vsebinsko družbene samozaščite bodo v večjem obsegu vključevali v izobraževalne programe na vseh ravneh rednega in izrednega izobraževanja. Nujno potrebno je, in izrednega pomena tudi razvijati publicistiko in propagandno delo ter redno pripravljati ustrezno gradivo za nosilce družbene samozaščite.

Program dela, ki so si ga v šentjurski občini zastavili na tem področju je izredno obsežen. Koordinacijski odbor mora izvesti organizacijo in utrditi delovanje odborov družbene samozaščite v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti. Na krajevnih skupnostih pa je, da ustanovijo organe požarnega varstva in gasilstva, izdelajo splošne akte in izvajajo program izobraževanja. Pobudnik dela na vseh področjih pa morajo biti in ostati družbenopolitične organizacije, ki morajo sodelovati tudi pri informiranju in izobraževanju občanov pri družbeni samozaščiti.

MATEJA PODJED

CELJSKA OBČINA

FLUOROGRAFIRANJE OBČANOV

DATUM	URA	VABLJENI	URA	VABLJENI
7/4-1977	6-16	ZELEZARNA — STORE	7-15	KS SLANDER
8/4-1977	6-16	ZELEZARNA STORE	6-16	ELEKTRO, KS ALJAZEV HRIB
11/4-1977	6-16	ZELEZARNA — STORE	7-13	KS ALJAZEV HRIB
12/4-1977	6-16	ZELEZARNA STORE	7-16.30	KS CENTER
13/4-1977	7-14	KS STORE	7-16.30	KS CENTER
14/4-1977	7-16	KS STORE	6.30-16	KS POD GRADOM — POLULE
16/4-1977	7-16	KS STORE	7-12	KS POD GRADOM — POLULE
			13-16	BOLNICA CELJE
18/4-1977			6-12	ZAMUDNIKI

STAB ZA FLUOROGRAFIJO

MILAN BATISTIČ

Tokrat vam želimo, dragi bralci, v naši redni rubriki predstaviti, pravzaprav opisati izsek iz življenja Milana Batističa-Slovenka, ki ga mnogi od vas poznate po njegovem neumornem delu že od ranih mladostnih let. Rodil se je v puntarskem kraju Vrtojbi pri Novi Gorici 1927. leta in v prvih dneh meseca

marca se je srečal z Abrahamom. Že v mladosti je spoznal vso krutost okupatorja in fašističnega nasilja. To grenko spoznanje, predvsem pa odločna težnja po svobodi, sta Milana, starega komaj dobrih šestnajst let, pripeljala v vrste OF. Pisalo se je leto 1943. Milan pa je bil tedaj že med primorskimi VOS-ovci, in čeprav mlademu, so zaupali izredno pomembne in težke naloge. Ni se jih ustrašil, ampak je vse do potankosti vestno izvršil. V teh težkih časih je še bolj vzljubil ljudi, naravo, predvsem pa gozdove in stečine, ki so ga pričele vse bolj privlačevati. Voja je minila, ljubezen do ljudi in narave je ostala neomajna.

Svoje bogate partizanske in obveščevalne izkušnje še danes, čeprav je že upokojen, s srcem prenaša na mladi rod ne samo preko odličnih predavanj na Delavski univerzi, ampak tudi v vsakdanji praksi. Sicer pa ga je kmalu po svobodi služ-

ba v UJV pripeljala na zeleno Stajersko, kjer je vrsto let izvrševal v takrat mladi republiki izredno odgovorne naloge in zato prejel več pomembnih visokih vojaških in državnih odlikovanj.

Ko si je ustvaril dom in družino, je postal »Stajerca« v pravem smislu besede. Prirojen čut do doslednosti in pravičnosti ter ljubezen do narave sta ga pripeljala v vrste lovcev. Lovci — komunisti celjske regije so mu zaupali vodstvo aktivna komunistov — lovcev pri Medobčinskem svetu ZKS, kjer dela že drugo leto in uveljavlja samoupravne in delegatske odnose v lovstvu kot regijski sekretar lovcev. In prav je, da med temi vrsticami zapišemo tudi iskrene čestitke in želje za nadaljnje tovariško sodelovanje ob njegovem življenjskem jubileju tudi v imenu vseh lovcev, ki mu, tako vrstniki, kot mlajši kolegi, želijo veliko zdravih in srečnih let v zeleni

OBRAZI

bratovščini. Izvršni odbor Zveze lovskih druženj je ob iskrenih čestitkah izrazil željo, da se Milan Batistič za svoje preteklo in sedanje delo tudi lovsko odlikuje.

Vendar pa je ob lovu Milan aktiven tudi na vseh ostalih področjih družbenopolitičnega življenja. Stoj prosti čas zna tvorno vtakati v delo pri Občinski konferenci ZK Celje in je hkrati predsednik ene največjih osnovnih organizacij ZZB na Otoku. Omenili smo ga že kot sekretarja aktivna komunistov lovcev, ob tem pa je še predsednik kadrovske komisije zveze lovskih druženj Celje.

Njegov prosti čas je delo, utrip vsakdana. Njegova velika ljubezen so stečine in lepote naših krajev.

MATEJA PODJED

ŠMARSKI SINDIKATI

PREMALO ŽIVAHNOSTI

POVSOD SE ŠE ZRCALI FORMALIZEM — ODGOVORNOST

Delo občinskega sveta Zveze sindikatov v Šmarju pri Jelšah v preteklem obdobju je bilo, tako ugotavljajo v šmarski občini, več ali manj dobro, ne sicer najboljše, a zadovoljivo. Kadar je šlo za razreševane problemov in pomembnih vprašanj, so jih poizkušali razrešiti predvsem z neposrednim kontaktiranjem z osnovnimi organizacijami in v ta namen sklicevali posvetovanja njihovih predstavnikov. Takšna oblika se je pokazala za najboljšo, saj je po svoje prispevala k utrjevanju celotne organiziranosti. Kljub takšnim neposrednim zvežam, obilici instruktiv, zahtev, pobud in občasnih razgovorov pa delo vendarle ni steklo zadovoljivo, saj so se znova pojavili stari problemi, povezani z starim mišljenjem. Ostaja namreč še vedno del osnovnih organizacij, ki se niti ne morejo tu in tam pa tudi nočejo (tako vsaj izgleda) vključiti v spreminjanje razmer njihovega samoupravnega okolja. Temu je seveda kriva premajhna vztrajnost na eni strani in na drugi strani prevelika neodvisnost od vodilnih struktur. Običajno se funkcionarji osnovne organizacije sindikata zadovoljeje s stališči, sprejetimi v ožjem krogu, največkrat celo brez predhodne razprave z delavci (najlažja pot k zadostitvi določene zahteve). To pa je tudi razlog, da v takšnih osnovnih organizacijah akcij največkrat ne izpeljejo do konca, da v njihovem delu ni živosti in da se povsod zrcali formalizem.

Po navadi takšne osnovne organizacije niso niti, da je akcija izpeljana že s samim sprejetjem stališč, ne da bi jih podprli tudi kolektiv.

Takšno stanje se seveda zrcali v delu celotnih šmarskih sindikatov. Nemalo krivde leti tudi na kadre, saj je teh skorajda 20. Tako so na primer imeli nemalo težav, ko so hoteli pripraviti temeljito analizo o samoupravnih razmerah v TOZD-ih.

Tudi pri delegatskih odnosih se vedno ostaja odprtih vrsta vprašanj. Odgovornost delegatov je čestokrat preskromna, kar seveda že v osnovi zavira doslednejše funkcioniranje celotnega sistema na vseh ravneh. Skupščine so v večini primerov nesklepčne to pa razumljivo vpliva tudi na odločitve preko njih na izvršitev akcij.

Ob nekako splošni ugotovitvi, da je bilo delovanje dobro, velja povedati, da velja ta definicija in ocena le za nekatera področja delovanja, ne pa za vse. Vsekakor so se doma iz vse osnovne organizacije izredno dobro izkazale pri vrsti akcij, ki jih je načrtovala in izvedla občinska skupščina skupaj z družbeno političnimi organizacijami, nekolično pa je zašepalo politično delo. Velja torej, da je v delu sindikata premalo živosti, kar se posebej odraža v posameznih osnovnih organizacijah.

MILENKO STRAŠER

DAN BRIGADIRJEV

MDA — SMER MLADIH

SREČANJE BRIGADIRJEV Z AKCIJ OD 1946—1977

1. aprila je širom po Jugoslaviji proglašen kot praznik mladinskih delovnih brigad. Mladinske delovne akcije so postale sestavni del družbeno-politične dejavnosti mladih širom po naši domovini. S prostovoljnimi delom mladi že vrsto let tvorno prispevajo k hitrejšemu napredku naše samoupravne socialistične družbe.

Ne samo krepitev bratstva in enotnosti, mladinske delovne akcije predstavljajo tudi šolo življenja in dela, samoupravljanja in krepitev socialistične zavesti mladih. In ob vsem tem najbrž ne moremo zanikati, da so mladinske delovne akcije postale stalna usmeritev mlade generacije. Področje prostovoljnega dela mladih, ki se ne kaže le v materialnih rezultatih, je postalo pomemben element družbenih gibanj naše družbe. Slovesnosti ob dnevu brigadirjev se bodo zvrstile širom po Jugoslaviji. Tudi v Celju. Občinska konferenca ZSMS Celje je organizator srečanja brigadirjev, ki bo v petek ob 19. uri v dvorani Golovec. Na tem srečanju bodo formirali stalne brigade, brigade veteranov in brigade 1977. Po kulturnem programu pa bo sledilo tovariško srečanje s plesom.

Vsem brigadirjem tudi na se čestitke!

MATEJA PODJED

OB DNEVU INVALIDOV

OVIR ZANJE NI!

VNOVIČ VKLJUČEVANJE V ŽIVLJENJE

Letošnje geslo ob Mednarodnem dnevu invalidov nosi delovni naslov — ODSTRANJIMO OVIRE.

Uspešno življenje invalidnih oseb zahteva v naši družbi sposobnost, da imajo občutek varnosti in primerno pomoč, če so telesno ali duševno prizadeti. Zlasti nekatero vrsto prizadetosti povzročajo posebno negativna stališča s strani zdravih ljudi. Splošna javnost je premalo seznanjena s potrebami in sposobnostmi prizadetih invalidov. Glavni poudarek pri odpravljanju negativnih stališč, ki se pojavljajo kot ovire pri vključevanju prizadetih v življenje mora izhajati iz dejstva, da je potrebno najprej vzgojiti javno mnenje, potem pa šele vztrajati pri posameznih rehabilitacijah.

Arhitektonske ovire preprečujejo normalno gibanje telesno prizadetih oseb. Okoli dvajset odstotkov ljudi je zaradi tega v vsakodnevem delu ogroženih. Na tem področju pri nas ni bilo ničesar storjenega. Ni znano, ali kakšen hotel pri nas gradimo

tako, da bo dostopen tudi invalidom. Na isto naletimo pri gradnji šol in stanovanj. Zato ni čudno, če se organizacije, ki združujejo invalidne osebe, zatekajo k posebnim prevozom in se na ta način nehote izolirajo od celotne družbene skupnosti.

Kdaj bo mogoče ponuditi prizadetim prospekte, ki jih bodo vabili na potovanja, katerih se ne bodo počutili neudobno zaradi svojih težav? Kdaj se bodo znižale stopnice vagonov in avtobusov, da bodo ljudje s težavami v gibanju lažje vstopili?

Ovire, na katere nalete prizadete osebe, moramo odpravljati skupno, ker le vključevanje invalidov v družbo bo pomagalo odpravljati težave, katerim je izpostavljen vsi invalidna oseba.

Pod geslom — Odstranimo ovire je potekala tudi letošnja konferenca društva invalidov Celje v preteklem tednu. Popetrili so jo še s bogatim kulturnim sporedom, najbolj pa je bila razveseljena visoka udeležba.

Z. S.

TOZD TITANOV DIOKSID

PERSPEKTIVE SO V MEGLI

TUDI LETOS ŠE PLANIRAJO IZGUBO. BO MOGOČE PROIZVESTI VEČ?

Največji problem v celjskem gospodarstvu je trenutno nedvomno TOZD Titanov dioksid v cinkarni. Tristočlanski kolektiv te temeljne organizacije je minulo poslovno leto zaključil s 94,5 milijona dinarjev izgube, po pokritju dela izgube s strani drugih tozdv cinkarne, tujega partnerja in drugih, je ostalo še 20,5 milijona nepokrite izgube, ki jo bodo pokrili s pomočjo bank in sklada skupnih rezerv republike.

Na vsakega od delavcev je odpadlo torej dobrih 300 tisoč dinarjev izgube, kar je nevzdržno, še posebej če vemo, da bi bilo lahko v drugačnih okoliščinah prav toliko dobička.

V TOZD Titanov dioksid so že proti koncu minulega leta pripravili sanacijski načrt, ki so ga v nekaterih institucijah sicer ugodno ocenili, izvršni svet občinske skupščine pa se ni strinjal s tem, da tudi v sanacijskem načrtu za letos še predvidevajo večjo izgubo in ugotovil, da takšen sanacijski načrt problema te TOZD ne rešuje trajno.

Tovarna titanovega dioksida je bila zgrajena skupaj z vzhodnonemškimi partnerjem iz Berlina. Pogodba o sodelovanju je bila podpisana aprila 1968 in se bo iztekla šele leta 1983. Tovarna je bila zgrajena za kapaciteto 20 do 25 tisoč ton, v obdelovalnici lahko površinsko obdelajo 10.000 ton od te proizvodnje.

Pogodba s tujim partnerjem je bila med prvimi meddržavnimi pogodbami, tudi zaradi tega pa je za cinkarno izredno neugodna. Cinkarna je namreč dolžna polovico proizvodnje prodati v Vzhodno Nemčijo, cena te proizvodnje pa se ravna po svetovni. Slabost je v tem, da ima Jugoslavija v Vzhodno Nemčijo še vedno klirinški način plačevanja in je dolar, ki ga dobiijo za proizvod vreden manj.

Tovarna titanovega dioksida je pričela poskusno obratovati spomladi leta 1972, redna proizvodnja pa je stekla s precejšnjo zamudo maja 1973. Le dva meseca za tem je požar upepelil izredno drage filtre.

V naslednjih dveh letih je proizvodnja postopno narasla, vendar mnogo počasneje, kot so načrtovali. Ze leta 1975 bi tako po planu proizvodnja morala doseči 20 tisoč ton, proizvedli pa so 5.000 ton titanovega dioksida manj. Prav toliko manj so ga proizvedli tudi leto prej. Tudi lani načrtovane proizvodnje niso dosegli. Tako v letu 1974 kot v letu 1975 je tozdv Titanov dioksid posloval z izgubo, ki pa so jo v celoti solidarno pokrili ostali tozdi cinkarne.

Izguba je letos dosegla svoj višek. Ustvarili so 292 milijonov dinarjev celotnega dohodka, za to pa so porabili za 326,5 milijonov dinarjev sredstev. Po odbitku vseh davkov (dohodki, pogodbene in zakonske obveznosti itd.) je izguba znesla 94,5 milijonov dinarjev. K pokrivanju tako visoke izgube so svoje prispevali solidarno ostali tozdi cinkarne, zunanji partner in nekateri drugi, še vedno pa je ostalo skoraj 20,5 milijonov dinarjev nepokrite izgube.

Ze lani so si v cinkarni postavili sanacijski načrt za tozdv titanov dioksid. Na čem ta temelji, kakšne so realne možnosti, da z njegovo uresničitvijo problem tega tozda trajno rešijo, kateri so bili osnovni vzroki visokih izgub, vse to so vprašanja, ki si jih v celjskih gospodarskih krogih z vsjo resnostjo zastavljajo.

VZROKI IZGUB

Tudi v cinkarni so kritično ocenili vzroke, ki so tozdv titanov dioksid pripeljali v izredno težavno situacijo. Pri ugotavljanju vzrokov so predvsem opozorili na zunanje, na katere sami ne morejo vplivati in seveda tudi na notranje vzroke, ki so po naši oceni tudi osnovni povzročitelji tako velikih izgub.

Med zunanji vzroki naštevajo v cinkarni predvsem padec cen titanovega dioksida na zunanjem tržišču, višje cene energije in nekaterih storitev. Nedvomno so to močni razlogi. Predvsem padec cene na svetovnem trgu, ki je kolektiv dejansko močno prizadel.

Kljub temu pa, ob dejanskem upoštevanju iz zunanjih vzrokov izhajajočih izgub, ne moremo mimo dejstva, da bi bilo lahko mnogo, mnogo bolje, če bi v cinkarni znali bolje delati in bili sposobni obvladovati proizvodnjo titanovega dioksida in se znali izogniti notranjim težavam.

Od notranjih vzrokov je nedvomno na prvem mestu prenikava proizvodnja. Kot že rečeno tozdv TiO₂ doslej še nikoli ni izpolnil plana količinske proizvodnje, pa čeprav ta le ni bil previsoko zastavljen. Drugi razlog je še nezadovoljiva kakovost izdelkov in nepopoln asortiman, kar je zlasti prizadelo prodajo na domačem trgu, kjer tozdv, mimogrede povedano, dosega znatno boljše cene kot v tujini. Ob teh močnih vzrokih ne gre pozabiti še na preveliko porabo surovin in njihov skromen izkoristek, hkrati pa še na preveliko porabo drage energije. Naslednji, morda celo osnovni, vsakakor pa izredno močan krivec stanja, je nesposobnost vzdrževalne službe, ki kljub velikim naporom ne more v celoti vzdrževati zahtevnih naprav.

To so osnovni razlogi, ki bi jih lahko strnili tudi v takle opis: v tozdu delavci še vedno ne znajo delati z napravami tako kot bi morali, zato so slabo izkoriščene, zatajilo je njihovo vzdrževanje in prišlo je do pogostih zastojev. Slaba kadrovska zasedba od osnovnih delovnih mest navzgor pa je še dodaten razlog takšnemu stanju. Ko smo že pri tem, je treba povedati, da imajo prav z delavci izredno veliko težav. Nizka izobraževalna struktura, izredno močna fluktacija in nedisciplin pri delu, vse to še kako vpliva na motnje v proizvodnji. Po pogodbi bi bila cinkarna dol-

žna pri tujem partnerju izsolati in usposobiti za delo v tej tovarni dve izmeni delavcev. To nalogo pa so le polovično izvršili!

Če se za hip pomudimo še pri vzdrževanju, je treba povedati, da je osnovna slabost vzdrževanja v tem, da kadrovska zasedba še ni ustrezna, da ni preventivnega vzdrževanja naprav, da niso poskrbeli niti za vse potrebne rezervne dele. Iz tega torej tudi izvirajo dolgi zastoji, do katerih pride ob okvarah.

KAKO IZ TEZAV

V svojem sanacijskem načrtu si je tozdv TiO₂ zastavil kopicno nalogo, z uresničitvijo katerih bi v dveh letih splavali iz izgub. To pa pomeni, da tudi za letos še planirajo izgubo.

Sanacijski načrt temelji na povečani proizvodnji. Ze letos naj bi proizvedli 20.000 ton titanovega dioksida, od tega 10.000 ton bolj iskanih in dražjih obdelanih tipov. Ob tem bi ustvarili 368,5 milijona dinarjev celotnega dohodka, po poravnavi obveznosti, v katere pa odplačilo sanacijskih predivov ni zajeto, bi za cinkarno ostalo še 8,6 milijonov dinarjev izgube. Predvidevajo, da bodo takšno izgubo lahko solidarno pokrili tozdi cinkarne.

V letu 1978 naj bi tozdv izplaval iz težav. Proizvedli naj bi 22.000 ton titanovega dioksida (tolikšna proizvodnja je mogoča le z uporabo boljših surovin), od tega 10.000 ton obdelanih tipov. Ob 452,4 milijona celotnega dohodka bi ostalo cinkarni še 24 milijonov dinarjev skladov, do leta 1980 pa naj bi dosegli skoraj 25 milijonov dinarjev skladov.

Ob višji proizvodnji utemeljujejo sanacijo tudi z višjo proizvodnjo dražjih obdelanih tipov, poudarjajo, da je svetovna poraba tega izdelka v porastu in da tudi cene na svetovnem trgu sorazmerno hitro rastejo.

ALI SO MOŽNOSTI ZA TRAJNO REŠITEV

Ob vsem tem bo cinkarna morala izpolniti še vrsto izredno zahtevnih in po našem mnenju dolgotrajnih nalog. V proizvodnji naj bi povišali izkoristek zmogljivosti na 20 oziroma 22 tisoč ton letno. Surovine naj bi bolj izrabljali, več pa bi proizvajali tudi obdelanih tipov, kljub še sedaj ozkemu grlu v obdelovalnici, ki jo želijo do leta 1980 razširiti.

V komercialni naj bi poskrbeli za višjo prodajo doma,

ki naj bi se v dveh letih več kot podvojila. Postopno naj bi zmanjševali tudi dobavo v vzhodno Nemčijo, kamor gre sedaj nad polovico proizvodnje. Zagotovili naj bi tudi normalno oskrbo s surovinami.

Vzdrževalci bodo morali zagotoviti nemoteno obratovanje in poskrbeti za pravočasne rekonstrukcije. Kadrovska služba pa bo morala poskrbeti za dodatno izobraževanje delavcev in za stimulatивnejše nagrajevanje.

Ko je celjski izvršni svet o tem načrtu razpravljaj, ga je dokaj skeptično ocenil. Načrt kakršen je namreč po njihovem mnenju ne zagotavlja trajne rešitve problema, še zlasti ker bo zaradi plana izgube letos tozdv TiO₂ tudi prihodnje leto v sanaciji. Če zaradi kakršnihkoli razlogov delavcem tu aspodrsneš še prihodnje leto, bi to pomenilo tretjo zaporedno sanacijo, s tem pa po zakonu obvezno likvidacijo. Hkrati bi bile tudi posledice takojšnje ukinitve tozda in s tem prekinitve pogodbe z vzhodnonemškimi partnerjem hude. Ker gre torej za pomembno proizvodnjo, kjer so tudi interesi mnogo širši od občinskih, bo treba storiti vse, da se problem obravnava tudi na zvezni ravni in da pri reševanju s sistemskimi ukrepi pomagajo vsi. Kajti problem TiO₂, ki je vrh vsega še med najmočnejšimi celjskimi onesnaževalci okolja, ne bo moglo večno na plečih nositi Celje in njegovi delovni ljudje.

Kakorkoli že, kljub računano na papirju, ki se v sanacijskem programu sicer lepo izteče, vprašanje pa je, če so povsem realni, ostaja problem titanovega dioksida osrednji problem celjskega in ne le celjskega gospodarstva. Zal, tudi z zelo megljenimi perspektivami trajne rešitve.

BRANKO STAMEJOVIČ

POGLEJMO V SVET

PISE IVAN SENIČAR

— EVROPSKA EKONOMSKA SKUPNOST je te dni praznovala svoj 20. rojstni dan. Kljub nedvomnim uspehom pa ta dvajsetletnik še ni zrel za maturo. Skupnost je bila ustanovljena 25. marca 1957 s tako imenovanimi rimskimi dokumenti. Podpisnice so bile: Francija, ZR Nemčija, Italija, Belgija, Nizozemska in Luksemburg. Leta 1973 pa je družina porasla za Veliko Britanijo, Dansko in Irsko, tako da šteje zdaj devet članov. Ob ustanovitvi te ekonomske in tudi politične skupnosti so sklenili, da bodo z leti izoblikovali in uresničili skupno ekonomsko politiko, ukiniteli medsebojne carine, dosegli denarno unijo, zmanjševali razlike med posameznimi članicami in ustanovili več skupnih organov, med njimi tudi evropski parlament. Položaj je po dvajsetih letih takle: ekonomske meje med članicami so skoraj izbrisane, ostala pa so stara in pojavila so se nova nasprotja. EGS obsega zdaj 260 milijonov ljudi, ki so uspešna ekonomska skupina v svetu, tarejo pa jih globoka navzkrižja: okoli 6 milijonov brezposelnih, nasprotja med razvitejšimi in revnejšimi članicami, med velikimi in malimi (ter želje močnih, da se hitreje razvijajo), težave v skupnem poljedelstvu, železarstvu in pri razvoju jedrske energije, zadovoljevanje regionalnih zahtev in krojenje skupne politike. Tako obremenjeni deveterici pa trkajo na vrata novi kandidati za skupnost: Grčija, Portugalska, Turčija in Španija, ki so vse sredozemske dežele in revne v primerjavi z EGS standardi. Junija leta 1978 naj bi v vseh deželah EGS le izvolili evropski parlament.

— V MAR DEL PLATI, argentinskem letovišču, je bila konferenca OZN o vodi. Udeležilo se je okoli 2000 predstavnikov iz skoraj vseh držav sveta. Razpravljali so o vodi kot o eni najpomembnejših »surovin« in pogojev za normalno življenje. Na svetu je okoli ena milijarda in pol kubičnih kilometrov vode, od katere pa sta le 2 odstotka sladka, ostalo pa je slana voda. Ena tretjina človeštva živi v pravem pomanjkanju vode. Na dan umre okoli 25.000 ljudi zaradi bolezni, ki so posledica pomanjkanja vode. 43 držav na svetu nima dovolj vode in samo 18 odstotkov svetovnih obdelovalnih površin je deležno namakanja. V mnogih delih sveta se voda troši potratno, drugod pa je primanjkuje. Nekateri strokovnjaki zatrjujejo, da bo leta 2000 prišlo do splošnega pomanjkanja za življenje uporabne vode. Zato predstavlja gospodarjenje z vodo in »vodna politika« pomembno mednarodno vprašanje. Jugoslovanski predstavnik je v Mar del Plati seznanil predstavnike drugih držav o tem, kako naša država gospodari z vodo in kako z mednarodnimi sporazumi ureja vodno vprašanje s svojimi sosedi.

— NA OBISKU PRI NAS — Vladna delegacija Gvineje-Bissau, minister za koordinacijo vlade Grčije, namestnik zunanjega ministra Češkoslovaške, pomočnik zunanjega ministra Pakistana, delegacija Nigra, delegacija japonskih gospodarstvenikov in sindikalna delegacija Sudana.

— MI NA OBISKU — Sekretar izvršnega komiteja predsedstva Stane Dolanc v Romuniji, naša delegacija v Argentini na konferenci OZN o vodi, gospodarska delegacija v Gani in delegacija zveze novinarjev Jugoslavije na Kitajskem.

LETNE SKUPŠČINE OOS

V ŽALCU DOKAJ DOBRO

NEKATERE NALOGE NEOPRAVLJENE — KRITIKA

Na nedavni seji predsedstva Občinskega sveta Zveze sindikatov v Zalcu so podali tudi oceno letnih skupščin osnovnih organizacij sindikata in letnih sej konferenc osnovnih sindikalnih organizacij. Na seji so poudarili, da so v večini osnovnih organizacij sindikata in konferenc OOS navzlic zamujenemu roku dokaj odgovorno pripravili letne skupščine in letne seje tako v vsebinskem kot organizacijskem pogledu. V vseh primerih, kjer so se izvršni odbori osnovnih sindikalnih organizacij lotili priprav na letne skupščine odgovorno, je bila tudi sama izvedba letne skupščine na zadovoljivi ravni. V tistih sindikalnih organizacijah, kjer pa se v pripravljalnem obdobju stvari niso jemale tako kot bi bilo treba, so imeli precej težav pri izvedbi letnih skupščin. Gre predvsem za to, da niso imele pripravljenih ustreznih materialov ali pa je bil skille letne skupščine v celoti slabo pripravljen. V dogovorjenem času do 15. januarja skupaj z vsemi zamudniki, ki so iz različnih vzrokov preložili letne skupščine, so do 25. februarja izvedle skupščine vse os-

nove organizacije sindikata, seje pa vse konference osnovnih organizacij. To pa ne velja za polzelsko tovarno no-gavice.

Udeležba na letnih skupščinah je bila v glavnem dobra, ponekod so zagotovili celo 90-odstotno, so pa tudi primeri, ko udeležba ni bila niti 50-odstotna. V razpravah je bilo največ govora o vprašanjih in problematikah, ki neposredno zadevajo delovne ljudi v določenih sredinah, kritično so ocenili delo osnovnih organizacij, predvsem zaradi neopravljenih nalog, precej je bilo govora tudi o uresničevanju sklepnih dokumentov osmega kongresa Zveze sindikatov Slovenije.

Sicer pa so na skupščinah in sejah govorili še o uveljavljanju samoupravne delavske kontrole in bolj učinkovitem delovanju organov samoupravne delavske kontrole. Skoraj povsod so poudarili tudi to, da si bo treba bolj doledno prizadevati za uresničevanje zastavljenih stabilizacijskih programov.

Poleg tega pa so delavci govorili še o oddihu in re-reakciji ter družbenopolitičnem izobraževanju in usposabljanju. Seveda pa še o

drugi, za delavce pomembni problematikah. Posebej je treba omeniti razprave v osnovnih organizacijah sindikata s področja vzgoje in izobraževanja, ki so nakazale določene težave v samoupravnem sporazumevanju o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v osnovnih šolah. Precej je še namreč prisotnih nejasnosti pri opredeljevanju delovnih mest. Opozorili so tudi na problematiko komisij pri občinski izobraževalni skupnosti, ki so sestavljene iz delegatov šol, vendar njihov status ni samoupravno opredeljen.

V večini osnovnih organizacij sindikata in konferenc osnovnih organizacij sindikata je, ne glede na zamujanje zastavljenih rokov, viden določen napredek v delovanju. To se odraža predvsem v objektivnem kritičnem ocenjevanju dela v preteklem obdobju, še posebej pozitivni premiki na bolje pa še kažejo v kvalitetno zastavljenih letnih delovnih načrtih za to leto. Se vedno pa je nekaj takšnih osnovnih organizacij, ki neodgovorno pristopajo k izvrševanju nalog sindikalnih organizacij.

JANEZ VEDENIK

TKANINA Celje
NOVA PRODAJALNA

GREGOR

SMARJE PRI JELSAH

NOV OBJEKT

3188 KVADRATNIH METROV PROSTORA

Kot smo že nekajkrat omenili, je potres v letu 1974 med drugim prizadel tudi zgradbo, v katerih imajo svoje poslovne prostore občinsko sodišče, postaja milice, skladišča ljudske obrambe in SLO ter poslovne prostore šmarških družbeno političnih organizacij. Vse te stavbe so tako prizadete, da bi bila vsaka sanacija ne le odveč, ampak tudi ekonomsko docela neupravičena. Zaradi tega so se vsi omenjeni odločili, da zgrade s skupnimi sredstvi skupno poslovno zgradbo in hkrati že tudi imenovani gradbeni odbor. K sodelovanju so povabili tudi predstavnike republiškega sekretariata za pravosodje, uprave javne varnosti, skupščine in izvršnega sveta.

Odbor za gradnjo je ponudil izdelavo idejnega osnutka dvema projektantskima organizacijama, odločili pa so se za projekt, ki ga je izdelal Projektni biro iz Velenja.

Po projektu, ki so ga izdelali Velenjčani, bi znašala skupna tlorisna površina ob-

jekta 3188 kvadratnih metrov, sama stavba pa bi z drugimi, že narejenimi, tvorila jedro novega centra Smarja pri Jelsah, ki bi se mu pozneje pridružil še trgovinsko turistični kompleks. Vrednost objekta skupaj z ureditvijo okolice bi znašala (po sedanjih računih) 26.224.250 dinarjev, sredstva pa bi predvidoma zagotovili uporabniki nove stavbe, nekaj bi dobili iz solidarnostnih sredstev za odpravljanje posledic potresa, nekaj pa bi pridala tudi skupščina občine, ki je tudi nosilec celotne investicije.

Težko je reči, komu je nova poslovna stavba, ki jo bodo začeli graditi že letos, saj je večina sredstev že zagotovljenih, najbolj potrebna, vsekakor pa lahko zardimo, da je prav občinsko sodišče v najbolj nemogočih razmerah.

Čeprav počasi, se jedro Smarja pri Jelsah iz leta v leto bolj spreminja in kaže novo, lepšo podobo.

MILENKO STRASEK

AERO: ODOBREN KREDIT

Izvršni odbor Jugobanke je na svoji nedavni seji odobril Aeru posojilo 60 milijonov dinarjev za nakup stroja za izdelovanje AC papirja. Z odobritvijo investicijskega kredita in vseh potrebnih dinarskih in deviznih garancij je zagorela zelena luč za najpomembnejšo naložbo Aera v njegovem srednjeročnem načrtu razvoja.

Z nakupom stroja za površinsko obdelavo lastnega papirja bodo ustvarili v Aeru vse pogoje za samostojno proizvodnjo AC samokopirnih papirjev. Gre za proizvodnjo tipov papirja, ki s svojimi sprejemnimi in oddajnimi plastimi omogočajo veliko število kopij brez uporabe karbonskih papirjev. Osnovni premaz sicer že delajo v svojem tozdu Papirnica Medvode. Z novim strojem pa bodo zagotovili še vse ostale potrebne kemične premaze papirja.

BS

LAŠKO: KAKO SO DELALI

V soboto in ta teden so se v laški občini sestali na redni seji člani skupščin petih samoupravnih interesnih skupnosti: izobraževalne, telesnokulturne, otroškega varstva, kulture in socialnega skrbstva. Na vseh so obravnavali zaključne račune za lansko leto in jih potrdili, obravnavali pa so tudi poročilo o poteku dogovarjanja financiranja za letos ali bolj rečeno spregovorili so o tem kako poteka menjava dela.

Čeprav so skupščine obravnavale dejavnost za nazaj in še zlasti finančno poslovanje so vendarle tudi te obravnave prispevale k snovanju letošnjih delovnih programov, ki sicer v prvi polovici potekalo v skorajda nespremenjenih pogojih. Tako so se nekatere skupnosti že lotile določanja novih pogojev. Izobraževalna skupnost je sprejela merila in kriterije o kategorizaciji podružničnih šol v občini in sprejela pravilnik o sistemu razdelitve sredstev za prehrano učencev vseh vzgojno izobraževalnih zavodov v laški občini. Skupščina skupnosti socialnega skrbstva pa je tudi sprejela samoupravni sporazum o višini družbene denarne pomoči.

B. V.

S. KONJICE: REFERENDUM JESENI

Ko so delegati v preteklem tednu na zadnji seji občinske skupščine glasovali za referendum ob novem samoprispevku, so bili enotni v sklepu: referendum bodo izvedli jeseni, ko se izteče dotedanji samoprispevek, prispevna stopnja pa naj bo enaka prejšnji, in sicer v višini dveh odstotkov. V kolikor pa se bodo posamezna območja oziroma krajevne skupnosti dogovorile za višji odstotek, lahko gredo tudi višje. Imenovan je tudi že občinski štab za uvedbo novega referenduma za samoprispevek, za predsednika pa je bil imenovan Filip Beškovič.

Z. S.

TEKSTILNA TOVARNA PREBOLD

NEMAJHNE NALOŽBE

INVESTICIJA V NOVO KOTLARNO — 110 MILIJONOV

Preboldska tekstilna tovarna je ena izmed tistih organizacij združenega dela v žalski občini, ki vedno dosega lepe rezultate gospodarjenja. To velja tudi za leto 1976, vendar pa ti rezultati niso bili takšni kot leto poprej. Eden izmed glavnih vzrokov za to je v novem obračunu po plačani realizaciji, in prišlo je do zastojev v prodaji. Tako je indeks zalog znašal 150. Sicer pa je ostanek dohodka znašal okrog šest in pol milijard starih dinarjev. Tudi osebni dohodki v tej organizaciji združenega dela se niso bistveno povečali in so nekoliko pod običajnim povprečjem. Glede na strukturo zaposlenih pa so povsem zadovoljivi.

Omeniti velja, da v preboldski tekstilni tovarni redno obravnavajo poslovne rezultate na zborih delavcev. Ko so lani obravnavali delitev dohodka po temeljih organizacijskega združenega dela, so se odločili, da bodo dosledno vodili račun o izvajanju stabilizacijskih ukrepov. Sicer pa tudi v tem obdobju vodijo akcijo po proizvodnih oddelkih glede discipline pri delu, glede izostankov ter bolniških dopustov. Večji poudarek kot doslej dajejo tudi nagrajevanju po delu. To se že odraža na sami kvaliteti preboldskih izdelkov. Zadnje čase so namreč izgubili precej dohodka prav na račun službe kvalitete. Prvi rezultati so se že pokazali.

Ob tem, ko govorimo o utrjevanju delovne discipline, velja zapisati tudi to, da so v zimskem času uvedli deljeni delovni čas za vodilne uslužbence. V času, ko je največ dela okrog letnih planov ter obračunov, se je pokazalo, da je tu dobra poteza, saj je bil produkt dela mnogo večji kot leta poprej.

Prav zaradi socialne varnosti so se letos odločili za investicijo, ki bo veljala kar enajst starih milijard. Gre za novo kotlarno, ki bo opremljena tudi s tribuno. Brez dvoma je to za tisoč dvestočlansko organizacijo precejšnja obremenitev, še posebej, ko pomislimo, da se proizvodnja zaradi tega ne bo bistveno povečala, je pa res, da bodo lahko skoraj 90 odstotkov električne energije proizvedli doma in tako ne bodo odvisni od drugih, saj so morali doslej prav zaradi izpadov električne energije večkrat ustaviti proizvodnjo. S tem bodo precej znižali stroške za električno energijo. Najbolj pomembno pa je to, da bodo lahko proizvajali zares takšno paro, ki jo potrebujejo. Navsezadnje pa je tudi stara kotlarne že toliko dotrajana, da sedaj zaradi preobremenjenosti večkrat pride do raznih zastojev. Nova kotlarne bi naj začela poizkusno obratovati konec leta, uradni zaključek del pa bo predvidoma v februarju prihodnje leto.

Sicer pa načrtujejo tudi druge investicije. Nekaj jih

imajo prijavljenih pri Gospodarski zbornici, vendar je težim uvoza dokaj zapleten, še posebej velja to za našo tekstilno industrijo, za katero je odobreno približno desetkrat manj sredstev kot se kažejo potrebe, saj je to pravzaprav naša najstarejša industrija in se to običajno pozna tudi po zastarelosti opreme. V preboldski tekstilni tovarni imajo nekaj strojev še iz začetka tega stoletja. Sicer pa sedaj načrtujejo uvoženo opremo s klirinškega področja, vendar so ta trg do sedaj premočno poznali. Prav sedaj vodijo razgovore o možnosti nabave modernih tekstilnih strojev iz Sovjetske zveze.

O tem kakšne gospodarske rezultate bodo dosegli letos je seveda nesmiselno govoriti sedaj. Po besedah direktorja preboldske tekstilne tovarne Ivana Zagarja, pa bodo verjetno nekoliko slabši kot leta 1976. Letos se bo namreč podražil bombaž in to za deset dinarjev po kilogramu. Letno ga v Preboldu porabijo 1700 ton. To bo seveda močno vplivalo na ostanek dohodka, še posebej zato, ker se bodo držali zaključkov Izvršnega komiteja predsedstva Centralnega komiteja zveze komunistov Jugoslavije, da se cene ne smejo povečavati. Upoštevati pa je potrebno tudi povečanje plač za okrog 13 odstotkov.

JANEŽ VEDENIK

MINERVA

ŽALEC — Zabukovica

objavlja

LICITACIJO

za prodajo naslednjih rabljenih osnovnih sredstev:

1. Navijalni boban z el. motorjem	900 din
2. Sejalna naprava z el. motorjem	700 din
3. Sejalna naprava lesena	100 din
4. Ohišje navijalnega bobna	200 din
5. Vakuum črpalka z el. motorjem	750 din
6. Industrijski sesalec	500 din
7. Industrijski sesalec	500 din
8. Centrifugalna črpalka	660 din
9. Agregat — Honda 4 kW	1.850 din
10. Črpalka z el. motorjem	600 din

Licitacija bo 4. aprila 1977 v upravi tovarne v Zabukovici ob 11. uri za družbeni sektor in ob 12. uri za privatni sektor. Ogled je možen od 8.—10. ure dopoldne istega dne na obratu Ložnica.

Kupec mora po prodaji plačati kupnino takoj v celoti. Vsak udeleženec licitacije mora kot varščino položiti 10-odstotno kavičjo od izklicne cene.

Center za mladinski turizem

CELJE, Kocenova 2,
telefon 22-664

RAZPIS

ZA PROSTA DELOVNA MESTA

1. vodja kuhinje

VKV ali KV kuhar z večletnimi delovnimi izkušnjami

2. kuharica

KV z večletnimi delovnimi izkušnjami

3. tri pomožne kuharice

Delo je za določen čas od 1. 6. 1977—31. 9. 1977 v letovišču »SAVINJA« v Makarski v popolnoma novi kuhinji.

OD po dogovoru.

Prijave z dokazili o izobrazbi sprejemamo do 15. aprila 1977!

KONČAN JE TEDEN T

Minuli petek se je z osrednjo proslavo končalo letošnje praznovanje tedna »T«, praznika kolektiva Tehnomercatorja. Delavci te trgovinske organizacije praznujejo svoj praznik v spomin na veliko delovno zmago, ko so 27. marca pred šestimi leti odprli veleblagovnico T.

Letošnje praznovanje je bilo še posebej bogato. Ves minul teden so tekla športna srečanja, delavci Tehnomercatorja so si ogledali dramsko predstavo Slovenskega ljudskega gledališča v Celju, na osrednji proslavi pa so podelili tudi spominska priznanja. Za dolgoletno zvestobo kolektivu in prizadevno delo so letos zlate značke T prejeli: Franc Mikulani, Jelka Coklič, Jože Sirka, Hedvika Gabršek, Vida Pevnik, Magda Vipotnik, Lojzka Lorenč, Nikola Sutalo in Marjan Orešnik.

Na slovesnosti pa so podelili tudi prehodne pokale zmagovalnim ekipam športnih iger T.

SAVINJSKI MAGAZIN ŽALEC

NOVO V ZALGU!

PREUREJENA SAMOPRISPEVNA TRGOVINA ZALEC II (bivši Kveder). OBISČITE NAS IN ZADOLJIVI BOSTE Z NAKUPOM!

Zavod za medicinsko rehabilitacijo
Zdravilišče Laško

razpisuje

naslednje štipendije
za šolsko leto 1977/78

1 štipendijo za šolanje na ESS — turistična smer
1 štipendijo za šolanje na srednji zdravstveni šoli,
1 štipendijo za šolanje na VEKS.

Interesenti naj predložijo ustrezno opremljene vloge Komisiji za medsebojna razmerja zavoda najpozneje do 15. aprila 1977.

TKANINA Celje

NOVA PRODAJALNA

GREGOR

DOBRNA

ŠIROKO ZASTAVLJENO

NE SAMO HOTEL, TUDI REŠEVANJE DRUGEGA

Na Dobrni gre zdaj zares. Pobudo kolektivna zdravilišča o začetku gradnje novega hotela in o rešitvi nekaterih drugih krajevnih problemov so podprle tudi krajevne društvo, zbornice, organizacije, zbornice, organizacije, krajevna skupnost, društva in drugi. Široko zastavljena akcija.

Kar tiče hotela, se načrti niso spremenili. Tudi ambicije ne. Gre za hotel B kategorije z 200 ležišči, z restavracijskimi in drugimi prostori, zdravstvenim delom, plavalnim bazenom 18 x 12 m, kegljiščem in drugim. Zgradili ga bodo na prostoru pri hotelu Beograd v smeri proti kraju. Torej, na lepi, sončni lokaciji in blizu novih izvirov termalne vode.

Pripravljalna dela so v polnem teku. Sicer pa je inženiring za to nalogo sprejel celjski Razvojni center in s tem ne le obveznosti za izdelavo vseh načrtov, marveč tudi skrb za začetek dela novega hotela. V tem tudi obveznost za rešitev kadrovskega in podobnih vprašanj. Hkrati s tem pa bo Razvojni center pripravil tudi program za obnovo sedanjih zdraviliških objektov. Nad vsem tem bo bdela zdraviliška ekipa, ki bo tudi sproti sodelovala pri reševanju vseh nalog.

V načrtu je, da bodo temeljni kamen za gradnjo novega hotela vgradijo za dan mladosti, a gradnjo hotela pa naj bi končali novembra 1978.

leta ali najpozneje na začetku 1979. leta.

Dobrna je torej na pragu svojega preporoda v pravem pomenu besede!

In vendar ne gre samo za novi hotel. Gre še za nekatere druge naloge krajevnega značaja. Z rešitvijo vseh obveznosti bodo počastili tudi letošnje pomembne obletnice, kot 40 letnico prihoda tovariša Tita na čelo Partije oziroma ZK, 85 letnico njegovega rojstva, 40 letnico ustanovnega kongresa KPS itd.

V razširjenem oziroma skupnem delovnem načrtu je še odprtitev mednarodne ceste Crnova—Dobrna, zatem očiščevalna akcija v kraju, sanacija Kačjega gradu, odstranitev razpadle hiše ob cesti proti Hudičevemu grabnu, uredi-

tev vseh vprašanj v zvezi z gradnjo nove samopostrežne trgovine, avtobusne postaje, kulturnega doma, nove pošte in še kaj. Prav tako gre za ureditev parkirnega prostora pri Triglavu, za ureditev sprehajalnih poti, za namestitve klopi, zatem za utrditve cestišča na odseku Vojnik—Dobrna pa tudi za novo asfaltno prevleko na cesti od središča Dobrne do hotela Zagreb.

Ob programu so tudi nosilci posameznih akcij in nalog. Zato ima načrt svojo realno osnovo, njegovo uresničevanje pa bo znova prispevalo k poživitvi dela zdraviliškega in drugih kolektivov, krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij.

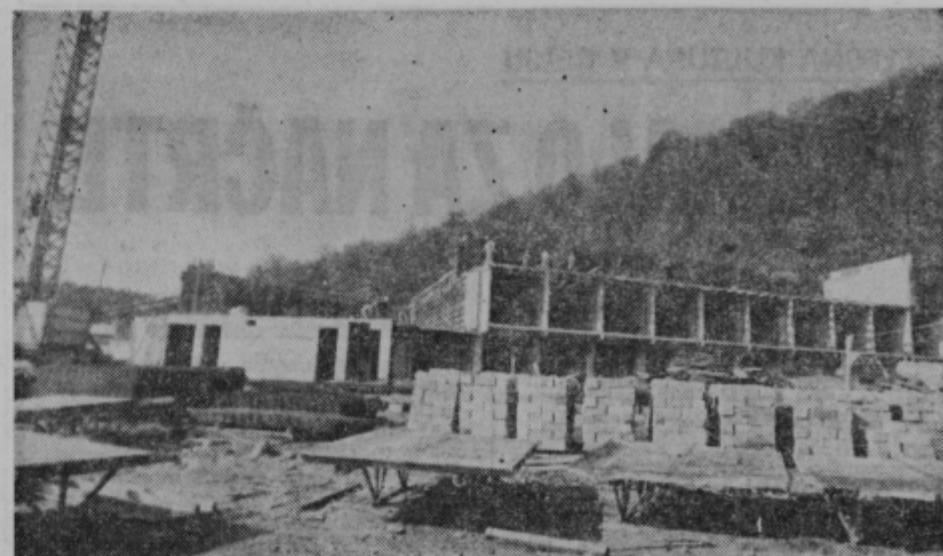
MB

ZA RAZVEDRILLO V ZDRAVILISCIH

Kot v Rogaški Slatini, tako so tudi na Dobrni poskrbeli, da gostom v tem času ni dolgčas in da imajo poleg izletov v naravo tudi nekaj priložnosti za drugačno razvedrilo.

Tako je v Rogaški Slatini v restavraciji Park vsak večer, razen ponedeljka, plesna glasba od 19. do 1. ure zjutraj. V kavarni hotela Donat pa je vsak dan, razen torika, od 16. do 18. in od 19.30 do 22. ure klavirski koncert. Poleg tega sta v hotelu Donat vsak dan med 10. in 20. uro odprta plavalni bazen in sauna.

Za prijetno glasbo so poskrbeli tudi v restavraciji zdraviliškega doma na Dobrni. Odločili so se za hammond orgle.

Pri Podčetrtku lepo napreduje gradnja novega hotela. Bil je že zadnji čas, saj so se več let vrstile razprtije — bo ali ne bo. Povsem nemogoče je, da bi Atomske toplice, ki se razvijajo iz sezone v sezono, ostale brez osrednjega hotelskega objekta, ki ga zdaj gradi Gradis. Foto: D. Medved

DRAMLJE

VODOVOD, TUDI ŠOLA

JE POMANJKANJE ZDRAVE VODE — ZLATENICA

Zaradi izredno perečih higienskih razmer v naselju Dramlje, je Izvršni svet skupščine občine Sentjur na svoji zadnji seji sklenil, da se morajo higienske razmere v tem naselju čimprej urediti in da mora do 2. aprila steči po ceveh pitna voda. Ker so sredstva za dokončanje vodovoda zagotovljena, ostaja zdaj vprašanje tehnike, če bo začetan datum držal ali ne.

Dramlje nima javnega vodovoda in ne javne kanalizacije in še posebno kritična iz tega stališča je šolska zgradba. Šolska kanalizacija se konča

kot drenaža nekaj 10 metrov vzhodno od šolskega poslopja. Ze tako staro šolo je močno prizadel potres, tako da je poslopje podprto na zunanji in notranji strani. Ne samo, da lesene opore v razredih onemogočajo čiščenje in vzdrževanje, zaradi tesarske veze tudi zmanjšujejo učni prostor za polovico. Nezadostna in zato tudi nehijska so tudi šolska stranišča, kar vse poslabšuje higienske razmere na šoli. 170 obrokov malice in 15 obrokov kosil pripravljajo na šoli v enem sagem prostoru z osmimi kva-

dratnimi metri površine. Higieno v takšni prenatrpanosti skorajda ni moč vzdrževati. Slabe razmere zaradi pomanjkanja zdrave pitne vode in ustrezne kanalizacije so bile prav gotovo vzrok za pojave zlateničnih obolenj in skrajni čas je, da se razmere na tem področju uredijo. Z dvema pomembnima pridobitvama, vodovodom in novo šolo, bi se higiensko stanje v Dramljah kmalu izboljšalo, kar je največja želja vseh, ki živijo na tem področju.

MATEJA PODJED

GOSTINSTVO IN TRGOVINA

ZA LANI LEPI USPEHI

POSEBEN NAPREDEK V DRUŽBENEM SEKTORJU

V družbenem sektorju dosežen v žalski občini lani lep napredek.

Kazalci uspešnosti poslovanja na področju trgovine in gostinstva v žalski občini kažejo na nizko rast prometa, kar je značilno tudi za vsa prejšnja leta. Glede na leto 1976 preloženica na tem področju. Omeniti velja veleblagovnico NAMA, v kateri je tudi restavracija in je veljala šeststadeset milijonov dinarjev. Gre seveda še za nekatere druge objekte. Tržnica v Zalcu je veljala nekaj manj kot deset milijonov, letos pa naj bi vanjo dodatno investirali še pet milijonov. Sicer pa so lani precejšnja sredstva investirali še v briketirni hmelja, adaptacijo poslovalnic v Zabukovici, Letisku in na Pirešici. Letos bodo za izgradnjo marketa v Sempetru namenili deset milijonov dinarjev, za motel na Vrnskem pet milijonov ter Zupin motel v Rušah dvajset milijonov. Omenimo še gradnjo Lesnih skladiščnih in prodajnih prostorov v Levici, ki bi veljali dvajset milijonov dinarjev.

Druževanje sredstev gospodarstva občine Zalec je v letu 1976 prispevalo preko udeležbe sklada rezerv in varovalnice Triglav deset milijonov dinarjev za Namu, pet milijonov za izgradnjo Preboldskega hotela ter dva in pol milijona za izgradnjo tržnice v Zalcu. Poleg sredstev investitorja je izgradnjo Name v celoti podpirala Beograjska banka, hotel v Preboldu ter nove skladiščne in prodajne prostore kombinata

Himezad TOZD Notranja trgovina pa Ljubljanska banka.

Razvoj trgovine in gostinstva, tu mislimo na družbeni sektor, je bil v letu 1976 kot pravijo v Zalcu, usklajen z njihovimi investicijskimi ambicijami, ki naj bi se letos odrazile v boljši, kvalitetnejši in kulturnejši ponudbi ter seveda v občutno večjem prometu, tako pa seveda tudi z večjimi prometnimi davki, ki napajajo občinski proračun. Seveda pa nova kvaliteta in povečan obseg teh panog dajeja tudi osnovo za možnosti racionalnejše in boljše organiziranosti žalske trgovine in gostinstva. 73 milijard starih dinarjev prometa ob 468 zaposlenih kaže na precejšnje razdrobljenost teh kapacitet, ki so bile prav gotovo poglavitna ovira za tako počasen razvoj v preteklih letih.

V Zalcu pravijo, naj bi bilo leto 1977 leto konsolidacije, organizacijske ureditve in okrepitve vseh OZD in TOZD s tega področja, tako da bi lahko v prihodnjem letu analizirali možnosti formiranja dveh osnovnih delovnih organizacij — ene v panogi trgovine ter druge v panogi gostinstva.

Sicer pa v žalski občini poslujejo tudi prodajalne organizacije združenega dela, ki imajo sedež izven občine, in ki zaposlujejo le po nekaj delavcev ter imajo lokale urejene v starih mestnih jedrih. Glede na to, da so njihovi prostori zastareli, bo slej ko prej treba misliti na njihovo modernizacijo. Omeniti velja, da izstopa Avtomotor in

Merx iz Celja. Merx na primer želi prevzeti investiciji blagovnih hiš v Preboldu in na Polzele, to pa v svojem srednjeročnem planu razvoja predvideva tudi Savinjski magazin, zato bo treba uskladiti razvojne programe v okviru določenih mest. Posebno mesto v letošnjem letu mora dobiti izdelava načrta sanacije starega mestnega jedra Zalca, ki mora postati osnova za prilagoditev že obstoječih lokalov enotnem konceptu ureditve in funkcije tega dela Zalca, kot tudi novi trgovskih, gostinskih in obrtnih lokalov.

Zal, pa moramo reči, da se v zasebnem sektorju stanje ni spremenilo. 68 zasebnih gostinskih lokalov ne kaže prave slike žalskega zasebnega gostinstva. Kvaliteta gostinskih storitev je v večini primerov na izredno nizki stopnji, saj prevladuje ponudba alkoholnih pijač, obseg in kvaliteta gostinskih storitev s hrano, skrb za dobro počutje in razvedrilo gostov pa zastaja za slovenskim povprečjem.

Da bi se stanje nekoliko izboljšalo, so pripravili posebno odredbo o ocenjevanju kvalitete gostinskih lokalov, ki bo predstavljala osnovo za diferenciranje cene v posameznih gostinskih lokalih, s tem pa želijo stimulirati kvalitetnejšo ponudbo in urejenost posameznih lokalov ter vzpodbuditi lastnike posameznih lokalov predvsem v starih jedrih naselij Zalca, Sempetra, Polzele, Prebolda in Vrnskega k sodobnim in kulturnim adaptacijam svojih lokalov. JANEZ VEDENIK

70 Ljubljanska banka podružnica celje

ODPIRAM TEKOČI RAČUN

Zanima me, kje, kdaj in kako lahko odprem tekoči račun. Ali imam lahko oboje: hranilno knjižico in tekoči račun? Vprašanje, ki si ga marsikdo postavlja.

In odgovor? Tekoči račun ima lahko vsakdo, ki banki dokaže, da ima zagotovljen reden dotok osebnih prejemkov. Pogoj je pravzaprav le opravilna sposobnost. Tekoči račun odpre vsaka poslovna enota celjske podružnice Ljubljanske banke. Smotno pa je, da ga odpre najbližja enota banke.

V enoti, za katero se odločite, prosite naj vam izpolni poseben obrazec — pristopnico. Bančni delavec bo nanjo vpisal osebne podatke bodočega lastnika tekočega računa. Če pa želite, naj s sredstvi na vašem tekočem računu razpolaga še kdo drug, mora bančni delavec na pristopnico vpisati tudi njegove podatke.

Pristopnici morate priložiti potrdilo delovne organizacije, kjer združujete svoje delo, da ste jo pooblastili za prenos osebnih dohodkov in drugih prejemkov na tekoči račun. Obrazec za to pooblastilo bo prav tako dala enota celjske podružnice Ljubljanske banke.

Ko boste v banko prinesli ustrezno izpolnjene in potrjene obrazce, pristopnico in pooblastilo, vam bodo povedali številko vašega tekočega računa in izročili čekovno karto.

Vse to velja v primeru, da ste v delovni organizaciji edini, ki ste se odločili za prenos osebnega dohodka na tekoči račun. Delovna organizacija pa se navadno odloči, da bodo na tak način izplačevanja osebnih dohodkov prešli vsi delavci naenkrat. V takem primeru tudi sama uredi vse formalnosti v zvezi z odpiranjem tekočih računov, tako da delavci s tem nimajo nobenih skrbi.

Ko vam bo delovna organizacija na tekoči račun nakazala osebni dohodek, boste dobili tudi prve čeke.

Celjska podružnica Ljubljanske banke izda deset čekov ne glede na to, koliko mesečno priteče na vaš tekoči račun. Pomembno je le, kako denar trošite. S čeki namreč plačujete blago, obveznosti in storitve in ne le dvigate gotovino.

No, če boste sredstva premišljeno uporabljali in dokazali, da ste spoznali poenostavljen način sodobnega denarnega poslovanja, boste lahko dobili tudi več kot deset čekov naenkrat. Seveda pa se lahko zgodí, da bo banka prisiljena, da vam izda tudi manj kot deset čekov.

Mnogi so se že spraševali, kakšna je razlika med prejemanjem osebnih dohodkov na hranilno knjižico ali na tekoči račun oziroma, zakaj se vse več ljudi odloča za čeke. Sicer pa najprej odgovorimo na vprašanje — ali lahko imate oboje, tekoči račun in hranilno knjižico.

Seveda imate lahko. Toda, osebne dohodke vam more delovna organizacija nakazovati le na en naslov — na hranilno knjižico ali na tekoči račun. Od vas je torej odvisno, ali uporabljate tekoči račun le zato, da vam poenostavlja plačevanje, da vam ni treba nositi gotovine s seboj ali tudi za varčevanje. Vedeti morate, da hranite denar že s tem, ko vsak mesec ne potrošite vsega, kar imate na tekočem računu. Tako je postal vaš tekoči račun obenem tudi začetek novega načina varčevanja.

Vzrok, zakaj se vse več ljudi odloča za tekoči račun, pa je še v drugih prednostih.

In če bi zaradi tekočega računa radi vedeli še kaj več, povprašajte v najbližji enoti celjske podružnice Ljubljanske banke!

TELESNA KULTURA V CELJU

PREMALO ZA NAČRTE

Piše: Karel Jug

Pred dnevi je bila uspešna skupščina TKS Celje, na kateri so poročevalci razgrnili vso sedanjo problematiko te pomembne družbenopolitične aktivnosti v celjski občini. V razgovoru s predsednikom IO TKS Celje tov. Tonetom Erjavcem smo izluščili nekaj najbolj aktualnih problemov o tej dejavnosti.

URESNIČEVANJE PORTOROŠKIH SKLEPOV

»Vsi smo se izrekli za dogovorjeno politiko razvoja telesne kulture v skladu z zadnjimi političnimi zveznicami in republiški dokumenti. Uresničujemo takozvane portoroške sklepe TKS. Pri tem pa smo naleteli na našo specifično

— razvitost in širino telesne kulture (samo v ŠD nad 8000 aktivnih mladih športnikov, mnoštvo osnovnih organizacij itd.),
— razvoj kvalitetnega športa (prehodi iz nižjega v višji rang tekmovanja — rokomet, košarka, atletika),
— kadrovske probleme,
— ožene selekcije v kvalitetnem športu in
— omejevanje razvoja tekmovalnega športa (usklajevanje v občinske in medobčinske tekmovalne sisteme).

Ob uresničevanju te politike smo naleteli tudi na nekatere odpore v osnovnih organizacijah, vendar od začetne politike ne bomo odstopali.

TEŽAVE S FINANCIRANJEM IN VZDRŽEVANJEM OBJEKTOV

»Tepe nas startna nizka osnova za potrebe telesne kulture. Trenutno je naš najtežji problem financiranje telesne kulture po novih vidikih usmerjenosti te dejavnosti. Kar 50 odstotkov iz sedanje prispevne stopnje moramo odvajati za anuitete in kredite, ki smo jih prevzeli od Sob Celje, za vzdrževanje objektov (le najnujnejši!), solidarnostne in vzajemne akcije v republiki, strokovno službo, odvajanje dela sredstev za zdravstvo in kulturo, režijske stroške in druge zadeve. Tako dobivajo izvajalci za delo osnovnih organizacij le 50 odstotkov sredstev za svoje programe. Ob takšnem stanju lahko govorimo le o dotacijah posameznim društvom, kar terja nadaljnje ožene programov, omejevanje kvalitetnega vrha na zgolj prednostne športne panoge in ne povsem izpolnjevanje začetne politike pri financiranju množičnosti in kvalitetnega športa s portoroškimi sklepi. Mejni SIS-i niso doumeli doslej naših problemov in težav, da bi nam pomagali razreševati določene težave prav pri financiranju. All so objekti kot odprti plavalni bazeni in ameno drsalnice zgolj stvar TKS pri njihovem financiranju in vzdrževanju? Kopanje in plavanje je danes v sodobnem svetu tudi stvar zdravstva, osebne higijene in kulture vsakega človeka. To so komunalni objekti, ki bi jih morala financirati in vzdrževati širša družbena skupnost! Ogromna sredstva, ki jih dajemo za objekte, nam manjkajo pri izvajanju programov telesne kulture, kar bi naj bila naša osnovna dejavnost.«

V AKCIJI S CELJSKIMI INŠPEKTORJI

PREDPISI SO - NAS NI

VODA JE BILA LANI VEČKRAT HUD PROBLEM

V nadaljevanju naših razgovorov z inšpektorji celjskega občinskega inšpektorata smo tokrat namenili več prostora vodno gospodarski inšpekciji, ki obravnava področje vedno bolj problematično ne le za nas, temveč za vse ljudi na našem planetu. Ali spoštujemo nekatera osnovna pravila, posamezniki kot delovne organizacije? Ne! O tem smo govorili z inšpektorjem ing. ERNESTOM COKANOM.

Voda postaja iz dneva v dan večji problem in to povsod po svetu. Čeprav so vodno gospodarsko inšpekcijo v Celju ustanovili šele maja lani, se že zdaj vse predobro zavedamo njenega izrednega pomena.

Za lažje razumevanje nekaj podatkov o področju dela inšpekcije: Vodno gospodarstvo je razdeljeno na območja občin in republike. Upravne zadeve, kar je osnova dela inšpekcije, opravlja upravni organ v oddelku za gradbene, gospodarske in splošne zadeve. Inšpekcija pa je tista, ki bedi nad delovanjem tega organa. Ena bistvena naloga inšpekcije je preverjanje obstoja in uresničevanje vodno gospodarskih smernic, izdajanje uporabnih dovoljenj, vodno gospodarskih soglasij in ostalih dovoljenj za starejše objekte. Od tod so tudi znane lokacijske razprave, ki vsebujejo tudi vodne objekte. Tu je v glavnem tehnološki postopek, s katerim preverjajo kislost, alkaličnost, porabo kisika in vseh nevarnih substanc, ki so v vodi. Inšpekcija preverja obstoj poslovnikov o delu in vzdrževanju čistilnih naprav. Ob tem je pomembno upoštevati izpolnjevanje tehnoloških postopkov v industriji ter rast proizvodnje, kar oboje mora najti svoj odraz v poslovniku. Žal pa je to vse prerediti. Skladno s poslovniki je tudi preverjanje obratnih dnevnikov, ki jih morajo voditi delovne organizacije. Velikega pomena je tudi preverjanje pravilno skladiščenih nevarnih snovi, to je kislin, lugov, strupov, naftnih derivatov in podobnega. Inšpekcija ukrepa, če nastane preobčuten poseg v vodni režim in to v takšni meri, da povzroča spremembo smeri toka, vodne globine, podtalnice in pri odvajanju škodljivih snovi v vodne ali podtalne tokove.

xxx

Se bi lahko naštevali številne naloge, ki jih ima inšpekcija in ki jih kljub močno okrnjeni kadrovski zasedenosti, saj dela na tem mestu le en inšpektor, opravlja v varstvo vseh nas. Morda bo bolje, če v nekaj naslednjih mislih izrazimo predvsem osnovne ugotovitve iz preteklega leta.

Glede na kratkotrajno delo inšpekcije bi bilo morda razumljivo, da delovne organizacije ne izpolnjujejo vseh predpisov, čeprav leti obstajajo že dalj časa. Pri nas je že tako, da če ni nikogar, ki bi neprestano bedel nad uresničevanjem predpisov, se jim vse preradi izmaknemo.

V celjski občini je več objektov, ki tako ali drugače posegajo ali ogrožajo vode, vendar si kljub temu investitorji niso pridobili vodnogospodarskih dovoljenj oziroma soglasij. Delovne organizacije, tudi tiste, ki v Celju najbolj močno posegajo v naše vode (menimo, da jih vsak Celjan dobro pozna), niso imele za vse objekte poslovnikov, dnevnikov o delu in vzdrževanju čistilnih naprav. To je predvsem del kemične, tekstilne industrije in OZD, ki se ukvarjajo z uslužnostnimi dejavnostmi. Zlasti pri manjših pa je značilno neurejeno manipuliranje z naftnimi derivati, s kislinami, bazami, itd., kjer pa lahko pravzaprav le trenutek drobne nepozornosti povzroči katastrofo. Poznamo tudi objekte z neurejenimi skladišči nevarnih snovi in to predvsem zaradi neupošteva-

nja vodno gospodarskih soglasij.

xxx

Koncem lanskega leta so bile, kot je znano, že večkrat ogrožene vode, zaradi izliva nevarnih snovi. Da je bilo vse skupaj še huje, so bile ogrožene podtalne vode, ki služijo kot zajetja pitne vode. Vemo za cisterno pri Vranskem, lepilo v Sentrupertu in cianide, ki jih je Gorenje spustilo v Pako. Konkretno pa smo v Celju zabeležili lani v skladišču oksiklerida (kislin in lugo) Cinkarne izlitje solne kisline, ker je puščala črpalka. No, k sreči, ni prišlo do direktnega izlita v Hudinjo, ker se je vse skupaj še zgodilo v območju varnostnega bazena.

xxx

Oceno stanja čistilnih naprav v Celju je zelo težko dajati. Moramo pa povedati, da kaj posebej zahtevnih čistilnih naprav celjska industrija nima, čeprav bi jih že zdavnaj morala imeti, morda prav takšne kot drugod po svetu. Tako pa nas še vedno morajo podatki o strahovitem onesnaženju naših voda, zraka, skratka okolja. Lahko pa zapišemo, da se počasi spreminja stanje tudi na tem področju. Tako v EMO le gradijo novo čistilno napravo, mnogo boljše pa je tudi v Cinkarni. Tu v zadnjem času beležijo boljše spremljanje stanja v starem in novem delu delovne organizacije, kar je tudi naloga posebne republiške komisije. Tako je naša ugotovitev, da je že veliko narejenega, če pa pomislimo na varnost našega človeka, vseh nas in na številna obolenja dihalnih organov, ki so znana za Celje, pa je še vsega mnogo premalo.

Problematična je tudi individualna uporaba kurilnega olja. Problematična zato, ker je vedno več zasebnih malih in velikih cistern. Tolažba, da to ni le celjski, temveč vseslovenski problem, nam ne more veliko pomagati. Cisterne so vkopane in nikdar ne veš, če spuščajo ali ne. Zato bodo potrebni enaki kriteriji ne samo za izdelavo, temveč tudi za redne občasne kontrole takšnih cistern.

xxx

Omenili smo nepravilno skladiščenje nevarnih snovi. V

ŠE O MESU

Na naslov našega uredništva je pred dnevi prišlo kratko pismo okrožnega javnega tožilca Borisa Kmetja v zvezi z našimi sestavki o mesu in njegovi prodaji v Celju: »Glede na napoved v našem sporočilu z dne 21. 1. 1977, ki je bilo objavljeno v letošnji četrti številki vašega tednika z dne 27. 1. 1977, sporočamo, da smo dne 18. 3. 1977 vložili zoper Hmežad, TOZD Mesnine Celje in odgovorni osebi poslovodju samopostrežne mesnice v Celju, Stanetova 7 Pečnik Albina ter vodjo delovne enote Proizvodnja Lemut Franca, obtožni predlog zaradi gospodarskih prestopkov po 1. tč. 1. odst. 21. čl. zakona o zdravstveni neoporečnosti živil in predmetov splošne rabe in po 1. in 3. tč. 1. odst. 64. čl. zakona o jugoslovanskih standardih in normah kakovosti proizvodov.«

ŠENTJURSKI OSMOŠOLCI

IN NJIH ODLOČITVE

INFORMATIVNI VPISI — ZAENKRAT SE NEOBVEZNI

Učenci osmih razredov, so se morali letos že v mesecu marcu odločiti, kam bodo odšli po končani osnovni šoli. Resda so bili ti vpisi zgolj informativni in se bo do junija še marsikdo morda premislil, vendar bodo okvirno le držali.

Tako se je vsaj izkazalo ob pogovoru z učenci osmih razredov iz osnovne šole v Sentjurju.

Uvodoma smo se najprej pogovarjali s psihologinjo na šentjurski osnovni šoli Marijo Kopinšek. Povedala nam je, da je na šoli 9L osmošolce, ki so bili letos že v marcu pred odločitvijo: Kam? S predhodnimi razgovori z njimi in testi, se jih je večina okvirno že opredelila, saj je med njimi samo eden, ki ni izrazil želje po nadaljnjem šolanju. Približno polovica se jih je odločila za šolanje na srednjih šolah, druga polovica pa na poklicnih šolah. Testiranje otrok je opravila že v decembru Skupnost za zaposlovanje iz Celja. Po teh obdelanih rezultatih so potem učence na šoli usmerjali za izbran poklic. Pripravili so tudi skupni roditeljski sestaneke staršev in otrok in se skupaj pogovorili o odločitvah in sposobnostih mladih. Se posebej pozorno so se pogovorili s starši tistih ot-

rok, pri katerih so se razhajali rezultati testa z njihovimi dejanskimi sposobnostmi. Pri izbiri šol in poklicev prednjači predvsem Tehniška šola vseh smeri in Gimnazija.

In kakšna so mnenja in odločitve mladih?

Valentina Perme, 8. b: »Pri informativnem vpisu sem se odločila za Tehniško šolo — gradbeni odsek. Čeprav dolgo nisem vedela, kam bi se vpisala, sem se po daljšem premisleku odločila za to šolo. Z mojo odločitvijo se strinjajo tudi starši in tudi sama sem že vsaj približno seznanjena z učnim programom na tej šoli. Morda bom zaprosila tudi za štipendijo, ampak šele potem, ko se bo izkazalo, da mi šola ne bo delala težav.«

Andrej Cretnik, 8. a: »Odločil sem se, da bom nadaljeval šolanje na Gimnaziji. Veseli me računalništvo in mislim,

da bom tej odločitvi ostal zvest tudi po končani gimnaziji. V skrajnem primeru pa si bom lahko izbral še kak drug poklic, ki bi me morda pritegnil v času štiriletnega šolanja. Do sedaj nisem imel težav z učenjem in zato lahko upam, da bo tako tudi v prihodnje, čeprav vem, da se bo marsikaj spremenilo.«

Sonja Bebej, 8. c: »Osmošolci stojimo pred pomembnimi odločitvami. Ni vseeno, kje bo kdo nadaljeval šolanje, kajti prav lahko se zgodi, da bo storil nepopravljivo napako. Jaz pojdem na Pedagoško gimnazijo. Moja odločitev je že precej trdna nekaj let. Pravzaprav sem prišla do nje skozi igro. Imam tudi prijateljico, ki to šolo že obiskuje in tako sem z vsebino in načinom dela že seznanjena. Če mi bo v šoli šlo dobro, bom zaprosila za štipendijo v domači občini.«

Valentina Perme

Andrej Cretnik

Sonja Bebej

nedavni akciji s celjskimi milicijami smo ugotovili, da vrsta zasebnikov in delovnih organizacij nepravilno opravlja prenose nevarnih snovi. Izhajajoč iz tega lahko trdimo, da tudi skladiščenje ni kaj dosti boljše. Tako na primer v Cinkarni niso imeli vedno gospodarskega soglasja za cisterno s kislino, ki je pred leti izpuščala 40 kubikov solne kisline zaradi — razpoke. No, avgusta lani so končno le pridobili soglasje, kar pa seveda niso s seboj vse posledice oziroma pridrževanje zahtevnih predpisov.

Usluznostnih in gradbenih delovnih organizacij je vse preveč, da bi jih lahko naštevali in povedali, katere so nepravilno skladiščile naftne derivate oziroma manipulirale z njimi, in sicer tako, da je prišlo do večkratnega onesnaževanja neutrajnih površin.

xxx

Pri večkratnih pregledih brezlin — razen Savinje — je inšpekcija ugotovila, da so le te močno onesnažene z najrazličnejšimi odpadki, ki jih prinaša današnja potrošnja. Prav tu je najbolj očiten naš odnos do lastnega okolja, ko ohranjemo smeti povsod tam, kjer nismo pač blizu doma in se ne menimo za posledice, ki jih takšno čudno obnašanje prinaša. To je še toliko težje, ker je prav v teh primerih nemogoče najti storilca.

V Celju so kot gobe po ozemlju zrastle umini smetiščas. Običajno morajo posledice urejevanja v posameznih krajevnih skupnostih, če se seveda odločijo, da začno z očiščevalno akcijo. To ni njihova dolžnost, zavedajo pa se, kolikšnega pomena so takšne akcije. Morda bi bilo dobro izvesti tudi čimveč akcij, namreč takšnih, da bi preprečevala ta groba onesnaženja naše okolice. Zanimivo je, da je manj onesnaženja brezlin povsod tam, kjer so struge regulirane. Ljudje pač ne prinašajo k urejenim obrežinam toliko odpadkov, kot pa tja, kjer je teren močvirnat, poln grmovja, itd. Primer reguliranih delno reguliranih sta Savinja in Hudinja. Ob vsem tem pa moramo upoštevati še drugo plat medalje. To je — da odpadke, smeti in podobno moramo odstraniti, nikjer pa ni majhnih, urejenih odlagališč, da ne govorimo tudi o kosih za odpadke, ki so osnova tega, da naše ulice, naše pespoti, ne bodo nastale ne s papirjem, konzervami, steklenicami.

xxxx

Za zaključek naj omenimo še odpadne vode, to so vse tiste, ki se uporabljajo v tehnološkem postopku. Stvar je takšna, da če imajo objekti čistilne naprave, vodo pač čistijo, sicer pa jo izpuščajo neочиščeno. Pri vseh večjih znanih onesnaževalcih gre odpadna voda skozi bolj ali manj slabe čistilne naprave po principu usedanja. Kljub temu pa pride na primer v Hudinjo še vedno zelo veliko neочиščene vode. Zato naj za ključno tudi s tem, da je trenutno v celjski občini najbolj onesnažena Hudinja (to je tista Hudinja, v kateri smo se pred dvajsetimi leti še brezskrbno kopali), saj jo uvrščajo med tretjo in četrto stopnjo — četrta je najvišja — onesnaženosti, v regiji pa jo prekaša samo velenjska Paka.

MILAN SENICAR

PETIČ PO STO NA JADRANU

Ce bi hoteli letos popeljati na morje vse, ki so se prijavile za naš tradicionalni izlet »Sto kmečkih žena na morje«, bi potrebovali kar 20 avtobusov. Pomislite, kako veličastna kolona bi to bila in koliko smeha ter pesmi bi ponesli s Štajerske na sončno morje. Izletnik Celje nam je letos dal na voljo dva odlična avtobusa (s prav tako odličnima šoferjema Stanetom in Dolfetom), ni pa s tem rečeno, da morda nekoč ne bo takšne kolone. No, pustimo to. Zal nam je, da smo lahko odpeljali na morje le sto žensk, žal nam je zaradi tistih, ki so razočarane ostale doma pa čeprav so se prijavile letos že petič in nikdar nič. Žreb je neusmiljen! Bilo je tudi hude krvi s strani nekaterih, ki niso bile izžrebane, vendar so bile med njimi takšne, ki imajo opraviti s kmetijo le na izletu čez vikend. Naš osnovni namen pa je — na morje popeljati kmečke ženske, tiste, ki bi sicer le težko okusile naš slani Jadran.

Bila je med zgodnjimi, med tistimi, ki so se z avtobusi pripeljale v Celje iz različnih koncev našega območja. Takole mi je razlagala:

»Veste, sem morala zgodaj pokonci. Ob treh. Je bilo treba gnoj pokidat, živino uredit. Da, kdo bo pa kaj naredil, če sama ne bom.«

Dvignila je razpokano roko, si popravila pramen las s čela in nasmejana stopila v avtobus. Tako kot sto drugih!

Prihajale so kar uro pred napovedanim odhodom, s torbicami, potovalkami, majhne, velike, suhe, debele, pretežno starejše, družilo pa jih je veselje nad izletom. In ko je Viki Ašič s svojimi fanti na dvorišču Zdravstvenega doma ubral veselo melodijo, jih je »privzdignilo«.

»Veselo bo, celo sonce je z nami.« so si pripovedovale. In kako ne bi bilo veselo, ko pa na na-

ših izletih še nikdar ni bilo žalostno. Začne se že v Zalca, ko zapojemo tradicionalno radijsko »Od Celja do Zalca« in ko v Sempetru »pade prvi vic«, potem predstavlja vse skupaj prav neustavljiv tok proti morju.

Letošnji »potoček« je bil gotovo med najbolj veselimi pa tudi »radovednim«, saj izlet še nikdar ni bil tako bogat po raznih postankih in ogledih. Ko smo jih po utrudljivi vožnji od Celja do hotela Eden v Rovinju povprašali, če bi popoldne raje počivale ali pa si ogledale Pulo, so se enoglasno odločile za Pulo! Videti in čuti čimveč v teh dveh dneh.

In tega je bilo veliko. Zadovoljne so bile, ko jih je zjutraj prišel v avtobuse pozdravit direktor Izletnika Leopold Perc, hvaležne TOZD Maloprodaja Tehnomercator Celje, ki je najbolj odločilno pripomogel k uresničenju

letošnjega izleta.

Kilometri so brzeli, kraji so ostajali za veselimi, pojočimi udeleženkami. Vanč iz Laškega in Vojko iz Zalca sta vrtela meh, že je bila tu avtocesta, Hrastovlje in nato Rovinj, Pula. Kar težko pa smo čakali večera, saj smo tokrat v hotelu Eden na veliko začudenje uprave pripeljali kar ansambel. Malo so bili vznemirjeni zaradi ostalih gostov — predvsem tujcev — pozneje pa so se tega še bolj veselili kot mi. Zaradi dobička namreč. Ko so se Ašičevi fantje oblekli v noše in jo uredili v posebni dvorani po domače, »je hotel skup letel«. Se komaj, da smo našli prostor za vse naše izletnice. Nekdo je v šali pripomnil, da če bi Ašič od vsakega tujca, ki je prišel poslušat, vzela marko, bi lahko ostal z ansamblom mesec dni na počitnicah v Rovinju. V hotel namreč nismo pri-

peljali le sto kmečkih žensk, prinesli smo tudi nasmejane obraze, vesele poglede, hudomušne polke, »pojštertance«, »vlake« in ne vem kaj še vse.

Pa smo jim pokazale, so zadovoljno govorile naše ženske. Da, naše! Bil smo kot velika družina. In v družini se tudi spominimo raznih praznikov. Tudi mi smo se jih.

Tone Vrabi, naš uradni spiker na večerni prireditvi, je dobro vodil »ples«, saj je uspel zavrteti celo nekaj takšnih, ki le redko stopijo v plesni korak. K mikrofону pa so prišle tudi: Katarina VIDMAR, najstarejša udeleženka (78 let), doma iz Lahovne pri Škofji vasi, Marija LOKOŠEK, najmlajša (19 let), doma iz Lahovna (Laško), Zinka TANSEK z Dobja, mati najštevilnejše družine (12 otrok), Barbara KOPRIVNIK z Resnika, ki še danes velikokrat vrtila kolovrat in Franciška JESE-

NEK iz Latkove vasi, ki je prav tisti dan praznovala 60-letnico. Verjemite, da tedaj, ko smo ji čestitali k jubileju in jo obdarovali, ni imela samo ona solz v očeh. Vidmarjevi pa je direktor hotela namenil tudi steklenico šampanjca.

Vrteli bi se še pozno v noč, kljub dolgi poti nihče ni bil utrujen, toda pomisliti smo morali na dogovor s hotelom in da das čaka še naporni drugi dan izleta.

Naslednji dan je čudovito vreme obetalo, da bomo imeli tudi pogoje za prelep izlet prek valov na Rdeči otok. Pravzaprav je bilo tokrat prvič, da se ni bilo treba skrivati pred mrzlim vetrom. Ladjica se še ni dobro odmaknila od pomola, ko je prek valov pohitela vesela slovenska pesem. Ojunačile so se celo tiste, ki so sprva sumljivo ogledovale globoko vodo in krhko ladjo.

Ura pa je nezadržno tiktakala in kazalci so vse bolj očitno kazali pot proti domu. Še zadnji pogled na Lirski kanal, postanek v sončnem Portorožu in poslovili smo se od morja. Za eno leto!

Poslavljati smo se začeli že kmalu po Trojanah, ko so začele izstopati prve potnice. Menim, da je bila enotna želja vseh, da bi se še udele-

HVALA!

Poleg TOZD MALOPRODAJA TEHNOMERCATOR CELJE sta k uresničitvi izleta pripomogla tudi KMETIJSKI KOMBINAT ŠENTJUR in SIP SEM-PETER.

Za prigrizek je poskrbel »CENTER« CELJE, za žejo »MERX« CELJE, z rožicami pa je ozaljšalo izletnice »VRTNARSTVO MED-LOG«.

žile takšnega »pohoda na morje«. Tako so vsaj povedale skupaj s prošnjo, tudi prihodnje leto z vami. Odgovorili smo jim, da prihodnje leto potuje drugih sto kmečkih žensk, takšnih, ki se niso bile na tem priljubljenem izletu, in razumele so. Razumele zato, ker želijo tudi drugim dva čudovita dneva v letu, ker jim želijo prijetne spomine. Te imamo na letošnji izlet tudi mi v uredništvu. Vsi tisti novinarji, ki smo vas spremljali pa tudi kolegice, ki so za ta dva dni prevzele naše delo. Še zdaj se spominjamo, kako smo pred poslavljanjem skupno zapeli »Ostanimo prijatelji« — in res bo tako!

MILAN SENIČAR

Pred odhodom je treba še marsikaj postoriti. Najprej pa je treba pregledati, če ni katera ostala doma. Nekaj je bilo tudi takih, ki so zamenjale vabila... Vse brez izjeme pa so dobile pri odhodu iz Celja iz rok Toneta Vrabi rdeč nagelj...

Ja, morje. Tako veliko je. Kdor je bil prvič na morju, si prej ni zamišljal tega našega naravnega zaklada v takšni obliki. Pa zares je slano. Kar ni se ga moč nagledati. Imeli smo srečo, da nam je še sonce služilo in morje je imelo lepo modro barvo.

Ansambel Vikija Ašiča se je izkazal. Na našem posnetku niso vsi, toda slika je nastala v zgodnjih jutranjih urah pred odhodom na dvorišču, kjer so veseli zvoki Vikijeve harmonike privabljali številne radovedneže.

Kaj takega pa pri nas na vrtu ne raste. Kako veliki, debeli in mesnati listi. Vsako leto se stotinja naših »izletnic«, skoraj bolj ko k vodi, začene v grmovje in med cvetje. Večica lovorjevega lista, oljčna večica, storži in kaj še vse potem roma z nami.

LIKOVNI SALON CELJE

MOČ SKUPNEGA DELA

KONČNO LIKOVNA GALERIJA V CELJU

Vsi smo že videli, kako lepo napredujejo obnovitvena dela Narodnega doma v Celju. Ne le, da bo cela fasada od tal do strehe dobila svojo prvotno podobo, kajti naše narodno navdušenje je brezmejno in smo takoj odprli poseben žiro račun prijateljev slovenstva in resnice, tudi notranjost ki bo po površini takoj za ljubljansko moderno galerijo in lahko na tistem upa, da bo celo dosegla republiške standarde, ki jih kultura proizvajajo po posebnem receptu. A to je že druga zgodba. Zdaj je pomembno za Celje in širšo regijo, recimo, regijsko okolico, da bo dobila galerijo s steklenimi stenami, varnostnimi napravami in bogatim vsebinskim programom v srednje-ročnih dimenzijah.

Najbolj pomembno ob vsem tem pa je, da je nova galerija, ki bo kmalu odprta in v ponos naše zavesti in globoke kulture razgledanosti, posledica in sadež našega razumnega gledanja na zdrave odnose svobodne menjave dela v združenem delu, kjer smo združili duh in sile v enotno energijo za naš skupni duhovni blagor in seveda tudi za mladino. Vse so takorekoč rešili družbeni dogovori. Spoznanje o potrebah in o veliki vlogi kulture. Zdaj ne bodo več likovne razstave v delovnih organizacijah, ampak bodo na razstavi tisti delavci, ki bodo hodili v galerijo, ki ne

bo smela imeti odmora, saj bodo stene steklene in bodo zaprašeni zaboji le slabo ogledalo naše dirke za kulturnimi dobrinami. Tudi finančna konstrukcija je bila povsem jasna. Zdaj, ko je galerija takorekoč pred otvoritvijo, jo lahko obelodanimo. Ker je galerija v prostorih občine, je ta morala pod pritiskom osveščene javnosti prispevati en star milijonček, tako, za dobro voljo. Največ je seveda dala celjska kulturna skupnost in to kar 89 starih milijonov, za participacijo in zaradi lepšega pa še republiška kulturna skupnost devet milijonov, kar znaša 99 milijonov starih dinarjev. Stari problemi, stari dinarji. To finančno konstrukcijo so potrdili tudi delegati skupščine kulturne skupnosti, ki so zadnjč porabili tudi vse dodatne stole in zasedli ob parterju še balkon v Narodnem domu. O likovnem salonu je bilo kar 33 delegatskih vprašanj in prav toliko odgovorov, od česar si bo likovni salon prav gotovo opomogel. Ko bo galerija na-

red, bo vsak obiskovalec pri vходу dobil copate in skodelico čaja, kjer se bo ob glasbi in primernem vzdušju pustil sladkim sanjam umetniških duhov, ki bodo plavali v zraku. Vpisal se bo v knjigo spominov. Dobil bo spominsko značko kulturnega trima in po trikratnem obisku v galeriji bo lahko še postal organizator kulturnega življenja v svojem tozdu, ozdu ali gozdu.

Bližajo se nam torej lepi časi nove celjske galerije, ki bo nedvomno pomenila nov kamen v mozaiku neštetihih rešenih vprašanj iz zakladnice problemov kulturnega življenja celjske občine. Po prvem aprilu, ko bomo v Celju tudi odpirali novo stavbo zgodovinskega arhiva, bodo vanj lahko spravili tudi vse zgodovinske seje odbora za vodenje likovnega salona, izvršilnega odbora kulturne skupnosti in posebnega odbora za reševanje vsebinskih težav kulture, kajti prej omenjeni odbori so bolj za strokovna vprašanja financiranja in indeksov.

P. A.

V VSAK DOM
NOVI TEDNIK

Ljubljanska banka

tudi ko gre
za zasebno dejavnost

pravi naslov
za denarne zadeve

Posojila
za pospeševanje
gospodarske
dejavnosti
občanov

Če se ukvarjate s kmetijstvom, obrtjo, gostinstvom ali če se nameravate posvetiti kmečkemu turizmu, lahko za izboljšanje in razširitev svoje dejavnosti kot varčevalec Ljubljanske banke namujete posojilo na podlagi vezave domače ali tuje valute.

Znesek posojila znaša 250 % vezanih dinarskih ali deviznih sredstev. Če pa konvertibilno valuto prodate in vežete dinarsko protivrednost, dobite posojilo v višini 320 % vezanih sredstev. Najnižji znesek posojila znaša 10.000 din, najvišji pa 400.000 din.

Najkrajša doba vezave so tri leta, najdaljša pa 11 let in je odvisna od namena posojila. Doba vračanja posojila je za leto dni krajša od dobe vezave sredstev.

Obresti za posojilo se obračunavajo po 11-odstotni letni obrestni meri, vaša vezava sredstva pa bo Ljubljanska banka obrestovala po 7,5-odstotni letni obrestni meri.

Posojila
obrnikom
za občasna
obratna
sredstva

Če ste samostojen obrtnik in imate svoj žiro račun pri Ljubljanski banki, vaša dejavnost pa je potrebna in pomembna za gospodarski razvoj občine ali regije, potem lahko dobite tudi kratkoročno posojilo za občasna obratna sredstva do višine 200.000 din.

Znesek posojila vam bo Ljubljanska banka nakazala na vaš žiro račun, porabili pa ga boste lahko za nakup materiala in surovin, plačilo raznih obveznosti, skratka: za nemoteno poslovanje.

Tako posojilo je treba vrniti najkasneje v 12 mesecih, letna obrestna mera pa znaša 11 odstotkov.

Obresti
od sredstev
na žiro računih
obrnikov

Od 1. januarja 1977 obrestuje Ljubljanska banka tudi sredstva na žiro računih občanov, ki opravljajo samostojno obrtno ali drugo gospodarsko dejavnost, in sicer po 4-odstotni letni obrestni meri.

Ljubljanska banka vam tako pri vodenju žiro računov omogoča poleg sodobnega bančnega servisa tudi gospodarnije obračanje sredstev.

JIH DOVOLJ POZNAMO?

Najpomembnejša dogodka v zgodovini KPJ leta 1937 sta ustanovitev KP Slovenije in KP Hrvatske, sprejeta kot sklepa IV. državne konference 1934 v Ljubljani. S tem se je končno uveljavilo stališče KPJ glede mednacionalnih odnosov, načel o pravici vsakega naroda do samoodločbe.

Neposredne priprave za ustanovni kongres KPS je vodil Edvard Kardelj s pomočjo predkongresnega pokrajinskega komiteja. Kongres je bil v noči med 17. in 18. aprilom na Cebinah nad Zagorjem. Prisotnih je bilo okrog 11 delegatov, ki so izvolili centralni komite KPS s sekretarjem Francem Leskoškom.

V manifestu, ki so ga sprejeli delegati, je bila posebej poudarjena potreba po enotnosti slovenskih proletarskih množic. Pospeši se naj vodilna vloga delavcev v protifašističnem, demokratičnem gibanju. Kongres je povzal slovensko ljudstvo naj podpre boj španskega naroda proti fašizmu.

Po ustanovnem kongresu so komunisti v okviru Kmečko-delavskega gibanja organizirali izlete ljudske fronte v več krajih Slovenije. Se posebej se je odrazil slovensko ljudsko gibanje za demonstracijami ob prihodu predsednika obnovljenega profašističnega JNS Petra Živkovića v Slovenijo. Njegov propagandni pohod namenjen proti demokratičnim množicam se je spremenil v demonstrativen nastop ljudskih množic proti fašizmu.

PREMIERA V SLG

SREČANJE Z BRECHTOM

GOSPOD PUNTILA IN NJEGOV HLAPEC MATTI

8. aprila bo predzadnja premiera, ki jo bo v letošnji sezoni pripravilo celjsko gledališče. Uprizorjena bo ljudska igra Bertolta Brechta »Gospodar Puntila in njegov hlapec Matti«, gotovo največji projekt te sezone, ki ga je pripravil režiser Franci Križaj z vsem razpoložljivim ansamblom. Čaka nas še zadnja premiera, Dušana Kovačevića komedija »Maratonci tečejo častni krogi« v režiji gostje iz Beograda Vide Ognjenović. Med obema premierama pa bo gostovalo v Celju Stalno slovensko gledališče iz Trsta s komedijo »Benečanka« neznanega benečanskega avtorja iz 15. stoletja. Tržačani bodo pri nas predvidoma od 12. do 16. aprila. To gostovanje bo v okviru medsebojne izmenjave abonmajskih predstav. Celjsko gledališče je v Trstu in v Gorici odigralo za ves njihov abonma Cankarjevo »Pohujšanje«. Tržačani pa bodo imeli pri nas predstave za naslednje abonmaje: Premiera, Sobota, Torek, Upokojenci, Kozjansko, Prijatelji gledališča.

Zavoljo mnogih objektivnih težav, na prvem mestu so vsekakor bolezni, tudi zaradi številnih gostovanj, se nam je sezona nekoliko zakasnila, zato prosimo abonente, da nam tega ne štejejo

ŠMARTNO
OB PAKI:
DOBRE CESTE

Znano je, da je v krajevni skupnosti Smartno ob Paki veliko cest asfaltiranih. Tudi v višinskih predelih. Zdaj pa so prišle na vrsto še ostale makadamske ceste, ki so jih posuli z gramozom. Krajevna skupnost je preskrbela tisoč kubičnih metrov gramoz in plačala zanj okoli štiri in pol milijona starih dinarjev. Vsa ostala dela so opravili domačini, ki ceste uporabljajo, sami.

ZORKO KOTNIK

v slabo, saj je bilo storjeno vse, da bi se igralna sezona pravočasno zaključila. Do zamujanja prihaja tudi zavoljo vse bolj poglobljenega in temeljitega študija in skrbnih priprav za uprizoritve. Dokaz, da se te skrbne priprave obrestujejo, pa sta prav letošnji vabilni na oba jugoslovanska gledališka festivala, novosadskega in sarajevskega. Kar se nam »maščuje«, je manjši obisk v zakasneli sezoni, po drugi strani pa manjša možnost, da bi v

maju in juniju manj igrali. Imeli več odprtih možnosti za pripravljane in študij na viš del za otvoritev prihodnje sezone. Kakorkoli že, žal nam bilo, če bi teh zadnjih premier, o katerih mislim še spregovoriti, ne vide čimveč obiskovalcev. »Puntile« zavoljo imenitnega Brechtovega teatra, Kovačevićevih »Maratoncev« pač to, ker nam dobrih komedij še kako manjka, Kovačević pa je kot nalašč za uspešni zaključek letošnje sezone.

KAJ GLEDAMO

PRIŠLA STA PONOČI

Ta film je nedvomno med vsemi, ki jih bomo videli v Celju ta teden, najbolj vreden ogleda. Stari filmski maček Elia Kazan je z mladimi igralci posnel dramo o povratniku iz vietnamske vojne. Mladí Patrick po svoji vrnitvi najde dolgo iskan mir ob ženi in sinu. Obisk razkrije vrsto podrobnosti o življenju in zločinih ameriških vojakov. Razkrije pa tudi, da je Patrick po povratku v domovino pri vojaškem sodišču prijavil oba »stovariša« zaradi okrutnih zločinov nad civilnim prebivalstvom. Posledica te prijave je bil dveletni zapor. Obiskovalca sta seveda zasnovala maščevanje. Patricia postavi strahotni psihološki torturi, na svojo stran pa pridobita tudi ženo, ki se pred moževimi očmi obema preda. V Patricku se vse lomí, skuša se upreti, a »stovariša« ga zverinsko pretepepa in ga psihično uničenega pustita.

Izjemno zanimiva tema je dobra osnova za film, ki je nastal že v letu 1972, ko Vietnam še ni bil svoboden. Zato je s svojo zgodbo film še močnejši. Skozi izvrstno orisane like namreč podaja odnos ameriške družbe do vietnamske vojne, do vojne kot družbenega pojava nasploh. Se posebej izvrstno je orisana žena, ki je pravzaprav tipična predstavnica Amerike. Zaslepljena je z mitom o veličini in nepremagljivosti ter vesoljni pravičnosti družbe, ki v obrambi svojih zlaganih interesov ne zbira poti. Dobrodošel in upravičen ji je celo zverinski terorizem.

Prav zaradi te misli, ki jo film dinamično in brez-kompromisno riše, je to film, ki ga zlepa ne bomo pozabili. Kljub temu, da je komercialno obarvan, da v tej psihološki drami ne gre brez okrutnega nasilja in seksa. Toda že zaradi ideje same lahko temu filmu oprostimo tudi njegove spodrsjaje.

BRANKO STAMEJČIČ

CELJSKI ZRAK

ZELO HUDO JE ONESNAŽEN

POMAGA NAM UGODNO VREME, MANJ MEGLE IN VETER

Onesnaženost zraka v celjski kotlini je izredno visoka. Primerjave meritev dnevnih povprečij pred devetimi leti in danes kažejo, da se je stanje le malo spremenilo. Žveplov dioksid v ozračju je po teh meritvah letošnje zimo skoraj vsak drugi dan presegel dovoljeno koncentracijo 0,15 miligrama na kubični meter zraka. Le tistih najhujših izbruhov, ko je koncentracija presegla 0,50 miligrama žveplovega dioksida na kubični meter zraka, je bilo manj kot pred desetimi leti. Pa ne po zaslugi manjšega onesnaževanja. Zaslugo gre pripisati izredno ugodni zimi, majhnemu številu meglenih dni in stalnemu vetru. Meteorologi trdijo, da v celjski kotlini že 17 let ni bilo tako ugodnega vremena, ki je nenehno redčil strupeni oblak nad Celjem. Posledice tako slabega zraka pa so strahotne. V Celju je izredno visoka stopnja upokojitev zaradi kroničnega bronhitisa. Pri otrocih je vse več bolezni na dihalih. 400 hektarov gozdov v okolici Celja je povsem uničenih, 2000 pa načetih. To so dejstva, ki so uvrstila Celje v četrto, najbolj onesnaženo cono v Sloveniji.

Kljub temu, da se stanje že vrsto let ni popravilo, pa so se stvari v zadnjem času le pričele premikati na bolje. Vsaj kar zadeva organizirane napore družbe, da vpliva na trajnejše rešitve. V Celju so že lani, kot prvo v Sloveniji, ustanovili samoupravno interesno skupnost za varstvo zraka. Ta je s svojimi prizadevanji delavci na Zavodu za socialno medicino in higieno prišla do izredno zaskrbljujočih ugotovitev, katerim so osnovala stalne meritve stopnje onesnaženosti v Celju.

Meteorološki zavod Slovenije že od leta 1969 naprej vrši stalne meritve v Celju. Ugotavlja stopnjo onesnaženosti s plini, izvor delcev prahu, svinca in podobno. Slabost teh meritev pa je v tem, da dajejo le dnevna povprečja onesnaženosti. Ta pa niso realna. Najhujši so namreč nenadni izbruhi oziroma tako imenovane polurne koncentracije, ki

so v Celju izredno visoke.

Izvori onesnaženja zraka v celjski občini so trije: individualna kurišča in kurišča nasploh, industrija s svojimi plinskimi izpuhi in uporaba goriva v prometu.

Najhujši vir onesnaženosti zraka v Celju so kurišča. Pri kurjenju s premogom ali naftnimi derivati se namreč sprošča žveplov dioksid. Ko so strokovnjaki skupnosti za varstvo zraka ugotovili, kakšna je stopnja onesnaženosti, ki jo povzroča kurjenje, so ugotovili, da je stanje porazno. Tako v individualnih stanovanjih kot tudi v skupnih kotliarnah in v industriji ne znajo dobro kuriti. Škoda je dvojna — nesmotna poraba drage energije in velika emisija žveplovega dioksida v zrak. Vrh tega so kurišča tudi zelo neurejena. Neprimerne so dimniki, v mnogih stanovanjih kurijo z oljem, pa tega ne znajo in podobno.

Tudi v industriji je izraba energije pri kurjenju še nesmotna. Za pline, ki nastajajo pri proizvodnem procesu pa so ugotovili, da večina delovnih organizacij niti ne ve, kaj vse spušča v ozračje. Amoniak, žveplov dioksid, mravljinčno kislino, fluorovodik in veliko prahu, to so osnovni viri onesnaženja iz industrije. Med največjimi onesnaževalci pa so Cinkarna, EMO, Opekarna Ljubecna, Aero, Mleko, LIK Savinja in Železarna Store, kjer pa se je stanje v zadnjih letih močno popravilo. V nepreverjeni izjavi strokovnega delavca skupnosti za varstvo zraka, ki pa bržkone drži, smo izvedeli tudi tale šokanten podatek. Cinkarna spušča letno v zrak več ton prahu titanovega dioksida. K sreči so to tako majhni delci, da ne padejo v najnižje plasti zraka, kar zmanjšuje koncentracijo, ki jo vdihavamo.

O posledicah takšnega

stanja smo govorili že v uvodu. Zanimiv pa je še en primer, ki potrjuje ugotovitve. Student biološke fakultete iz Ljubljane Peter Skoberne je poskušal presaditi lišaje iz naravno čistega okolja dobroveljskih gozdov v gozdove okoli Celja. Tudi tako odporna rastlina ni obstala — prav vsi lišaji so se posušili. Ali pa primer Bukovžlaka, kjer se zaradi visoke stopnje onesnaženja zraka iz preteklih let strokovnjaki bojijo celo genetskih motenj pri ljudeh. V Bukovžlaku ni so obstale nobene domače živali, od rastlin pa raste tu le še kutina.

Resnici na ljubo je treba povedati, da je stanje danes boljše, a kot reče no bolj zaradi ugodnih klimatskih pogojev kot zaradi manjše stopnje onesnaževanja. Celjska kotlina ima v povprečju kar 116 meglenih dni letno. Lani jih je bilo 16 manj.

Ob vsem tem se odpira

vrsta vprašanj, kaj lahko naredimo, da bo zrak v Celju le boljši. Zavedati se je namreč treba, da je onesnaženost zraka človeku mnogo nevarnejša kot onesnaženje vode, če seveda to ne zajame podtalnice. Hitri, kratkoročni ukrepi preprosto niso mogoči. Kajti rezultati tečajev za kurjače, svetovanje kako naj kurimo, da bo šlo v zrak kar najmanj žveplovega dioksida, so premalo. Tudi pri izrabi energije so največji potrošniki v delovnih organizacijah, kjer porabijo 70 odstotkov energije. Treba bo torej ukrepati tam.

Skupnost za varstvo zraka precej pričakuje že od prehoda dela industrije na uporabo zemeljskega plina, kot osnovnega energetskega vira. Plin je namreč ekološko najčistejši energetski vir, saj zgori v celoti in ne pušča stranskih strupenih izpuhov. Če v zvezi s tem pa obeti niso najboljše. Cela vrsta delovnih organizacij, ki so med onesnaževalci, se namreč upira prehodu na uporabo tega vira. Dolej so se za plin odločili le v EMO, cinkarni, opekarni Ljubecna in železarni Store.

Drug dolgoročen ukrep je ogrevanje mesta s toplovodom iz Soštanja. Za to načrti sicer so, vendar bi bila naložba izredno draga. Načrtno spreminjanje gospodarske strukture, spremembe v načinu gradnje, ogrevanja in v prometu, to so osnovni ukrepi, od katerih lahko pričakujemo izboljšanje. Jasno pa je, da to ne bo šlo hitro. Skupnost za varstvo zraka je sicer dosegla, da rabi vsaka delovna organizacija pri novi naložbi tudi elaborat o zagotovitvi ekološke čistosti proizvodnje in v zvezi s tem skupnost tudi izdaja svoje soglasje k naložbam. Vprašanje pa je, če bo to dovolj. Razprava na komisiji za sanacijo okolja pri izvršnem svetu celjske občinske skupščine je, na primer, pokazala, da cinkarna pri planirani naložbi v proizvodnjo žveplene kisline nima rešenih vseh vprašanj

ekologije. Pa vendar je ta naložba tudi v srednje-ročnem načrtu občine.

Skupnost za varstvo zraka si je v svojem načrtu dela zadala težke naloge. Pripravila bo katester virov onesnaževanja, delovnim organizacijam, za katere bo ugotovljeno, da so onesnaževalci, bodo zastavili roke za sanacijo, v programu pa je tudi rekonstrukcija kurišč v mestu.

Skupnost pričakuje veliko tudi od nakupa aparata za merjenje onesnaženosti, s katerim bodo lahko sami redno merili in računali polurne koncentracije plinov in praha v ozračju, torej tudi tiste najhujše izbruhe, ki so najnevarnejši. Aparat, za katerega prav zdaj zbirajo potrebna sredstva, bo velik prispevek v boju za čistejšo okolje. Če ne drugega, bo dal še realnejšo sliko o nevarnosti, omogočil pa bo tudi sprotno ugotavljanje virov onesnaževanja in hitre ukrepe pri obveščanju o morebitnih hudih onesnažitvah, ki lahko škodujejo zdravju občanov.

Slej ko prej pa ostaja osnovna naloga sistematično spreminjanje strukture celjskega gospodarstva. Kapacitete celjskega zraka so izrabljene, zato si ne bomo mogli privoščiti nobenih naložb več, ki bi ta zrak še bolj izrabljale in onesnaževale. Mnogo bolje bo, da z ustreznimi sanacijskimi ukrepi ukinjamo ekološko nesnažno proizvodnjo in uvajamo novo, bolj zdravo. Ta dolgoročen načrt pa seveda zahteva, da vsaj vzdržujemo raven kakršna je danes oziroma, da zraka ne onesnažujemo še bolj.

Organizirano in sistematično delo skupnosti za varstvo zraka s strokovnimi službami, koordinacijskega odbora za varstvo okolja pri občinski konferenci SZDL in komisije za sanacijo okolja pri izvršnem svetu občine, da slabše ne bo. Trajnjših rešitev pa se lahko Celjani nadejamo šele v daljšem obdobju.

BRANKO STAMEJČIČ

LJUDSKA PROSVETA NA OSREDNJEM KOZJANSKEM — 1945 - 1955

Razmere se še vedno niso popravile. Denarja za kostume in za oder ni bilo, kaj šele za kulise. Kronist pilštanske kronike Ljudske prosvete piše:

Tudi v letu 1949 ni bilo mogoče dvigniti dramskega dela. Kljub temu nismo odnehali. Igrali smo Županovo nezgodo, v kateri so sodelovali Franjo Cepin kot župan in Krofi Danica kot županja, Adela Rauter, Anton Kolar, Jože Kocman in Rudi Eberlin. V letu 1950 je bila prva uprizoritev zopet na pustno nedeljo z enodejankama Kordula in Dva gluha, v katerih so sodelovali Dragica Regvat in Slavica Lah, Rudi Eberlin, Julčka in Drago Jazbec ter Franjo Cepin.

Veselo do igranja je raslo, možnosti pa ni bilo, zato so se v Ljudski prosveti na pobudo Franja Cepina in Rudija Eberlina odločili, da za svojo dejavnost kupijo barako Štefke Kovačič. Akcija je zaradi nespornostov in deloma tudi iz

starega nasprotja med samskezniki propadla. Precejšen vzrok za to je bil tudi, da se niso mogli sporazumeti, kje naj bi baraka, v kateri bi bila dvorana, stala: na Pilštanju ali v Lesičnem.

Marca 1950 so prebivalci Kozjanskega navdušeno pozdravili gostovanje članov ljubljanske opere v pilštanski šoli.

Zanesenost prvih povojnih let je prenehala, mnogi so se poročili, odselili, ali iz kakšnega drugega prenehali hoditi k vajam. Kljub vsemu delo zbora še dolgo ni zamrlo, kot da je v ljudeh nekaj neuničljivega, za vedno priraslega k srcu. Še vedno so se zbirali, še vedno zapeli, nekdanjega žara pa vendarle ni bilo več.

Ne bi bilo prav, če ne bi navedli vsaj v grobem ljudi, ki so najburnejša leta po svobodi žrtvovali petju, ne oziraje se na mnoge ovire, od katerih dolga pot na vaje gotovo ni bila največja. Dragica Regvat, Pilštanj Amon Leon, Dobrežiče Monika Belina, Gubno

PIŠE MILENKO STRAŠEK (6)

ADELA RAUTAR

Marica Bosio, Lesično Rozika Cepin, Stari trg Drago Jazbec, Pilštanj Julčka Jazbec, Pilštanj Vojka Kocman, Lesično Zofka Kolar, Pilštanj Jože Kovačič, Klake Slavica Lah, Pilštanj Milan Lapornik, Dobrežiče Tonček Leskošek, Polana Ivan Lupše, Dobrežiče Branko Regvat, Pilštanj Rozika Strnad, Pilštanj

JAKA LESKOVŠEK

Tončka Strnad, Pilštanj Slava Tacec, Dobrežiče Mici Vovk, Pilštanj Janez Zurač, Klake Joško Zurač, Klake Miloš Vovk, Klake Seznan pilštanskih pevcev ni popoln, saj je bilo precej tudi takšnih, ki so sodelovali le kratek čas, povrhu vsega pa bi bil preobsežen.

V letu 1951 je prišel na

pilštanski oder Nušič in sicer Analfabet ter Dva gluha. Takrat srečamo poleg že znanih igrancev Julčke Jazbec, Adele Rauter, Franja Cepina in Rudija Eberlina tudi Jaka Leskovška.

Če lahko za koga trdimo, da ga je vzgojila narodno osvobodilna borba, potem to lahko za nesebičnega Jaka Leskovška, ki je bil v eni osebi marsikaj, po svoje pa tipičen odraz dobe, ki ji je moral služiti v siveh vlakencem. Jaka Leskovšek je bil pravzaprav vse in ni se branil nobenega dela. Bil je predsednik mnogih organizacij, na svojih nenehnih potovanjih pa je opravljal tudi posle kurirja, pobiralca članarin za organizacije, v katerih je delal, vpregla ga je občina in kultura, služil je premnogim. Brez nevolje, brez pritoževanja in mnogokrat ni uspel priti niti do doma. Enostavno je zaspal na poti domov kar v gozdu, od koder je zjutraj spet nadaljeval svojo pot nazaj v dolino. Pisal je ljudem prošnje, četudi sam ni znal dobro za-

staviti peresa, pomagal, četudi ga je samega vrtelo življenje. Jeka ni poznal miru, nedela. Nič čudnega torej, če je delček svojega dragocenega časa odrgal za oder.

5. junija 1951 znova gostuje na Pilštanju Nušič. Tokrat z enodejanko Oblast. Spored je še razširjen z Murikovim Napoleonom, samovarjem V Nušičevem delu so igrali Anton Kolar, Anton Krofi, Hugo Bosio ml., Franjo Cepin in Adela Rauter, v Napoleonovem samovarju pa isti igralci ter Hugo Bosio st. in Danica Krofi.

Ideja o odru ni zamrla. Ljudska prosveta je prosila ministristvo za gospodarstvo za deske, s katerimi bi naredili letni oder, ki so si ga že dolgo vroče želeli. Po izjavi logarja Grobina je bila prošnja odbita, oziroma dovoljenje preklicano iz neznanih vzrokov. Pač pa so gledalski entuziasti v začetku leta 1952 dobili kulise. Le te je naredil in tudi opremil takratni učitelj Jurče Zdovec.

POLZELA

DELOVNA SVOBODA!

ŠTEVILČNA OKREPITEV MOŠKEGA PEVSKEGA ZBORA

Na letni konferenci so se pred dnevi sestali člani DPD Svoboda na Polzeli. Iz poročila predsednika, Stanka Novaka je razvidno, da so bile posamezne sekcije v društvu zelo aktivne. Dramska skupina je v sodelovanju z mladinsko organizacijo pripravila komedijo Srečni dnevi. S tem delom so se kar šestkrat predstavili doma in gostovali v Motniku, Andražu in Pesjem. Sodelovali pa so tudi na občinski dramski reviji v Stora.

Moški pevski zbor se je v preteklem obdobju številčno okrepil, tako da sedaj šteje 46 članov. Nastopal pa je na krajevnih in občinskih prosla-

vah ter na reviji v Prebojdu. Mešani pevski zbor pa je poleg domačih nastopov sodeloval na medobčinski pevski reviji v Rogaški Slatini.

Razveseljivo je, da je vse bolj obiskana društvena knjižnica. Lani je slavila 30 letnico obstoja in neprekinjenega delovanja. Z njo pa je tudi slavil knjižničar Milan Gerželj, ki je knjižničar vse od ustanovitve.

Društvo je organiziralo v mali dvorani kulturnega doma tudi več razstav. Tako so imeli razstavo Hinka Smrekarja, ki jo je dala na voljo narodna galerija iz Ljubljane, razstavo del likovnih amaterjev v občini Zalec ob tednu

komunista ter razstavo fotografij kulturnih spomenikov v občini Zalec. Sindikata obeh tovarn sta omogočila gostovanje članov ljubljanske opere.

Na Polzeli tudi uspešno deluje šolsko kulturno društvo Vera Slander. Stevilne sekcije, ki delujejo so bile uspešne.

Za tekoče obdobje imajo veliko nalogo. Med važnejše sodi: dramska sekcija pripravlja v režiji Jaka Jeršiča Držičevo komedijo: Dundo Maroje, oba pevska zbora se bosta naučila nekaj novih pesmi, šolsko kulturno društvo v sodelovanju z glasbeno šolo pripravlja igrice »Kraljestvo palčkova«.

T. TAVČAR

DROBNE IZ PLANINE

Na cesti, ki so jo zgradile mladinske delovne brigade med Gračnico in Lesičnim bo v maju uvedena redna avtobusna proga, ki bo za prebivalce teh dotedaj oddaljenih vasi ogromno pomenila in jim bo pravo okno v svet.

Učenci 7. in 8. razredov osnovne šole iz Planine so si pod vodstvom ravnateljice ogledali kadetsko šolo v Tacnu in vojaško gimnazijo F. Rozman v Ljubljani. Za učence je bil to izreden dogodek, saj so jim v Tacnu pokazali vso notranjo ureditev ter življenje in delo kadetov, bodočih miličnikov.

Na osnovni šoli Kozjanskega odreda na Planini je nastala personalna sprememba. Na razpisano mesto ravnatelja so zbori občinske skupščine v Sentjurju imenovali

predmetno učiteljico Zofijo Gregorc.

Ker na Planini še niso imeli šole za starše, je nova ravnateljica isto uvedla in imela v njej že prvo predavanje z naslovom: »Podoba in oblikovanje mladosti«. Predavateljica se je udeležila skoraj 100 staršev in kar je presenetljivo, kar polovica moških.

Dramski krožek na šoli pripravlja recital »Ranjenci«, s katerim se bo predstavil na krajevni svečanosti 8. maja in s katerim bo tudi sodeloval na prireditvah ob mesecu kulture v Sentjurju. E. R.

„SIGMA“ - ŽALEC

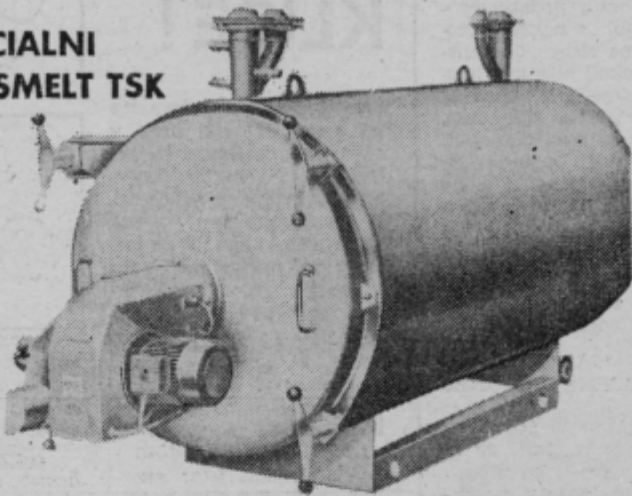
TROVLEČNI SPECIALNI KOTEL SIGMA-SMELT TSK

Je trivlečni specialni jekleni kotel za kurjenje z oljem oz. plinom.

- kotel Sigma S je toplovodni oziroma vročevodni
- obratovalna temperatura vode do 110° C
- obratovalni tlak do 60 m VS
- preizkusni tlak 7,8 atm
- izvedba: plameno-dimnocevena
- ognjeodporni turbulatorji v dimnih ceveh in minimalna izstopna temperatura dimnih plinov

zagotavljajo optimalni izkoristek zgorevanja

- lahek dostop do plamenice in dimnih cevi
- sprednja in notranja vrata kotlov izolirana s termo betonom
- priključki za varnostni in regulacijski termostat na kotlu
- možnost zamenjave plamenice in dimnih cevi in s tem daljša življenjska doba kotla
- garancija 3 leta

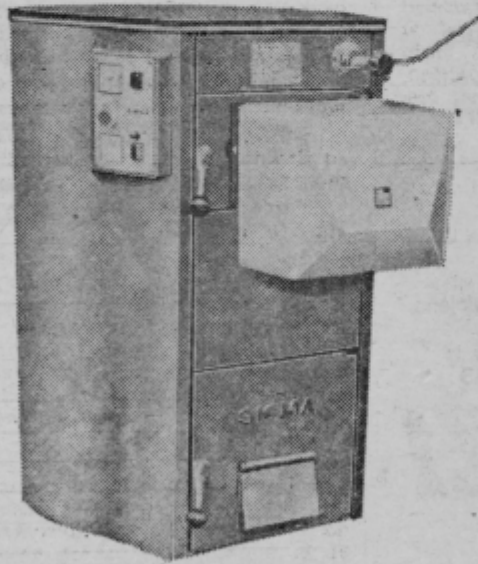

TOPLOVODNI KOTEL SIGMA TG SPECIAL

Je kombinirani trajno gorilni kotel za centralno ogrevanje na trdo, tekoče in plinasto gorivo.

- kotel Sigma — TG special je toplovodni kotel
- kotel je atestiran po DIN 4702
- obratovalna temperatura vode do 110° C
- obratovalni tlak vode do 30 m VS
- preizkusni tlak 5 atm
- kurilne prireje za zgorevanje vseh vrst domačih premogov in odpadkov
- čas zgorevanja z enkratnim polnjenjem od 5 do 20 ur
- ognjeodporni turbulatorji v dimnih ceveh in minimalna izstopna temperatura dimnih plinov zagotavljajo optimalni izkoristek zgorevanja
- avtomatsko delovanje

Označe posameznih vrst kotlov kotel z bojlerjem — kombinirani SIGMA-TG BK special kotel z bojlerjem — na trdo gorivo SIGMA-TG — B special kotel brez bojlerja — kombinirani SIGMA-TG K special kotel brez bojlerja — na trdo gorivo SIGMA-TG — special GARANCIJA 3 LETA

MALA ANKETA

NIKDAR NE BOMO POZABILE!

Vseh sto žena nam je ob koncu izleta zatrjevalo, da tako lepih trenutkov nikdar ne bodo pozabile. Nekaj je bilo tudi takšnih, ki so nam zatrjevale, da še nikdar niso doživele kaj tako lepega in prijetnega. Sicer pa priznajte, da mora biti zares kar prijetno potovati v lepem sončnem vremenu po zanimivi Istri, si ogledati Hraštovlje, Rovinj, Pulo, Portorož ter zvečer zaplesati ob zvokih domačega ansambla. Ob tem pa pozabiti na vsakdanje skrbi ter težko kmečko delo. Preberimo, kaj nam je o izletu povedalo pet udeleženk.

ANCKA OREL, Zekovec: »Sploh nimam besed, s katerimi bi vam lahko povedala, kako prijetno je bilo, kaj vse smo videle v teh dveh dneh. Z vami bi še vedno šla kamorkoli in žal mi je, da se lahko na ta izlet prijavimo samo enkrat. Najbolj prijetno pa je bilo zvečer v hotelu, ko ste nam pripravili tako vesel večer. Tudi vožnje z ladjo ne bom nikdar pozabila. Skratka, vsak trenutek je bil doživetje zase.«

BARBARA KOPRIVNIK, Resnik: »Ja, ne vem, kaj naj vam povem. Mislim, da boljše kot je bilo sploh ne bi moglo biti. Hvala vsem, ki so omogočili izlet in še posebej vam novinarjem, ko ste bili tako veseli, nas spravljali v dobro voljo, ter se sploh trudili, da smo se imeli tako lepo. Kaj mi je bilo najbolj všeč vam ne vem povedati, ker je bil vsak trenutek z vami zares enkraten. V teh dveh dnevih sem preživela morda najlepše trenutke v svojem življenju.«

MARIJA ZAGRUSEV-CEM, Strmec: »Družba je bila zares odlična. Občudujem vas vse pri Novem tedniku in Radiu Celje, ker ste nam pripravili dva čudovita dneva, ki jih nikdar ne bom mogla pozabiti. Res je, da se ni lahko odrgati od vsakdanjih opravil na kmetiji in sem resno razmišljala ali naj grem na izlet ali ne. Povem pa vam, nikdar več ne bi premišljala, saj človek ne doživi vsak dan toliko prijetnih stvari.«

GABRIJELA SKRLIN, Crnova: »Če mi je kaj žal, da sem šla z vami na ta izlet? Dajte no mir? Sploh vam ne morem povedati, kakšna dva dneva sta bila to zame. Res sem bila proti večeru že kar precej utrujena, ko pa so zaigrali Ašičevi fantje, sem kar pozabila na to. Hvala vsem, ki so nam omogočili potovanje, ter še posebej vam novinarjem, ki ste nas na vsakem koraku spravljali v dobro voljo. Tiste vožnje z ladjo pa nikdar ne bom pozabila. Kar žal mi je, da je že konec tega izleta. Ne vem, kdaj bom spet doživela tako lepe trenutke.«

ROZALIJA JAVORSEK, Kunigunda: »Veste, ko bom vse tole pripovedovala drugim, mi menda sploh ne bodo verjeli. Ampak povem vam, da nimam besed s katerimi bi lahko povedala, kako lepo sem se počutila z vami. Pravzaprav je bil vsak trenutek z vami enkraten in hvala vam za to. Upam in želim si, da bi vaše uredništvo še kdaj pripravo podobnega izleta. Hvala vam, pa tudi šoferju Stanetu, ki nas je tako varno vozil. Še nikdar nisem bila dva dni skupaj tako dobre volje.«

Tekst: JANEZ VEDENIK
Foto: DRAGO MEDVED

GOR

ŽIVINOREJA

ZASTARELO O KRAVAH

NI NUJNO, DA BI VSI REDILI GOVEJO ŽIVINO

Zivinoreja je najpomembnejša kmetijska dejavnost v Sloveniji, saj daje kmetovalcem tri četrtine vseh dohodkov. Ni pa nujno, da bi goveda moral rediti sleherni, tudi najmanjši lastnik kmečkega posestva. Če njegova zemlja ustreza za druge pridelke, npr. pridelovanje vrtnin, grozdja, sadja, bi mu brez reje živine morda dajala več dohodka in celo z manj truda.

Mnogi ljudje menijo, da se pridelovanje vrtnine ne splača, češ da zahteva veliko dela, pridelki pa so prepoceni. Delo pri povrtninah je sezonsko in traja le kak teden vsem letu, pri živini pa se ponavlja iz dneva v dan, tudi ob nedeljah in praznikih. Prav bi bilo, da bi si pridelovalci vrtnin natančno zapisovali tiste ure, ko so imeli opravka z njimi, in ne bi računali le cele dneve, ko so postorili še veliko drugega, npr. pri živini. Enako naj bi si zapisovali pri živini vsa dela v hlevu in pri pripravi krme. Kdor redi le eno ali dve govedi, porabi na glavo več dela, kot tisti, ki 10 ali 20. Če

bi z delom primerjali dohodek od živine in vrtnin bi bili presenečeni, kako napačno je njihovo sedanje mnenje. Kupca za vrtnine si je, seveda, treba zagotoviti vnaprej. To je lahko živilska industrija in trgovina. Potem pa jih ne pridelovati le na enem ali dveh arih, temveč toliko, kolikor dela zmore družina, če je dovolj ustrezne zemlje. Če pri hiši ni kravice, je več časa za vrtnine. Ker je pridelovanje sezonsko, se jih lahko posadi več vrst, da razna dela in spravilo dosepejo ob različnem času. Kdor je poskusil, jih ne bo opustil, četudi včasih iz navade potarna zaradi cene.

Tujci se nam čudijo, da ob velikem številu premalo zaposlenih kmečkih ljudi, ki iščejo dodatno zaposlitev, in velikem številu zdomecov, uvažamo veliko vrtnin. Iani so jugoslovanski pridelovalci čebule posadili 4000 ton uvoženega čebulčka, pa je bilo še veliko jeze, ker ga je bilo premalo. Zakaj ga ne bi pridelali sami? Koliko dohodka bi bilo za tiste, ki išče-

jo dodatno delo, ker imajo malo zemlje? Ali si zanj ne bi mogli kupiti tistega mleka, ki jim ga daje lastna kravica?

Vsa Slovenija potrebuje letno okoli 7000 ton čebule. Ko je zastopnik mariborske trgovine na sestanku kmetijskih organizacij ponudil, da plača 5 din za 1 kg, če sklenejo pogodbe za jesenski pridelek, pa se ni oglasil nobeden. Je ponujena cena prenizka? Na Ptujskem polju so pridelali že po 15.000 kg čebule na ha. Ovire torej ne more biti v dohodku, temveč ni organizacije, ki bi lahko že letos pripravila tako pridelovanje. Krivda je tudi pri kmetih, ki so navajeni pridelovati čebulo le na enem ali dveh arih in jo prodajati po nekoliko višji ceni na tržnicah v bližnjih mestih.

Dohodek se sam ponuja, le spremeniti je treba zakoninjen mnenje, da kmetija ne more biti brez krave, četudi ene same in se kruh kupuje, ker je na posestvu treba pridelati krmo za njo.

JOZE PETEK

KONJIŠKI TABORNIKI

POMLADNA ČISTKA

POBUDA MLADIH OD LANI TUDI LETOS

Akcijo, ki jo je tudi letos sprožil taborniški odred heroja Bračiča iz Slovenskih Konjic, smo že zabeležili, ostala pa nam je zadolžitev, da o sami akciji povemo nekaj več.

Z akcijo so začeli lansko leto, v sodelovanje pa so mladi taborniki letos pritegnili tudi krajevno skupnost in turistično društvo.

Začelo se je v soboto, »pomladansko čiščenje« pa se je začelo pravzaprav že prej, že takrat, ko so po Slovenskih Konjicah taborniki nabili plakate, s prošnjo, da naj v akciji sodelujejo vsi krajanj.

Z »deloma« pa so začeli v soboto, ob osmi uri. Zbralo se je 130 tabornikov in me-

dvedki, čebulice in murni so stopili v akcijo.

V njo so pritegnili tudi odrasle, 23 po številu, ki so jim le »tehnično« pomagali. Sobotna akcija je trajala štiri ure, v tem času pa jim je uspelo očistiti strugo Dravinje, park in bodoče rekreacijsko središče. Nabralo se je toliko smeti, da so jih odpeljali s tremi traktorskimi prikolicami, napolnili pa so tudi tri kontejnerje. Večje kose so morali še pustiti, pospravili pa jih bodo v tem tednu, ko akcija pod geslom **TEDEN ČISTEGA IN UREJENEGA OKOLJA** še teče.

V soboto so taborniki s osebnim vabilom, ki so ga izročili vsakemu gospodinjstvu,

opozorili nekatere krajanje, da je pomlad tisti čas, ko je potrebno misliti tudi na urejenost dvorišč in gospodarskih poslopij. Zbrani podatki zgovorno kažejo, da nekateri Konjičani še ne vedo, da zane-marjenost okoli hiše kvari tudi videz celote, posameznega kraja ali krajevne skupnosti. V akciji so se tudi domenili, da bodo pred odlaganjem smeti opozorili Konjičane na mesta, kje se jih ne sme odlagati.

Zabeležili smo utrinek iz življenja konjiških tabornikov, pri tem pa smo ugotovili, da je bil to le eden izmed mnogih.

ZDENKA STOPAR

KONJIŠKA SZDL:

RAZPRAVA POD LUPO

Sveč za kmetijstvo pri občinski konferenci SZDL, na podlagi javne razprave o organiziranosti

kmetijstva, gozdarstva in preobrazbe na vasi na svoji zadnji seji v preteklem tednu določil nosilce nalog za posamezna področja. Javna razprava je namreč v konjiški občini zelo uspela, zlasti pa je bila visoka udeležba v Zrečah.

Brez dvoma bo potrebno povečati v kmetijstvu samoupravne pravice ter

vkjučiti kmetijca v združeno delo, in sicer na osnovi oblik, ki jih zakon o združenem delu tudi dovoljuje. Zato je bil tudi podan predlog za samoupravno organiziranost združenih kmetijcev v zadruge. V zadrugi naj bi se formirali dve temeljni organizaciji in enota skupnih služb.

Z. S.

KAJ PA ČEBELARJI?

Letošnje vreme je izjemno. Ze itak toplemu februarju so sedili izredno topli marčni dnevi s temperaturo daleč nad povprečjem tega časa. To se odraža vsepovsod v spomladanskem razvoju, posebno pa je to opazno pri čebelah, saj je njih razvoj za ca. tri tedne bolj zgoden.

Ima tako zgoden razvoj lahko za sadjarje in čebelarje slabe posledice? Ker še nedvomno slede hladnejši dnevi, morda celo s snegom, bo pretiła nevarnost pozebe — čebelarstvu pa ob pravilnem postopku ne more škodovati (razen z delnim uničenjem cvetja!). Znano je namreč, da naše čebelarstvo zaostaja zaradi različnih vzrokov, predvsem pa zato, ker je razvoj čebeljih družin prekasen, saj imamo v pretežnem delu Slovenije zgodnejše paše, ki jih slabe družine ne morejo dovoljno izrabiti, razen tega pa ne morejo izvršiti svojega največjega poslanstva: oploditi sadno drevje čimbolj uspešno.

Toda čebelarji, pozor! Ob dnevi z dežjem in nizkimi temperaturami, ko več dni ne bo izletnih, bodimo budni. Družinam bo primanjkovalo morda hrane, zagotovo pa vode, kajti obojega rabijo v tem času izredno mnogo za nego mladega rodu. Priskočimo jim na pomoč in naš trud bo dobro poplačan.

IVAN RAK, Gotovlje 75

LJUBEČNA

ZA KMETIJSTVO

NOVI PROIZVODI OPEKARNE

V opekarnah Ljubecna so v redni proizvodni program vključili vrsto novih proizvodov. Med temi pa so zagotovo med najpomembnejšimi proizvodi namenjeni modernizaciji v metijstvu. Predvsem je to mešanica za tlake v vseh vrstah hlevov in kislinoodporno korito za svinjske hleve.

Oba proizvoda sta po kvaleteti celo boljša od doslej poznanih uvoženih, ki jih prodajajo v naših trgovinah. To kažejo izsledki priznane institucije v Ljubljani (Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij) in zasledovanje vgrajenih tlakov v farmah IPK Banat v Kikindi, v farmi Slovina v Ljutomeru in še v nekaterih večjih objektih v Sloveniji in Vojvodini.

Mešanica za tlake hlevit se odlikuje predvsem zaradi vodotesnosti, odpornosti na kisline in fekalije in predvsem nadvse dober koeficient toplotne prevodnosti in odvodnosti. Podobno je tudi s koriti. Meter dolga korita iz kislinoodporna materiala so pripravna za vse, ki preurejujejo ali na novo gradijo svinjske hleve. Po kvaleteti in izgledu ne zaostajajo za tistimi, ki jih naši kmetje draže kupujejo v sosednjih državah.

Zanimivo pa je, da sta oba proizvoda bolj čislana drugod po Sloveniji kot pa v celjski regiji. Prav tu še vedno bolj cenijo avstrijski stallit in nemški bodit, kljub temu, da je vprašanje ali za te proizvode sploh dobijo ateste. No, v Ljubecni pa jih to ne skrbi, saj pravijo, da bo kvaleteta opravila svoje. Ta pa bo tudi še tiste redke neverne Tomaže prepričala, da je lahko tudi domač proizvod boljši od tujega.

MILAN BREČL

POPRAVEK

V prejšnji številki smo v članku LOJZE FRIC zapisali tudi tole: ... To pa še ne pomeni, da bi bil sprejemljiv tudi za ideje drugih ... Pravilno bi moralo biti seveda: To pa še ne pomeni, da ni bil sprejemljiv tudi za ideje drugih.

V članku Trnava — veliko dela na 10. strani nam jo je tiskarski škrat zagodel pri podnapisih k slikam. Na prvi sliki ni Dragica Hergold, pač pa Dorica Herodež, na tretji pa ni naslikan Franc Canko, pač pa Franc Lenko.

Praznovanje občinskega praznika v Trnavi tudi nima nič skupnega s sprehajalnimi potmi v Dobrni.

V imenu tiskarskega škrate se opravičujemo.

VRT VAS KLIČE!

Pravočasno se pripravite na spomladanska dela v okrasnem, sadnem in zelenjadrnem vrtu ter poskrbite za brajdo in vinograd. Priporočamo vam izvirne strokovne knjige, ki so prilagojene našim razmeram in so jih napisali priznani slovenski strokovnjaki:

Pomagamo vam vrtnariti

Prvi celovit pregled opravil v vrtu, primeri vzornih ureditev in načrti za oblikovanje vrtov, vrtnih elementov in opis rastlin z bogatim slikovnim gradivom itn. Cena: 280 din

mentov in opis rastlin z bogatim slikovnim gradivom itn. Cena: 280 din

Moj vrt moje veselje

UREDITEV VRTA: Zbirka drobnih praktičnih nasvetov. Izpolnjuje željo vsem, ki bi radi uredili vrt

lepše kot sosed! Cena: 120 din

Vinogradništvo

Vinograd in brajda se vam bosta oddolžila z bogatim pridelkom, če boste upoštevali nasvete, ki sta jih

v tej knjigi zbrala strokovnjaka dr. Jože Colnarič in dr. Stojan Vrabl. Cena: 120 din

Zelenjadarstvo

Knjigo je napisal France Vardjan in jo namenil ljubiteljem ter gojiteljem vrtnin. Odlikujeta jo po-

ljudnost in razumljivost, tako da so napotki vsakemu bralcu v korist in veselje! Cena: 150 din

V sadnem vrtu

Strokovni priručnik za vsakega sadjarja, ki prideluje sadje za trg ali pa ima na vrtu samo nekaj dreves.

To knjigo dopolnjuje »Naše sadje«, ki vas seznanja z izborom sadnih vrst in sort. Cena: 180 din

Naše sadje

Jabolka, hruške, breskve, marelice, slive, češnje, jagode, orehi, lešniki, agrumi itn. Z opisom

najprimernejših sort za naše razmere. Opise dopolnjujejo barvne fotografije. Cena: 130 din

To naročilnico izpolnjeno pošljite na naslov, ČZP KMEČKI GLAS Miklošičeva 4 61000 Ljubljana

NAROČILNICA

Ime in priimek, _____
Kraj: _____
Pošta: _____
Naročam knjige: _____

Knjigo bom plačal po povzetju — v obrokih. (Obrok ne more biti manjši od 100 din.)

NT

OBZORNIK OBZORNIK

MESEČNA PRILOGA NOVEGA TEDNIKA

ANDREJ KANČNIK OBSOTELJSKI BARD

Vse slovenske literarne zgodovine omenjajo Andreja Kančnika, kadar govorijo o ljudskem pesništvu. Njegovo ime beremo zraven imena Mihe Andreaša, Andreja Šusterja-Drobosnjaka, Jurija Vodovnika in Mateja Kračmana, najpomembnejših ljudskih pesnikov in vsa ta imena pri-

čajo (in še vrsta drugih, manj znanih), kako je naše ljudstvo ljubilo pesem. Skoraj za vse vemo, od kje izvirajo in kaj so pisali, kdaj so živeli in umrli, le za Andreja Kančnika dolgo ni bilo znano, kje mu je tekla zibelka.

Kančnika omenjata tudi Kidrič in Slodnjak pa tudi drugi slovenski literarni zgodovinarji, le kraja rojstva ni zaslediti. Pred nedavnim pa sem v Pregledu Slovenske književnosti Stanka Janeža in Miroslava Ravbarja zasledil podatek, da se je ljudski pevec, učitelj, organist in cerkovnik, rodil v Podčetrtku leta 1775.

Na sled Kančnikovemu rojstnemu kraju je pravzaprav prišel prof. Etbina Bojca. Ko je zasledoval pesnikovo delo in življenje je v graškem šolskem arhivu odkril Kančnikovo prošnjo, »lastnoročno napisano 1. maja 1806 v Dobropoljah. Kančnik prosi za mesto učitelja in organista v dekaniji Laško. Kot rojen Štajerc, sin organista in učitelja v Podčetrtku (Windischlandsberg), prosi zdaj zaradi revne stare matere semkaj v Loko«. (Jože Gregorič: Ljudski pesnik A. Kančnik, Zbornik občine Grosuplje.)

Kdo je bil pravzaprav obsoteljski poet in koliko je znanega o njem? Podatek Etbina Bojca je bil dovolj, da je Jože Gregorič nadaljeval z iskanjem Kančnikovega porekla. V krstni knjigi v Podčetrtku je pod letom 1775 našel, da je bil 7. oktobra krščen Andrej, sin zakoncev Jožefa in Marjete Zajc, rojen v Podčetrtku. Boter mu je bil g. Andrej Fehner, oskrbnik, botra pa njegova sestra Ana Fehner.

Kaj je počel Kančnik do svojega 18. leta, ni znano. Po vsej verjetnosti je iskal službo, vemo pa, da je bila njegova prva služba trivaleg učitelja in organista na Blokah v postojnskem okraju. Mladega Obsoteljca je torej dovolj zgodaj zaneslo v svet.

Na Blokah se je Kančnik tudi poročil. Tam je bil devet let, nato pa ga zasledimo v

Dobropolju, po kratkem čakanju pa je najbrž vendarle dobil službo v Loku pri Zidanem mostu. Nato se je obsoteljski ljudski poet selil. Najprej v Sentjerneju pa v Lašče in Kostanjevico, življenje pa ga je pripeljalo še na Krko. Tam se je spet poročil, zadovoljen pa ni bil. Iz prvega zakona (ženo je v nesreči ustrelil z lovsko puško, v nekem drugem primeru pa si je odstrelil prst!) je imel že dva otroka, izvedmo pa, da se jima je v zakonu s tretjo ženo rodilo še troje otrok.

Praden je znova prišel nazaj v Dobropolje, ga zasledimo vmes še v Hinjah v Suhi krajini.

Ob vrnitvi v Dobropolje se je nemirni in neustaljeni organist predstavil ljudem v cerkvi kar s tistim, kar je znal najbolje, s pesmijo:

Dvajset let je že minilo, kar sem bil v službi pri vas, dosti se je spremenilo skoz' ta veliki dolgi čas, eni so b'li, ko sem šel preč, zdaj jih pa ne vidim več.

Kako je bilo s Kančnikom v Dobropolju do smrti, ne vemo, vemo le, da se mu je družina precej razširila in da se tudi svojih starih navad ni mogel rešiti: večno je bil v dolgovi.

Nihče od raziskovalcev Kančnikovega življenja ne omenja, da bi pevec kdaj omenil v svojem delu Štajersko, še posebej ne Podčetrtko. Znanih je precej pesmi, ki so včasih hudomušne, vihrave, prigradniške, vsekakor pa je z njimi vcepil ljudstvu veselje in ljubezen do svojega jezika. Kančnikove pesmi so ponarodele.

O Kančniku je obširneje in strokovno pisal že Fran Levstik. V svojem delu Popotovanje od Litije do Čateža Levstik, ki ga je najbolje poznal, piše:

»Pripoveduje se, kako mu je bilo enkrat primanjkovalo kurjave, pa da je v nedeljo po deseti maši, ko so ljudje ravno začeli iti iz cerkve, zaorglal čisto novo poskočnico. Dobropoljci se ustavijo in vlečejo na ušesa, kaj ti bo. Hitro jim zabasa (debelo grlo je imel) čudno pesem, polno smeha. Toži jim, da ga zebe še celo za pečjo, ker nima pri hiši toliko polena, da bi ga za psom vrgel. Kmalu so mu pripeljali veliko skladovnico drv.«

V navedenem delu Levstik pravi med drugim tudi tole: »V pesmih, pravilno, da je Kančnik vsakega prekosil. Zabrenčal je, kadar se je lotil, vsak praznik in vsako nedeljo novo pesem... Najimnitnejše so: Od svinjarjev, Od lončarjev, Mož in žena, Od uši in bolhe, Kaj nevesta prinese k hiši (posebno smešna in posebno kosmata). Izmed pobožnih tudi še zdaj hodi po deželi: Od zvonov, zložena takrat, ko so Dobropoljci napravljali nove zvonove v cerkvi.«

Ena najboljših znanih Kančnikovih pesmi je gotovo Kako na Krki zvonil. Le to je objavil Levstik leta 1882 v Vrčcu in zapisal: »Zgornjo pesem je bil (Kančnik) stvoril na Krki brez nobene dvojbe, ker so Laščani vedno pripovedovali...«

Kančnika pa je poznal tudi Josip Jurčič, saj naštetimo v njegovih delih na pesmi, ki se močno približujejo Kančnikovemu načinu pisanja. Zdi se, da je Kančnikov tudi

motto 19. poglavja Desetega brata:

Vi bi bolj briti kakor pak soditi znali, mali briči, hudiči!

Po mnenju dr. Rupla bi lahko bila Kančnikova tudi: Je huda zver ko sam hudir ta žena moja, stara para, ne da pazder miru nikir, me vara ven in ven in kara.

Takšnih primerov je seveda še več, med njimi tudi vključitev Kančnikove pesmi Kako na Krki zvonil v Finžgarjevo Igro Divji lovec. V gostilni pojo, začne godec, ostali odpevajo:

Bom še dal za 'n bokal — Bomo pili, vin' točili pa hvalili vsi boga, k'nam ga da. Mož, ženica, brat, sestra, golobica, jerebica, prepelica, kukavica, volk lisica in kozica, tudi vran in podgan boga hvali noč in dan.

Najbrž bi bila v Obsotelju ta pesem še veliko bolj popularna, z njo pa tudi igra Divji lovec, če bi vedeli, da jo je zložil njihov rojak, veselejško vihravo razpoloženi Andrej Kančnik.

Kančnikovo šegavost in hudomušnost lahko najlaže opazimo v naslednjem odlomku, ki ga je zapisal Franc Jaklič-Podgoričan:

Ne dajte ženam, da b' hlače nosile, da bi prot' vam oblast zadobile! Varujte vsaj to največje blago!

Menda pa so Kančnikov tudi tile verzice:

Preljubi svet' Kurent, ti s svojimi darmi ženskam jezičnim polomi kosti. Polomi kosti in zavij jim vrat, da ne bodo mogle nad možmi regljat!

Za konec še nekoliko besed o vsebini Kančnikovega dela. Njegove pesmi so preproste, a duhovite. Z njimi biča človeške napake, z njimi se poslavlja od ljudi, jih svari in uči. Namenjene so torej za kar vsakdanjo rabo, saj so tudi nastajale tako. Njegove pesmi so obširne, nekatere prigradniške (lahko bi celo ugotovili, da je to navado prinesel Kančnik iz Štajerskega, kjer imajo za vsako slovo, bodisi od zakonskega stanu, bodisi od pokojnika pripravljeno posebno prigradnico), doslej pa jih poznamo 25. Kančnik je pisal gostilniške zabavljice, že omenjena slovesa (prigradniške pesmi), godčevske pesmi, pesmi o posameznih krajih, le ljubezenske pesmi ni zaslediti. Pisal je v bohoričici.

Kančnikove pesmi so krožile med ljudmi in tako tudi prišle v današnji čas. Imel je tudi navado (a to naj bo bolj ilustracija njegove hudomušnosti), da se je pod pesmi podpisoval: »Te pesmi zlagalec ima na obeh rokah en palec.« (Enega si je, kot smo že omenili, odstrelil.)

Podčetrčan Andrej Kančnik je umrl za vodenico 24. marca 1841 ter zapustil 24. vo in devet otrok.

Kljub temu, da ni o svojem rodnem kraju zapustil niti najrahljše sledi, pa lahko predvidevamo, da se v marsikateri pesmi zrcali obsoteljski človek. S korenitim proučevanjem Kančnikovega dela bi morda našli kakšno podobnost, zato naj ne bo odveč naslov tega zapisa.

MILENKO STRASEK

JUBILEJNI — V. TDF 1977

Po lanskem končanem Tednu domačega filma so še dolgo prihajala v naše uredništvo pisma in razglednice. Z njimi so se zahvaljevali za gostoljubnost, dobro organizacijo in čudovito publiko številni filmski delavci iz Ljubljane, Zagreba, Beograda. Ti in filmski kritiki, ki so prav v našem mestu »naleteli na nekaj svežega«, so ponesli slavo Tedna domačega filma po vseh krajih naše domovine, povsod tja, kjer se občutneje ukvarjajo s filmom. Poudarjali so tisto, kar je bila zamisel TDF že od vsega začetka: širiti filmski jezik povsod in s tem širjenjem vplivati na kvaliteto. Tudi lani smo večkrat naleteli na izraz festival in znova smo povedali, da ne gre za izrazito festivalsko prireditve, ne gre le za prikazovanje filmov, gre za mnogo več. In prav tu je globji pomen poslanstva Tedna domačega filma, katerega organizacije se zopet lotevamo že v tem mesecu.

Aprila bo svet TDF že razpravljal o predlogu letošnjega programa, ki ga bo predložila posebna delovna skupina. Ker smo organizator TDF uredništvo, in torej neposredno pri viru informacij, lahko o tem predlogu že zapišemo nekaj stavkov.

Filmski del bo potekal zopet v treh celjskih kinematografih. V Unionu se bo zavrtilo sedem premiernih filmov, od tega predvidoma dva slovenska. V Metropol bi letos »postavili« mladinske filme in to, v kolikor bo le mogoče, filme iz neuvrščeni dežel. Večerni program pa bodo seveda izpopolnili domači filmi. Tako je za ta, kot program v Domu, več predlogov: od puljskih nagrajencev, do nekaterih borbenih filmov. Velik poudarek pa bomo v letošnjem TDF dali praznovanju pomembnih jubilejev, vezanih na tovariša Tita in KPJ.

Izredno bogat pa bi naj bil — navsezadnje gre za jubilejno prireditve, peto po vrsti — spremljajoči del.

Tudi za posvetovanje je več predlogov, vsekakor pa bo najmanj eno jugoslovanskega značaja. Če predvidevamo od tri do pet posvetovanj oziroma srečanj pa jih bo vse, kot tudi celoten letošnji TDF, povezovala rdeča nit — večji poudarek filmski ustvarjalnosti. Nedvomno

sodijo v ta sklop srečanje predstavnikov vseh filmskih krožkov v Sloveniji, srečanje organizatorjev kulturnega življenja v organizacijah združenega dela in razgovor o filmu, »aktiviranje« celjskih oblikovalcev na temo film itd.

Posvetovanja bi lahko zajela vlogo in položaj filmskega oziroma gledališkega igralca v Sloveniji in Jugoslaviji, povezanost gospodarstva in kulture, predvsem filmske ustvarjalnosti, nadalje je tu še vprašanje izdajateljske založniške dejavnosti na filmskem področju v Sloveniji itd. Vprašanj, ki bi lahko v Celju dobila smernice, če že ne dokončne odgovore, je veliko, veliko pa je tudi zanimanje za posvetovanje v okviru TDF 77.

Dve razstavi bosta gotovo popestrili letošnji program Tedna domačega filma. Medtem, ko bi naj bila ena iz domačih logov, se za drugo dogovarjamo s Pulo: tema — Tito med filmskimi ustvarjalci.

Letos bo še večji poudarek na srečanjih filmskih ustvarjalcev z delavci v OZD in učenci in šolah. Že lani so veliko zanimanje pokazale šole izven centra Celja, tako da programiramo kar dvanajst takšnih razgovorov. To ni enostavno, saj bo potrebno zanje angažirati kar nekaj deset filmskih ustvarjalcev.

Na osnovnih šolah bo zopet razpisana nagrada za najboljši spis na temo filma, radi pa bi v to vključili tudi srednje šole. Številni so še predlogi in mnogo bo potrebno še urediti, da bomo dobili dokončno sliko jubilejnega TDF, pomembno pa je, da že zdaj vemo za osnovno.

Pred dnevi smo se v Beogradu udeležili drugega sestanka koordinacijskega odbora jugoslovanskih filmskih prireditev, v katerega je poleg beogradskega Festa, Pule, Niša, Kranja in drugih vključeno tudi Celje. Takšna vključitev je nedvomno dala TDF veliko priznanje, hkrati pa v mnogočem tudi olajšala delo. Zakaj? Celjani smo bili na tem sestanku zelo aktivni in smo tudi vključeni v pravo »dokumenta«, ki bi trdneje povezal organizatorje »festivalov« ter omogočil sodelovanje, izmenjavo izkušenj, pravzaprav tisto, česar

je prav na področju filma v Jugoslaviji premalo.

x

Ze danes pa se zavedamo, da tako velike prireditve tudi letos ne bo mogoče »postaviti na deske« brez dveh odločujočih faktorjev. Prvi so ljudje, tisti neopazni pa vendar neutrudljivi in nepogrešljivi člani organizacijskega odbora. Mnogi med njimi so lani žrtvovali del svojega letnega dopusta, da bi organizacija potekala brezhibno. Tudi drugi faktor so ljudje in to ljudje v celjskih delovnih organizacijah. Film jim je iz leta v leto bliže, vsem nam pomeni več, to nedvomno potrjuje lanski obisk v sedmih dneh — 33.000 gledalcev. Letošnji TDF bo prav tako popazal odnos delavcev Celja in delovnih organizacij do kulture, prav tisti odnos, ki ga povsod poudarjajo kot edinstvenega. Nadvse pomembno pa je, da se s to manifestacijo predstavlja v Sloveniji, Jugoslaviji in izven nje Celje kot mesto in z njim tudi celjsko gospodarstvo.

MILAN SENIČAR

Pred dvema letoma je bil gost tedna domačega filma tudi Boris Buzančič. Pred kratkim smo ga lahko gledali v vlogi partizanskega komandanta v filmu »Uziška republika«.

Foto: D. MEDVED

TONČI NALIS: JA NE PISEM, LAJEM!

Kdo ne pozna Antuna Nalisa-Tončija, kakor sam želi, da ga kličejo. Njegovo neposrednost bom še lažje spoznali v razgovoru z njim, ko je bil lanskega novembra v Celju.

— Veliko naših gledalcev vas pozna. Kako sami jemljete vaše igrarstvo, vašo neposrednost v njem?

— Veseli me, da me tukaj ljudje poznajo, čeprav nikoli nisem v Sloveniji snemal, edino enkrat: Karolino reško v Portorožu, kjer smo se imeli prav lepo. Kot sem rekel, vseč mi je, da me ljudje tukaj poznajo, ne vem, pa kako dolgo bo to še trajalo, kajti ko pride »kolap«, je vsega konec. A dokler bom hodil in govoril, bom delal, kolikor bom mogel.

— Kako ste uspeli ustvariti toliko različnih vlog?

— Sem svoboden umetnik in nikoli prej se nisem ukvarjal z igrarstvom, saj sem odšel med igralce kot advokatski pripravnik. Bil sem pred advokaturjo, pa sem se bal — mislil sem si, v socializmu ne bo treba advokatov pa sem šel med igralce. A danes advokati dobro služijo ...

— Pa vendar je iz tistih časov ostala dobra izkušnja — kadar je treba, dobro sučete jezik...

— Morda zaradi tega, ker mi Dalmatinci pravimo temu lajanje. V Zagrebu sem znan kot lajavec, prav pri srcu mi je ta svoboda. Nihče mi še ni rekel: Tonči, nemoj lajati, govori što ti srce želi... Morda sem se na tak način zameril tudi mnogim režiserjem. Ko danes predavam po delavskih univerzah, odkrito govorim proti nekaterim ljudem, ker čutim za krivico, ko nekateri režiserji delajo spektakle in zapravljajo precejšen družbeni denar, opravičilo pa je dokaj bomo... milijarde gredo za spektakle, nimamo pa dobrih bolnišnic. Od tu dalje sem »upornik«. Od začetka sem prejemal vse vloge. Čeprav sem v začetku bil »tata-mata«. Igral sem vse mogoče in nemogoče. Pa sem občutil, da je v meni, nekaj takega, kar morda ni odkrito. Žal mi bo, če bom šel s sveta, ne da bi prej dobil tisto, kar mi leži. Jaz pisati ne znam, znam pa lajati. Imam ideje, pa jih ne morem prenesti na papir, nekdo bi moral to narediti. Bojim se, da bom zaključil kariero, pa ne bom naredil tistega, kar sem mislil, da bom. Ko sem dobil Nazorjevo na-

grado, sem čutil, da je nisem dobil za tisto najboljše. Kot svobodnjak ne moreš tako izbirati vlog, kot na prvi pogled kaže. Biti moraš vse, od komika do tragika. Televizija mi je dala priložnost, da me je občinstvo tudi spoznalo kot komika.

— Torej kakšna naj bi bila ta vaša vloga, ki si jo tako želite?

— To je težko reči. Še sam ne vem. Samo čutim, da bi lahko dal nekaj, kar doslej še nisem dal.

— Kdaj pa je za igralca konec kariere?

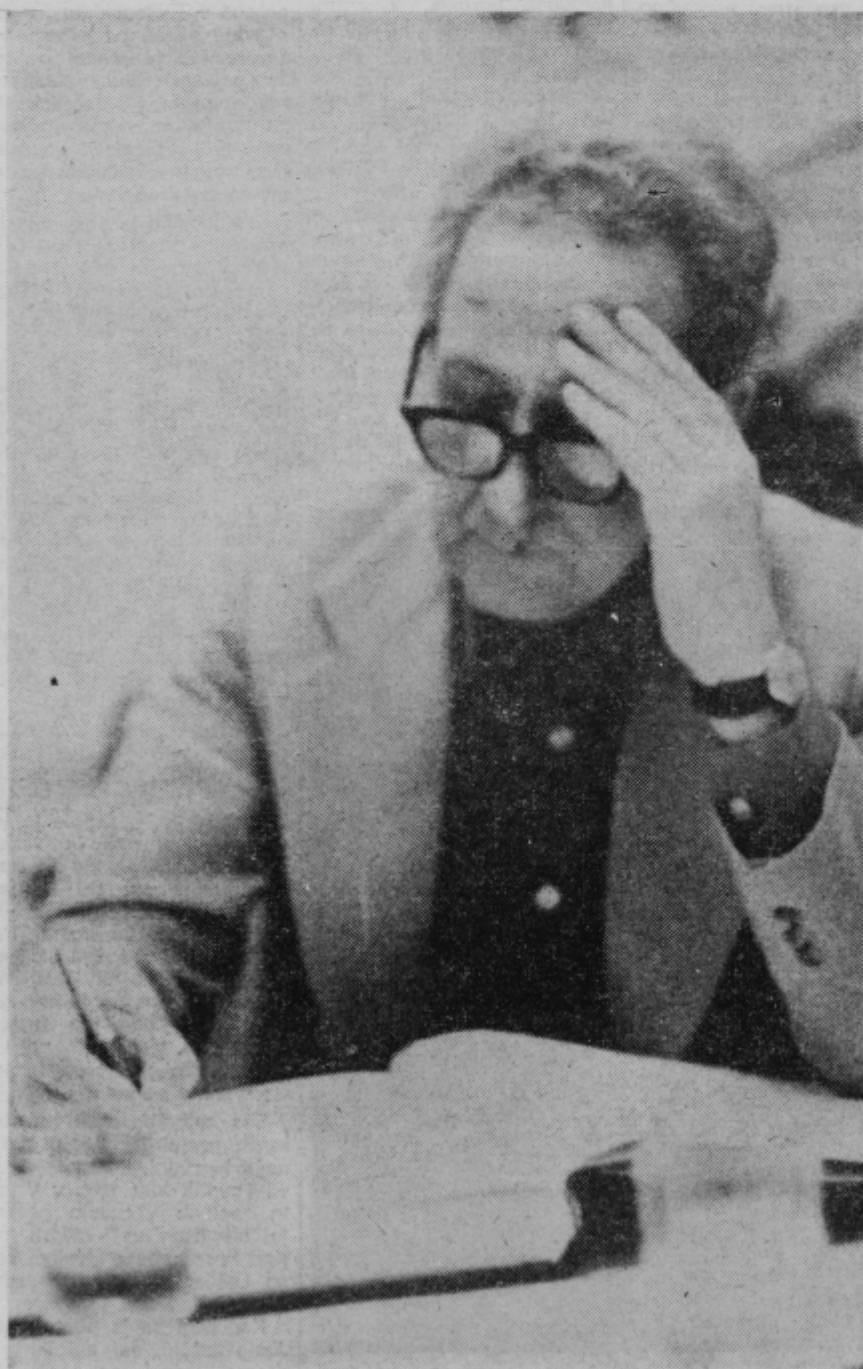
Ko ga ulovi smrt. Marsikdaj igralci potarnajo, joj, kako smo sinoči delali... pa kaj si se potem lotil dela, če ti je težko. Takšno je naše delo, takšno je življenje. Če bi to bilo tako težko kot neka-

teri pravijo, ne bi jaz imel danes takšnega videza kot ga imam. Ne povem vam svojih let, toda nekateri moji kolegi komaj hodijo, tudi s palico. Mene je popularizirala televizija. A je tudi anekdota: srečal me je znanec in me peljal na vso silo domov, češ, da me gledajo na televiziji, pa bi me rada videla tudi žena in hčerka. A mala se me sploh ni spomnila iz nadaljevanke, ampak po reklamami za Borove čevlje in nogavice. V vsaki krčmi so me zbadali in po cesti šepetali za menoj: borovo, borovo... Še neki pijanec mi je očital, kako da me ni sram... Nikoli in nikdar ne bom več snemal za reklame, pa mi lahko ponujajo milijone. Igral bom takšne vloge »idi mi dodži«, da se ljudje zabavajo. Ko smo snemali »Malo mi sto«, so nekateri delali

reklamo iz svojih vlog. Tam sem igral partijskega sekretarja pa mi je odpadla vsaka možnost, da bi iz takšne vloge koval milijone... Saj pravim, čakam na tisto svojo vlogo, za katero še, sam ne vem, kakšna naj bi bila. Čas teče, videli še bomo, kaj bo jutri prinesel. Scenaristi pravijo, da so preslabo plačani, sam pa ne znam pisati. A tudi vsak ne bi znal napisati tisto, kar sam čutim. Morali bi poskusiti.

Tako smo kramljali s Tončijem, ki je obljubil, da bo še rade volje prišel v Celje, pa ne samo na TDF, ampak tudi med letom le če ga bo kdo povabil. Na sliki pa se drži zelo resno, saj se podpisuje v Merxovo knjigo častnih gostov in trenutek zahteva slovesnost.

DRAGO MEDVED

SODOBNA

Kakšen si, naš svet? Kakšen si čas, ki te živimo? Temačne so tvoje prisposodbe človeka, ki je sam sebi tuj. Okrutno boleče je nasilje, s katerim nas obdaja. Kam nas vodi tvoja pot...

V te, morda tudi še številnejše in obupnejše prisposode je zavil svet sedanjosti, ki nam ga, kot ogledalo ponujajo letošnji najboljši filmi sveta. Tako lahko vsaj sklepamo po sporedu, ki smo ga videli na letošnjem Festu in ki je še enkrat potrdil, da je pravi, dober in sodoben film tisti, ki kljub kulisi časa, v katerega je postavljen, poje zgodbe današnjih dni. Tke pripovedi o človeku in njegovih stiskah v svetu. Svetu, ki nekoliko poka po svojih šivih, ki drvi neizprosno dirko za časom, denarjem, položajem in kdo ve, za čem vsem še, pa hkrati ostaja njegova dirka že vnaprej izgubljena, brez končna, a tudi sama strahotno osamljena in le sama sebi namen. Morda bolj kot kdajkoli poprej postaja svetovni film zrcalo sveta, ki ga živimo. Nič več ni zlagano olišpan, prežet z utopijo in lažjo, ki je le slepilo in beg pred tistim, čemur ni mogoče pobegniti. Ni več zlat. Tudi plehko prazen je vse manj. Osnova mu postaja sporočilo, v svilene niti umetnosti zavil, boleče kriče opomin človeku pred človekom, pred časom, pred svetom, pred njegovimi boleznimi, ki ga razjedajo...

Zato film ni več lep. Okruten je, boleč v svoji izpovednosti, pa naj bo zavil v zgodbe iz zgodovine, kot Barry Lindon, ali pa v boleče poglobljeno analizo človeške psihe, kot »Iz oči v oči«. Ni ga problema, ki se mu izogiba. Ni vprašanja, ki bi mu obrnil hrbet. Današnji je O človeku govori, njegovih stiskah in obupu, bolečini s katero ga obdaja okolje v katerem živi, svet poln nasprotij, zunanji svet, ki ga doživlja, ali notranji svet, ki mu buri, razburja in mrači duha.

Kar nekam dokumentaren postaja, ko pred bleščečimi reflektorji igralci igrajo sebe, svoje sosede, vsakdanje ljudi z vsakdanjimi, a bolečimi in neozdravljivimi težavami. In zato sodobni film ni več le političen, ni več le kritičen do oblasti, sistema. Pred leti je to še bilo z Gavrasovimi umetnjami (»Z«, »Priznanje«), z vrsto latinskoameriških filmov in stvaritvami mladih ameriških režiserjev (»Jagode in kri«).

Sodobni film je globlji. Družbeno kritičen, človeško obtožujoč je. Sviri človeka pred čermi sodobne družbe pred odnosi v njej, pred slabostmi samega sebe in njegovih sopotnikov. Ponorčuje se iz neumnosti in licemerja, obsodi ničevost nekoga in nečesa (»Barry Lindon«), zapoje odo svobodi in prezirljivo pljune na malo meščanščino (»Cigani letijo k nebu«, »Vikend v gozdu«). Osmeši idole, ki so bili še včeraj sveti (»Buffalo Bill«, »Casanova«). Zamisli se ob človekovi nečlovečnosti do sočloveka (»Gospod Klein«). Pokaže na brezupje dolgega časa in dolgočasnosti, na oblike propada klasične morale, družine, patriarhalnih odnosov. Boleče opozorja na posameznikovo izgubljenost v svetu, ki ga ne razume, ki je tuj in ki ga sili v vse močnejšo osamelost, odtujenost, nasilnost in obup (»F kot Fairbanks«, »Kača v nedrih«, »Taksist«). Kriči nam v obraz, naj se vendar ovemo kako drage so bile človeške zmote v minulih vojnah, kakšen je pravi obraz fašizma, kako strahotna je lahko politična histerija, kot jo je doživela z makartičnim Amerika (»Krinka«, »Tatarska puščava«, »Zenska oknu«, »Umor iz milosti«, »Pripetilo se je v Marusiji«).

Na poti v Rovinj smo se ustavili tudi v Hrastovljah, kjer smo si ogledali znamenito cerkev s pomembnimi slikarjimi, med katerimi je najbolj znana tista, ki prikazuje mrtvaški ples in predstavlja pravo redkost tovrstnega slikarstva. Hrastovlje pa so nas tudi pričakale vse v soncu in pravi poletni vročini, drevice pa je bilo v cvetju kot konec maja. Ko pišem tele vrstice, pa kdaj pa kdaj pogledam skozi okno, zunaj pa sneži...
Foto: D. MEDVED

SPET SKUPAJ

Eden največjih udarcev v pop glasbi po razhodu skupine Beatles je bil nedvomno razpad skupine Crosby, Stills, Nash and Young. Stirje umetniki, ki so zasloveli kot solisti v različnih skupinah, so pred leti združili svoje ustvarjalne moči in rodila se je resnična super skupina CSNY. Njihova glasba, ki so jo odlikovali predvsem lirični, pa tudi angažirani teksti, izredna melodičnost in bogate vokalne harmonije, jih je postavila med najboljše in najpriljubljenejše skupine na svetu. Dvomi v to, da bodo štirje tako močni individualci zdržali skupaj, pa so se kaj kmalu pokazali za utemeljene. Trdno prijateljstvo so omajali individualni pogledi na glasbo in prihodnost glasbene kariere. Po naravnost neverjetnih uspehih njihovih skladb, plošč in turnej je prišel trenutek, ko so so glasbeniki razšli in pri-

čeli vsak po svoje. Se najbolj uspešen je bil Neal Young, ki je s svojim specifičnim glasom in otožnimi melodijami postal ena največjih zvezd pop scene. Tudi ostalim ni šlo slabo. Stephen Stills je najprej poskusil s svojo skupino Manassass, za katero je ostal uspešen album, nato pa je nadaljeval sam, bolj ali manj uspešno. Nash in Crosby sta bila tudi izredno uspešna. Manj sicer v samostojnih projektih, uveljavila pa sta se kot izredno uspešen duet. Kljub temu pa je njihov glasbi manjkalo tisto, kar jih je dvignilo na sam vrh — skupna moč odličnih glasbenikov in vokalistov.

V letih samostojne kariere vseh glasbenikov so se večkrat pojavile govornice o vnovični združitvi. Pred dnevi je med svojim obiskom v rodni Angliji te govornice potrdil tudi Graham Nash. Povedal je, da se bodo spet združili

Crosby, Stills in Nash, ki so že pred zaključkom snemanja svojega novega albuma. Kako trdni so njihovi skupni načrti pa priča tudi dejstvo, da je že 12. februarja skupina prvič spet nastopila. To je bilo v Houstonu, ko so CSN nastopili na dobrodelnem koncertu, katerega dobiček so namenili raziskavam podmorskega sveta Jacquesa Cousteauja. Temu nastopu bo sledila ameriška turneja.

Nash je povedal še, da je glasba, ki jo pripravljajo za nov skupni album dobra in je vnovič potrdila, kako pravilna je bila njihova odločitev o ponovni združitvi.

Kmalu pa bo bolj jasno ali so CSN še vedno tisto, kar milijoni od njih pričakujejo, ali pa gre spet le za pogrevanje stare juhe s ciljem, da prikoplja v žepu čimveč denarcev.

SB

VODA JE — IN JE NI!

V Mar del Plati v Argentini je bila pod pokroviteljstvom OZN konferenca, namenjena vodi. Voda je poleg nafte tekočina, s katero bo leta 2000 imel svet največ problemov, če se bodo uresničila predvidevanja strokovnjakov.

Največji del — 97 odstotkov — zemeljskega vodnega bogastva se nahaja v oceanih in morjih s površino približno 1,4 milijarde kubičnih kilometrov. Če govorimo o sladkih vodah, torej tistih, ki jih je mogoče koristiti, nas lahko številke še bolj preplašijo: preko 77 odstotkov sladkih vod je ujetih v ledu in ledenikih, 22 odstotkov predstavljajo podtalne vode in vlaga in le 0,35 odstotka odpade na jezera in močvirja. V zemeljski atmosferi je le 0,04 odstotka vodnega bogastva in v rekah 0,1 odstotka od skupne količine sladke vode na zemlji.

Največ vode uporablja kmetijstvo. To je povsem razumljivo, če pomislimo, da je potrebno za pridelek ene tone žitaric približno 1000 ton vode, za tono riža pa celo 2000 ton vode. Na drugem mestu med potrošniki je industrija s svojimi upravičenimi potrebami in zahtevami. Za predelavo ene tone papirja porabijo 250 ton vode, za tono jekla 150 ton vode. V rafinerijah dragocene nafte porabijo za tono te črne tekočine kar 180 ton brezbarvne vode.

Šele na zadnjem mestu »potrošniške lestvice« so ljudje s svojimi zahtevami in potrebami. Po podatkih svetovne zdravstvene organizacije primanjkuje vode za pitje — torej zdrave in čiste — kar eni tretjini človeštva. Približno 1,4 milijarde ljudi ne more zadovoljiti osnovnih higienskih potreb. 5 milijonov ljudi letno umira zaradi bolezni, ki se prenašajo z nezdruvo vodo — od kolere, tifusa, diareje, dizenterije, malarije in raznih trebušnih infekcij.

Zato so toliko bolj zanimivi velikanski posegi, ki jih zaradi zadovoljevanja s pitno vodo predvidevajo širom po svetu. Omenimo naj danes problem avstralskih znanstvenikov, ki razmišljajo o ledu z Antarktike.

Avstralski strokovnjaki z univerze v Adelaidi so se zadovoljni vrnili s študijskega potovanja po ledenih puščavah

Antarktike. Njihov vodja, profesor na meteorološkem oddelku univerze, Peter Schwerdtfeger je povedal, da je prva faza velikega avstralskega programa o topljenju ledenih gora in izkoriščanju njihove vode za pitje in namakanje, uspešno končana.

Profesor meni, da je zgodba o vodi, ki teče iz pip in namaka avstralske puščave, prihaja pa iz stolpnih gora arktičnega ledu, morda še vedno fantastična vizija, če je beseda o nestrokovnjakih. Toda, med strokovnjaki je ta možnost domača. »Mnogi ledeni bregovi so v resnici ogromne planine, katerih le vrh štrli iz vode. Površina največjega vrha, ki je bil kdaj izmerjen, je bila enaka površini Belgije.«

Antarktika je izredno bogata s ploščami velikosti enega kubičnega kilometra, so ugotovili strokovnjaki. Z izkoriščanjem le ene takšne plošče bi dobili tolikšne količine vode za pitje, da bi zadostovale potrebam velikanskega Londona za dobo šestih mesecev. Za manjša mesta, kot je na primer Adelaide, bi bila ta količina zadostna celo za pet let. Avstralski strokovnjaki, ki so predvsem zainteresirani za znane sušne predele južnega dela kontinenta in severne puščave, v tem podvigu niso osamljeni. Izmenjujejo podatke in izkušnje s strokovnjaki Zvezne republike Nemčije in ZDA, ki se prav tako ukvarjajo s podobnimi preučevanji.

Naslednji korak v trislopnem programu Avstralije bo proučevanje »obnašanja« ledene plošče, ki bi jo privedli z Antarktike. Predvidevajo, da bo ta del projekta trajal dve leti. Tretja stopnja, ki bo nekoliko težja, pa bo zajela tehnične probleme, vezane na vleko ledenih plošč v Avstralijo. Tako lahko na primer veter obrne površinski del plošče na eno stran, medtem ko bi ga vodni tokovi zanašali na drugo. Nepričakovano in nepravilno topljenje plošče lahko povzroči, da se le-ta obrne in je ves podvig uničen. Poleg tega bo potrebno računati tudi z zemljino težo, ki v resnici ploščam omogoča »pravilno gibanje« in »zibanje na valovih«. Problemov je ogromno, strokovnjaki pa so prepričani, da bodo lahko v Avstraliji prav kmalu pili vodo z Antarktike.

RAHLO SPANJE

Fizika in njeni zakoni, tako je razglabljal zadnje dni naš znanec, so mi bili že od nekdanj španske vas. Morda prav zaradi tega ne razumem in ne morem razvozlati, čemu se v mojem sedmem nadstropju tako zelo sliši vsaka beseda, vsak krik, vsah najnežnejši verz.

Tale znanec je ubožček in vsak dan čakamo, da ga bo vzelo. Čisto zares. Najbrž zaradi kapi ali česa podobnega. Z živci je namreč čisto na koncu.

V njegovem sedmem nadstropju se res čisto vse sliši. To so ugotovili tudi stanovalci v šestem, petem, četrtem, tretjem, drugem, prvem nadstropju, oni v prtiličju pa so še kar zadovoljni. Tam je namreč locirano neko podjetje, a tam delajo samo do dveh.

Vzrok težav našega prijatelja je namreč gostilna, ki pa za to sploh ni kriva. Kajti, to naj povedo odgovorni pa tudi tisti, ki jim gre kaj v nos, kdo je bil tukaj prvi: ali blok ali gostilna? Blok, tovariši, je prišel za gostilno in tako reciva sploh ni kriva za težave našega prijatelja.

Gostilna je torej tukaj, promet je močan, po stopnicah v svetišče boga Bakhusa se možakarji vrstijo eden za drugim, nekateri tudi po zraku, kakršna je pač klima v prijetnem lokalu. To še ni hudo, da včasih zagrmí po prostranem prostoru pred blokom ali bolje povedano, med blokom in gostilno in da zapoje pesti, se trkljajo glave in tro rebra. To ni hudo!

Hudo je to, da skoraj vsak večer vržejo iz spanja našega znanca nežni akordi, ki se na koncu razrastejo v silni orkan blagglasnosti naše slavne jugoslovanske pevske tradicije. Takrat naš znanec vstane iz postelje, ura je po navadi enajst ali dvanajst pa tudi že prva jutranja in išče pištolo (ki je, hvala bogu, nima), da bi treščil vsaj enkrat ali dvakrat po prešernih pevcih. Ko miri svojo malo hčerkico, ki tudi nima posebnega pevskega posluha in se redno zbuja, premišljuje s skrtajočimi zobmi o bombah...

Ampak zadnjič je nekaj zbilu sodu dno. Zaradi tega čakamo, da bo našega znanca vzelo.

Saj veste, človek se tudi hudega navađi in tako se je naš znanec še kar nekako spoprijateljil z razmerami pred blokom. Če ne bi bilo tistega prekletega taksista, ki se je nekega večera malo po enajsti uri tako drl s trobljo pred gostilno, da je našemu zancu utrgalo skoraj ducat živcev.

Zdaj se je odločil, če ga že ni vzelo, da bo poprosil višje inštanace za beneficiran staž. Saj že skoraj vemo, kdo bo podpisnik: gostilničar.

NEJE- VERNEŽI

»Nikar mi ne pripoveduj pravljic!
To je stavek, s katerim mi često polnijo ušesa.
Pripoveduješ, da bodo povečali plače, da bodo

zgradili to ali ono cesto, da v Kačji dolini pripravljajo načrte za sijajen plavalni bazen, da bo kulturni dom v sosednji vasi še to zimo pod streho, pa ti vržejo v brk:

»Nikar nam ne pripoveduj pravljic!
Napišeš, da ni vzroka, da bi bili pesimisti, ker bomo v bodoče zadeve samoupravno uredili kar se da na bolje in ti znova zabelijo s tistim znanim odmevom:

»Ze spet pripoveduješ pravljice!
Kot da bi bil svet nekam otroško lahek in prijeten, da ima vsak to nesrečno pravljico na jeziku. Rečem ondan ženi, da stvari pač stoji tako, da bom nekatere poteze v svojem slabotnem in grešnem značaju spremenil na bolje. Kolikor seveda lahko človek spreminja značaj, prosim, da se razumemo. Odgovor, da bi se človek zrušil:

»Kar naprej kvasiš nekakšne pravljice. Stopi na zemljo, človek, in se zresni.«
Pravljničarska manija je dosegla torej tudi mojo družino in sedaj se mi zdi, da kar nekam ne moremo verjeti eden drugemu.

Edini, ki mi še verjame, je moja še ne tri leta stara hčerkica.

Njej lahko pripovedujem pravljice, ampak tiste prave. Starih sem se že naveličal, saj veste Rdeča kapica pa Volk in sedem kozličev in tako. In ker sem že od nekdanj rad držal v rokah pero in tu in tam tudi kaj naškripal, sem se odločil, da sam napišem pravljico, lepo otroško pravljico in jo preberem moji nađebudnici.

Prebral sem in mala je zacepetala z nožicami in rekla:

»To je pravljica. Lažeš!
Častna beseda, da ne napišem niti črke in ne zinem niti besede več, če že ne bom prepričan, da nisimo nečesa vsaj desetkrat objavili kjerkoli si že bodi. Pa še takrat ne dam roke v ogenj, da se bo kot tisto res zgodilo.

MILENKO STRASEK

ZA BISTRE OČI

Sličici se razlikujeta v dvajsetih podrobnostih. Katerih.

KRIŽANKA

k imenu nekaterih rodov (pomeni brat), 22. kazalni zaimek, 23. moško ime, 24. večji kraj na otoku Krku, 25. jasnost neba.

Navpično: 1. spodnji ustroj motornega vozila, 2. ime pevke Kohont, 3. grm ali drevo z dolgimi, šibastimi vejami, 4. prebivalec Estonske, 5. različna soglasnika, 6. krtova luknja, 9. začetek hitrostne dirke, 11. površina, 13. bivališče zveri, zlasti v kaki votlini, 14. kovina, ki dobro prevaja toploto in elektriko, 15. italijanski fizik, po katerem se imenuje enota za merjenje električne napetosti, 16. skameleona med ribami, 17. strnjena kri na rani, 19. močan vihar, 21. domače žensko ime, 23. črna žival, 24. kratica za Planinsko društvo.

Vodoravno: 1. mesto v srednji Dalmaciji, ob izlivu Krke v morje, 7. zapor, ječa, 8. peneče se vino, 9. okrajšava za astarejšie, 10. ime pisateljice Seidel, 11. ljubkovalno ime za očeta, 12. pritrdilnica, 13. obramba, 14. slikarska galerija v Milanu, 15. popolna zmaga pri taroku, 16. mesarsko klanje, 18. ime sovjetskega filmskega igralca Vidova, 19. oranje, 20. okrajšava za astrana, 21. pristavek

BREZ BESED

POMLAD V LASEH

Marec je mesec spremembe letnih časov.

Prvih 20 dni pripada še zimi. Naslednjih 11 pa se pripravlja pomlad. Pomladni zrak nam počutje spremeni. Človek želi iz svoje kože. Prve zimske dneve želimo izločiti. Kozmetično to pomeni generalno obnovev od glave do pete. Tako rekoč eno kožno in lasno čiščenje — z vsemi sredstvi. Ton krema nam nadomešča zagorelost, na oči in ustnice pa naneseemo mladostni make up.

A kaj nam vse to pomaga, če nam prvi pogled na frizuro lepe vtise razdre. Naši lasje so postali pozimi pod pokrivalom izmučeni. Pripraviti jih bo treba na pomladni veter. Z dobro in pravilno nego bomo to dosegli, lasje bodo spet dobili lesk in prožnost. Če sledi potem še nasvet strokovnjaka in se odločite za novo frizuro, boste na sebi občutili pomlad.

V svojem poklicu sem opazila, da imajo stranke zelo pokvarjene lase. Naj svetujem ženam, ki si pretežno sme negujejo lase.

Lasišče kože na glavi moramo dnevno dvakrat sčerkati. Najboljša je žimna sčerkta, tako da dobimo na lasišču dobro prekrvavitev. Mokre lase ne smemo nikdar česati s sčerkto, ker se lasje lahko zlomijo. Če imamo mokre lase, je najbolje, da jih češemo z glavnikom, ki ima široke zobe. Mirno lahko uporabljamo različne šampone. Za suho lasišče bomo izbrali lahek šampon. Preden lase namočimo, jih moramo suhe dobro prečesati. Za pranje nikoli ne jemljemo preveč tople vode! Po drugem šamponiranju pride na vrsto spet masaža. Če izpiramo najprej z vročo in potem s hladno vodo, se pore zaprejo in lasje postanejo bolni, lisasti. V tem primeru dodamo še balzam, ki ga dobro porazdelimo in spet izplahnemo z mlačno vodo.

Z učvrščevalcem, ki ga enakomerno porazdelimo po lasih, zagotovimo daljšo trajnost pričeske. Potem sledi navijanje in formiranje pričeske.

Pri sušenju moramo paziti, da sušimo lase od začetka s hladnim zrakom, šele kasneje s toplim (postopoma). Tako lasje ne bodo naelektreni in se bodo lažje česali.

Vroča železa lahko uporabimo za hitro navijanje samo pri zdravih lasih. Sicer pa niso priporočljiva, ker se lasne konice izsušijo in poškodujejo.

Zdravi lasje so najlepši okras vašega obraza.

NOVO
NOVO!
NOVO!

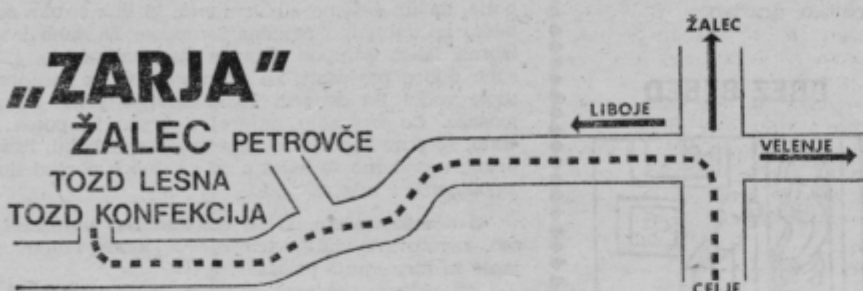
TOZD MALOPRODAJA

GREGOR
LJUBLJANSKA C. 6
MODNA
TRGOVINA

V PETROVČAH VZHAJA

NOVA ZARJA

„ZARJA“

ŽALEC PETROVČE
TOZD LESNA
TOZD KONFEKCIJA

Prav gotovo je malo tistih, ki so pred desetimi in več leti sploh pomislili na to, da bo ZARJA nekoč postala to, kar je danes. Menda ga ni več mladega človega pri nas, ki ne bi poznal hlač iz Zarje. Kvalitetnih hlač! Ampak samo kvaliteta je danes še premalo za uspešno osvajanje trga. Slediti je treba modi. In če komu, potem je Zarji, bolje rečeno, Zarjinim kreatorjem in spretnim šiviljam uspelo združiti ta dva pojma. Sicer si pa kar priznajmo. Po moderne kavbojke ni treba več ho-

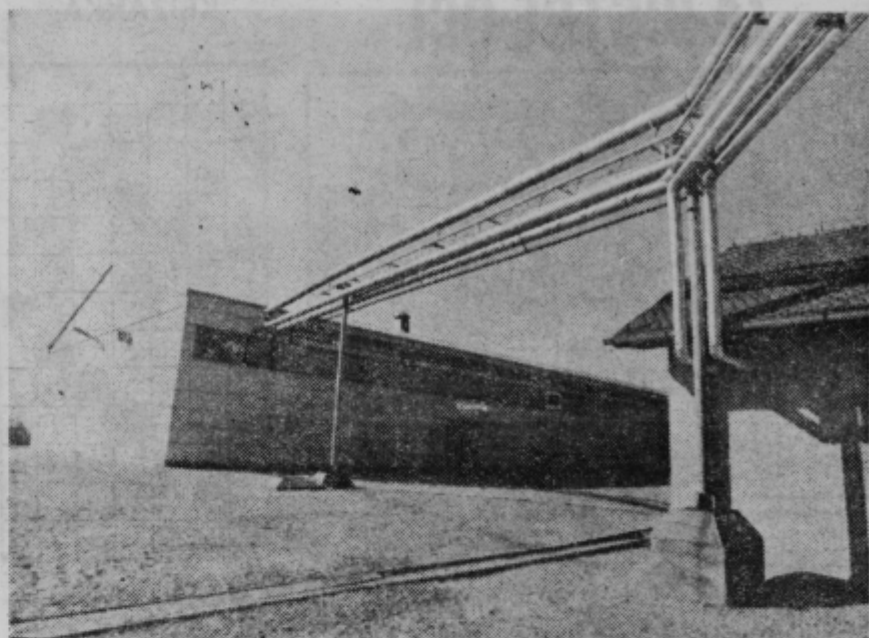
morda šest, sedem ljudi. Krojili in šivali so obleke po naročilu. V okviru šivalnice je bil tudi servis za čiščenje oblek, ki pa so ga morali ukiniti, kajti vse več je bilo naročil za krojaške usluge. To je bilo tudi priznanje takratnim šiviljam in krojačem, saj naročil prav gotovo ne bi bilo, če ti pionirji Zarje ne bi bili zares strokovnjaki. Sicer pa so vse bolj čutili potrebo, da razširijo svojo proizvodnjo in z dograditvijo prizidka v Žalcu za zaposlili trideset novih ljudi. In takrat približno so začeli v Zarji s

raturami in da je osvetljenost prostorov za sto odstotkov boljša kot prej v Žalcu, nam dovolj pove.

«Tudi nam mizarjem so se delovni pogoji s preselitvijo v Petrovče izredno spremenili. Pravzaprav je nemogoče primerjati tiste izpred let in sedanje.» Tako pravi predsednik Delavskega sveta TOZD Lesna industrija, OTO LESJAK, ki je v Zarji že od leta 1960 dalje. «Tudi na začetku je naša takratna mizarška delavnica sprejemala individualna naročila. Izdelava takšne opreme je zahtevala boljše tehnologijo. Za to pa so bili potrebni tudi bolj kvalificirani kadri. Vse bolj so se pojavljale potrebe, da se združimo z obratom v Petrovčah. To nam je tudi uspelo, in ko danes gledam sodobno, novo zgrajeno halo, skoraj ne morem verjeti, da je šel naš razvoj tako daleč. Prebroditi smo morali nešteto težav. Največ pa jih je bilo, ko smo morali premagati obrtniško mentaliteto zaposlenih. Ljudje so bili namreč navajeni na to, da izdelek napravijo sami od začetka pa do konca. Ko pa smo prešli na serijsko proizvodnjo je vsak opravljal le eno delo. Se pravi, da je bilo za en izdelek potrebno več ljudi. Sicer pa menim, da je delitev dela povzročala težave vsakomur, ki prej na to ni bil navajen.»

Mi pa dodajajo še to, da je Zarja še danes znana po kvalitetnih izdelkih za trgovinsko in hotelsko opremo, da izdeluje lične otroške posteljice, serijsko seveda, izdelujejo pa še televizijske mizice dnevne sobe...

Danes je torej Zarja organizacija združenega dela, ki se je preselila v Petrovče. Tako so tudi v tej krajevni skupnosti žalske občine dobili svojo industrijo. Če samo ime organizacije združenega dela Zarja nam nekako simbolizira to, da je za krajanov Petrovč zares nasto-

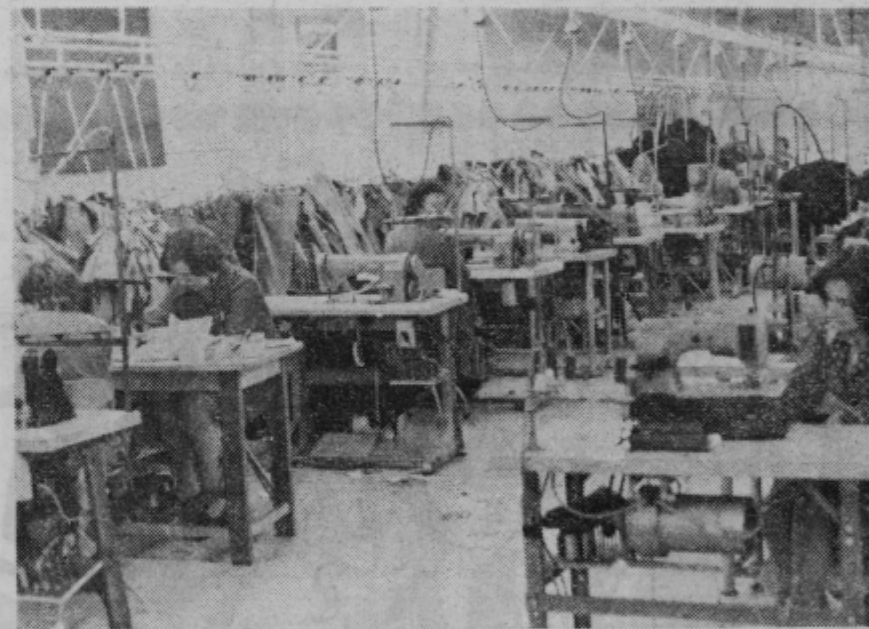

pila zarja. Vse bolj se namreč čuti povezava krajevne skupnosti z Zarjo. Pri nekaterih akcijah so že sodelovali. Mislimo na urejanje kanalizacije, PTT linij in avtobusnih postajališč. Seveda pa je to šele začetek. Upoštevali moramo namreč, da je treba še marsikaj postoriti na samem kompleksu zemljišča, ki ga zavzema

jem, se povsod zavzema za razvoj Petrovč. Se posebej na občinskem nivoju.

Ob vsem tem je treba omeniti še nekaj. Znano je namreč, da se mnogo krajanov Petrovč in okolice vozi na delo izven svojega kraja in celo izven žalske občine. Vsa prizadevanja so sedaj usmerjena v to, da bi se v nji-

šimo še to, da v Zarji posvečajo veliko skrb do bremu počutju delavca na delu. Sedaj, ko so se preselili v Petrovče, je vsem delavcem na voljo topla malica, ki jo zaenkrat še vozijo iz Celja, že v letošnjem letu pa bodo skušali urediti tako, da bodo sami organizirali prehrano. Prav zaradi tega si bodo prizadevali, da bodo še

ta organizacija združenega dela. Delavci zaposleni v Zarji so v lanskem letu opravili precej pri urejanju okolice njihove »tovarne«. Vsi, od direktorja do vratarja. Zato, ker vedo, kaj bi radi, ker jim ni vseeno, v kakšnem okolju žive in delajo. Prav zato, ker bi v Zarji radi dihali in živeli s svojim kra-

hovih tozdih zaposlilo čim več Petrovčanov. Zanje imajo precej prostih delovnih mest. Da je to res, dokazuje tudi zanimiva akcija, ki jo bodo pripravili v naslednjih dneh. Krajanom Petrovč bodo namreč prikazali svojo proizvodnjo, — ob tem pa bodo dali tudi pojasnila v zvezi z zaposlitvijo. Pa zapi-

letos organizirali prostoro za družbeno prehrano. In če ob koncu zapišemo še to, da so osebni dohodki višji kot v drugi naši lesni in konfekcijski industriji, potem bo menda kar dovolj. Seveda pa še zdaleč ne vse, kar bi lahko zapisali o tej zanimivi organizaciji združenega dela — iz Petrovč.

OTO LESJAK

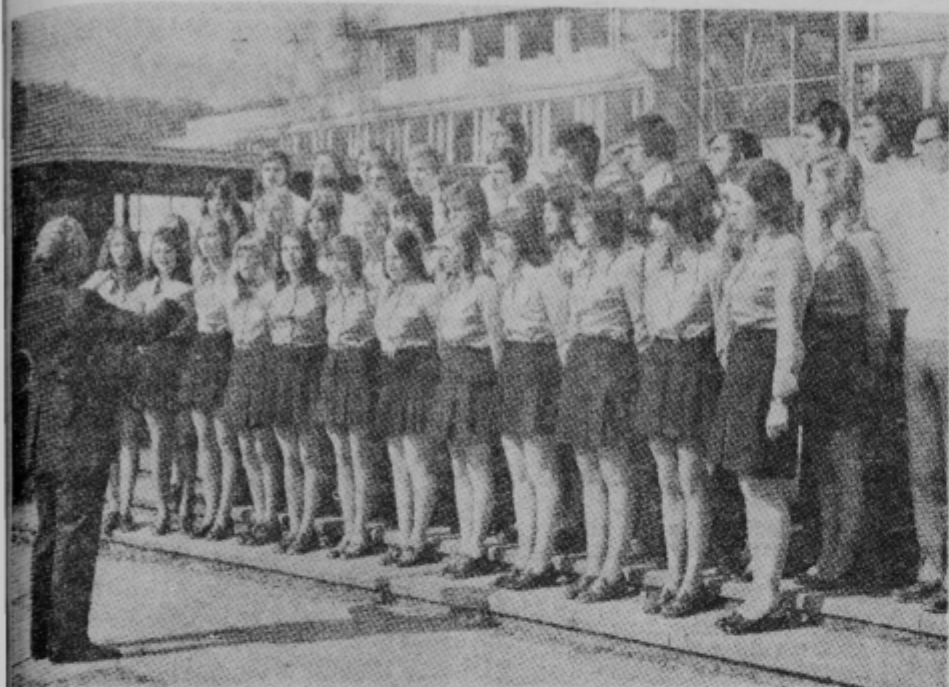
IVAN HALUŽAN

dit v Italijo, ko pa jih lahko dobimo v vsaki malo bolj založeni trgovini. Kdor vsaj malo sledi modi, potem se bo s tem strinjal, seveda pa bo ob tem omenil Zarjino ime. Zarja pa proizvaja še vse druge vrste hlač, ki jih lahko nosimo ob vseh prilikah. Doma, na delu in na kulturnih prireditvah. Pa še bi lahko naštevali. Navsezadnje pa to nima smisla, kajti dobro blago se samo hvali, pravijo izkušeni ljudje.

IVAN HALUŽAN, danes predsednik Delavskega sveta TOZD Konfekcija je pri Zarji že enajst let. Pogovarjamo se z njim in misli ter spomini se mu vračajo v leto 1966. V takratni šivalnici je delalo

serijsko proizvodnjo. Konec je bilo časov, ko so sprejemali še posamezna naročila. Seveda na prehod iz enega načina proizvodnje na drugi ni bil niti najmanj lahek in enostaven. Predvsem so čutili pomanjkanje strokovnega kadra. S trdom in prizadevanjem celotnega kolektiva so uspeli rešiti tudi te težave. Julija 1976 se je konfekcija preselila v sodobno halo v Petrovče. Tudi opremo so dobili novo in modernejšo. Omenimo samo 15 popolnoma novih strojev za najzahtevnejše šivilske operacije. To, kakšni so sedaj delovni pogoji pa menda ni treba posebej poudarjati. Če sam podatek, da je za zračenje poskrbljeno z najnovejšimi apa-

XII. MLADINSKI PEVSKI FESTIVAL

Prđstavljamo vam Mladinski mešani zbor pevcev bonskih srednjih šol, ki bo nastopil na letošnjem MP festivalu. Zbor »BONNER MUSIK-KREIS« je bil ustanovljen leta 1958 in se je kmalu povzpel med najboljše nemške zборе. Pod vodstvom dirigenta Adolfa Hamacherja je zbor nastopil skoraj v vseh evropskih državah, redno pa snema tudi za nemški radi in televizijo. Poleg nastopa na festivalu v Celju bo zbor koncertiral tudi v Rogaški Slatini, skupaj z moškim zborom »Zdravilišča« v Ptujju pa združeno s ptujskim mladinskim zborom.

KINOLOGI V ŽALCU

ŠOLA IN VADBA

16. APRILA II. KINOLOŠKI PLES

Med najmlajšimi kinoološki klub v Sloveniji je prav gotovo klub v Zalcu. Kljub temu, da delajo šele tretje leto pa so dosegli že celo vrsto lepih uspehov, za kar so bili pohvaljeni tudi na zadnjem občnem zboru s strani predstavnika republiške kinoološke zveze. Trenutno imajo že 110 članov, kar dokazuje, da je takšen klub v žalski občini le bil potreben.

Predvsem pa je važno njihovo delo. Najprej so začeli skrbeti za svoj kader, da se je strokovno usposobil in da lahko zdaj vodijo tečaje za šolanje psov. Tako sta takšen tečaj uspešno opravila Zgank in Vozlič, pričakujejo pa, da ga bo še kdo drug. Sami so že izolali petnajst psov, ki so zdaj sposobni za opravljanje raznih akcij, vaj in nalog. V tem času si urejujejo veščosti in ko bo to enkrat popolnoma urejeno, bodo tudi boljši pogoji za delo in s tem seveda za boljše rezultate.

Bojan Zgank je povedal, da je pri dresuri psov najvažnejši miren pristop brez vsake panike in to, da dobi pes v vseh fazah občutek, da je njegov vodnik močnejši. »Ko psa nekaj naučiš, te bo potem slepo ubogal« zagotavlja mlad vodnik Bojan Zgank. Seveda pa je nujno, da se vsak lastnik s psom ukvarja vsaj pol ure na dan, da pes ne pozabi tistega, kar si ga naučil. V klubu skrbijo tudi za razne druge akcije, dajejo nasvete, opravljajo redne preglede psov itd.

Janko Melanšek je tajnik kluba in meni, da bi bilo prav, da bi se vsi, ki imajo pse, vključili v klub. Delo bi bilo boljše in ne bi se dogajalo, da bi okrog tekali »zdvijani« psi. Kar je klub se je stanje precej izboljšalo, poskrbeli pa bodo, da se bo še bolj. Klub ima svoje prostore in to v Kajuhovi 17 v Zalcu, kjer je vsako sredo med 16. in 18. uro možno dobiti podrobne informacije. Žalski kinologi pripravljajo tudi II. kinoološki ples, ki bo 16. aprila.

Njihovo delo je brez dvoma uspešno, žal pa še niso našli na popolno razumevanje pri vseh, ki se jih ta dejavnost dotika, kajti treba je vedeti in se tega zavedati, da šolan pes lahko na več koncih dobro koristi, kot recimo pri čuvanju raznih objektov v mirnem in vojnem stanju pa za izsledovanje in podobno. Žalski kinologi upajo, da so s svojim dosedanjim delom le toliko dokazali, da se jim bodo pridružili tudi drugi in jim pomagali.

TONE VRABL

THE PLATTERS V CELJU

Nad vse popularna ameriška skupina »The Platters« bo poleg treh koncertov — v Zagrebu, Opatiji in Beogradu, nastopila tudi v celjski hali Golovec, in sicer v četrtek, 7. aprila ob 20. uri. Vsem ljubiteljem »evergrinov« od: Only you, She's mine, Volare, do novejših hitov skupine »The Platters« se obeta nad vse prijeten koncert, saj skupina prav gotovo sodi v klasiko svetovne zabavne glasbe.

V vsak dom
NOVI
TEDNIK

FRAN ROŠ

ZVESTA ČETA

31

Cez eno uro ali dve so vinjeni odhajali. Najprej oberst, ki se je zibal. Potem ostali oficirji z damami. Zadnji je bil poročnik Karpf z Njunjo.

»Servus, Schnucki!« je šepnila Tinetu in mu z roko poslala poljub z ustnic.

Tine je stopil na cesto. Karpf in Njunja sta se opolekala po tlaku, ki ga je pokrivala plast snežne brozge. In še je snežilo v tiho temo. Nekaj hiš od tod je stanoval poročnik. Tine je videl, kako sta vstopila oba. Njunja je bila šla z njim.

Zdaj je Tine stal sam na vsej cesti. Nekje v daljavi je kričala pijana družba.

Tam zunaj pa so stale fronte in na njih so umirali ljudje. Ze je bilo tu novo leto, leto osemnajsto. Kaj pri-nese? Svoboda, življenje?

Mrzel veter je zavel po cesti, preko vsega milijonskega maraljšča.

Tine se je nasmehnil. Gladen in nesvoboden je čutil bližino velikega časa. Verno je zrl vanj. Bil je očičen, krepak, zdrav. Proti jugu se je zagledal v zimsko noč in vse v njem je bilo vedro:

»Tam si ti, ki me misel nate omami...«

izmed onih, ki so si v neprestanem žrtvovanju za narod znali pridobiti lepo premoženje. In vendar je rad odločno izjavjal:

»Koliko mehkeje bi mi bilo v življenju poslano, ako bi bil hotel zatajiti svoj narod! Toda nikdar, če je bilo treba, se nisem sramoval kjerkoli priznati: »Slovenec sem!« In vendar sem doživel tudi marsikatero črno nevaležnost. Toda v zadoščenju mi je zavest, da sem se vsega žrtvoval narodu.«

Bili so torej morda samo hudobni jeziki, ki so trdili, da je bil v teku let pognal nad tri sto kmečkih posestev na dražbo. Sicer pa je bil zelo častitljive zunanosti s polnim obrazom, valovito belo brado in zlato obrobljenimi naočniki.

Enolične so bile ure v nizki sobi, kjer sta nad črnilnim pohištvom viseli slike Bleiweisova in Prešernova. Toda prijetno toplo je bilo zdaj tu, ko je zunaj škripal sneg v februarskem mrazu.

Zdaj je Ivan pričel celo pisati pesmi, da, pesmi. Pošiljal jih je Anici, ki mu je odgovarjala v lepih pismih. Ob prostih urah je hodil na izprehode po tihih zasneženih stezah. Včasih je z znancom, ki se je na potu s fronte oglasil v mestu, posedel v krčmi.

Srečal je ljudi malega Kargla, Nemca. Sepal je, težki vojaški čevlji so mu bili pokvarili nožice. Zdaj je bil spet pri materi:

»Sam sem silil v uso to nesrečo, ki se iz nje ne morem več rešiti. Na Tirolskem sem v pisarni, a zdaj na dopustu. Rad bi hotel biti le spet človek, človek.«

Meščani so že tiše govorili o vojni. Z nahrbtniki so romali po slovenski deželi in v preziranem jeziku beračili živeža. In bali so se orožnikov, da jim ne odvzamejo s trudom pridobljenih dobrin. Da, tako si včasih pač niso slikali vojne. Toda še so vzkipeli, kadar je v mestnih gostilnah nanese razgovor na jugoslovansko in češko deklaracijo. Da, to pa je bila veleizdaja, saj se monarhija vendar ne sme razbiti. In že zato bo treba čimprej zmagati na frontah, da se s tem zadušijo tudi vse gibanje izdajic v zaledju. Krepkejše pesti je treba v notranji politiki, da.

Se so nove stotnije odhajale na bojišča, a brez petja in vriska. Premnogi vojaki so že drugič in tretjič nastopali to pot, ko so se jim komaj zacellele prejšnje rane. Niso jim več smelo peli koraki, trudno so stopicali z gnevom, nesrečo v očeh. In vlaki so se pomikali k frontam počasi, tiho, brez poguma in volje.

Najprej je vohrala vojna, čeprav so bili ruski boljševiki sklenili sramoten mir. In k naborom so klicali letnik, ki je ob pričetku vojne sedel še v klopih ljudske šole.

Mnogo teh dečkov je Ivan poznal še iz gimnazije. Včasih jim je odrekal vsak smisel za večje in višje stvari. Toda bili so med njimi organizatorji in celo pesniki. Znota so oživili dijaško organizacijo. Nekoč so Ivana povabili, da je vodil razpravo o vseh velikih bodočih rečeh. In čudoma je uvidel, kako resno in ognjevito razpravljajo o njih.

Novi pozivi k naborom so globoko posegli v njihove vrste.

V Narodni restavraciji je zavalovalo mlado življenje. Na poslovnih večer pred odhodom k vojakom je bil povabljen tudi Ivan. Ob mizah so sedeli študenti, goste in nasmejane so jim bile vrste. Z venketajočimi časami so napivali miru, Slovincem in Jugoslaviji.

Sladko navdahnjen se je dvignil Ivan, da sprejgovori:

»Kakor nekoč so tu mize belo pogrnjene in ob njih že zbrani, ki se vam smehljajo lica in srca. Tako sem s tovariši bi jaz mlad in prešeren, no da, mlad sem pravzaprav še nocoj, samo na tako lep način ne in ne ob svojih starih tovariših. Stopili smo v suženjstvo; vihar nas je razkropil, mnoge je podr. Tudi vaši mladosti ne bo prizaneseno. Toda čuvajte se, zakaj škoda bi bilo vaših žrtve za to črnočolno dvoglavčevino. Temni kragulj plove odslej nad vami kakor vampir. Vaša prva naloga je, da ohranite svojo mladost, tako silno svežo, novi domovini, tisti, ki si jo sanjamo in jo že slutimo izza gora, ki ji že danes živimo vsi. Vsak udarec, vsako bol, vsako gorjuplo kapljjo boste prenesli s smehljajem, saj bo vstopnina v tisti paradiz, ki se odpira. V tem znamenju vam vsem napivam. Ostanimo vsi strnjeni v enem samem pričakovanju in v bodočnost namenjeni s krepkim korakom. Zivetite!

Orili so klici po dvorani, po mizah je teklo vino, neki stari gospod je prestrašen pogledal pri vratih in se je očitno zgražal nad nedostojno mladino, ki je brez lepš idealov. Oh, kako bo vendar z narodovo bodočnostjo, ki jo bo vodila takale mladina, neponižna, preveč prekratna in kričava?

Fantje so Ivana dvignili na rame, nosili so ga mimo miz, on pa je visoko krillil s pohabljenno levico v črni rokavici.

Pod visoki strop so plavale pesmi in Ivanu je bilo črno v duši. Da, ta mlada sila je nezlomljiva, in če propadajo vse starejše generacije, bodočnost je vendar na mogočnem pohodu.

Čvrsti in nasmejani so bili fantje, vsi iz naroda, ki ga tisoč let tlake ni moglo zlomiti. Oglate kmečke poteze so jim klesale obraze, bile so odraz njihovih slovenskih mater, ki so se vse svoje bridke in lepe dni borile z zemljo, ta našo lepo in ljubljeno.

VELENJSKE NOVICE

V Velenju zelo dobro poteka akcija za postavitve spomenika tovarišu Titu. Podstavek sredi trga, kjer bo stal Titov spomenik, je že postavljen. V akcijo so se izredno vključili vsi občani občine. Tako so v Gorenju že delali eno soboto in sredstva namenili za spomenik, zadnjo soboto so se jim pridružili tudi delavci iz Šoštanjske usnjarne, podobne akcije pa pripravljajo tudi v drugih delovnih organizacijah. Zanimiv je primer stanovalcev v Kraigherjevi 8, kjer so zbrali 6050 din, od tega mladinci 1000 din. Odkritje spomenika bo koncem junija, za kar dvanajst komisij s 85 člani pripravljajo bogat kulturni program s spretnimi manifestacijami, vse pa seveda v želji, da bi vse letošnje obletnice čim lepše proslavili. Zlasti pa seveda 85. rojstni dan tovariša Tita in njegovo 40-letnico vodenja naše partije.

XXX

Velenjski rudarji so dosegli plan, ki so si ga zastavili v prehodu v novo leto in to za prvo trome-sečje letošnjega leta. Kljub temu, da so bili v začetku nekoliko v zaostanku pa so zadnje dni marca dnevnopoprečno nakopali po 16 920 ton in tako plan celo presegli. Tako se velenjski rudarji dobro pripravljajo na konec leta, ko bo začela poskusno obratovati šoštanjska TE IV, kar pa pomeni, da bo potrebno še več premoga za normalno obratovanje. Lani so nakopali 4 milijone 400 tisoč ton premoga, letos pa bodo ta do-sežek še presegli.

XXX

Delegacija občinske konference ZKS v Velenju se je pod vodstvom namestnika sekretarja Stefana Dolejšila udeležila kongresa italijanske partije v pokrajini Asto. S to pokrajino, ki je pretežno kmetijska, Velenjčani že dalj časa uspešno sodelujejo na različnih področjih. Z zadnjim obiskom so Velenjčani vrnil obisk italijanskim prijateljem. T. VRABL

MOZOLJAVOST

Naša koža je tesno povezana z vegetativnim živčevjem, zato ni čudno, če se razni psihični momenti odražajo na njej v različnih spuščajih in vnetjih. Ena takšnih nadlog so tudi akne ali mozoljavost, za katero trpijo predvsem mladi ljudje v času odrasčanja. Tedaj prihaja do hormonalnih sprememb, do izrazitega razločevanja med obema spoloma. Tisti, ki imajo mastno kožo z velikimi porami, so bolj dozvetni za obolenje. Akne, se pojavijo povsod tam, kjer so velike lojnice in sicer na obrazu, na vratu, na hrbtu, na nadlahteh in drugod.

Bolezen se začne tako, da kapljice loja zamašijo izvodilca lojnic, ki se vnamejo. Najlažja oblika je tako imenovana komedionska akna. Pri njej se pojavijo na obrazu pa tudi na vratu črni ogrci. To so lojni čepki s posameznimi oroženimi celicami in s številnimi bakterijami. Črna pika se ne sestoji samo iz umazanije in prahu (umazano okolje v katerem živimo) ampak dobiva svojo značilno barvo tudi zaradi reakcije keratina na površju kože. Tem nadležnim črnim pikam moramo posvečati veliko pozornosti da jih pravočasno odstranimo in da pri tem ne poškodujemo kože oziroma je ne okužimo!

Nega je preprosta. V lekarni si nabavimo čistilni alkohol, katanovo milo, vrečko kamilic in aseptično kremo. Najprej je potrebno, da si kožo razmehčamo. To dosežemo s parno kopeljo v parah kamiličnega poparka ali s toplimi kamiličnimi obkladki. Nato kožo dezinficiramo z alkoholom in iztisnemo ogrce s snažno ovitimi prsti (sterilna gaza). Na koncu spet dezinficiramo ter namažemo s aseptično kremo. Včasih lahko uporabimo tudi katanovo ali pa tudi žvepleno milo, zlasti tam, kjer je koža zelo mastna.

Če se ogrci zaradi napačnega iztisnjanja, praskanja vnamejo, preide komedionska akna v svojo drugo stopnjo in postane turasta akna. Sedaj nastajajo rdečkasti, vneti, boleči vozlički, ki jih pod nobenim pogojem ne smemo stiskati, ker če se ognojijo, pridemo do zadnje stopnje akne, do gnojne akne. Te se zelo težko pozdravijo in puščajo za seboj bolj ali manj grde in globoke brazgotine.

Vsekakor moramo že na začetni stopnji k zdravniku. Njegovi nasveti in zdravila ter pravilna kozmetična nega, bo preprečilo, da ne bo prišlo do hudega, gnojnega primera akne.

BORIS JAGODIČ

ALPINISTIČNI KOTIČEK

PRVIČ NA KOPNO SKALO

CELJANI POD POGORJEM KLEKA PRI OGULINU

Preteklo soboto in nedeljo je 9 članov celjskega odseka plezalo v pogorju Kleka pri Ogulinu (Hrvatska). Navada je, da se alpinisti takoj po preteku zimske sezone zberejo pod kopnimi stenami Kleka ali Paklenice, kjer so sijajne možnosti za pripravo na bli-

žjačo letno sezono. Ta sezona bo letos najbrž izredno močna in razgibana, saj cela vrsta najboljših plezalcev še čaka na svojo potrditev za eno od bodočih državnih ali lokalnih izvenevropskih odprav. Celjani so pričakovali gnečo v steni, pa so bili začu-

da v vseh smerah kar sami. Izgleda da večina plezalcev še prežvekuje zimsko sezono, nekaj jih počiva, drugi pa morda še poležavajo na lovoriških skromne zimske sezone.

Preplezane smeri v Paklenici štejejo med najtežje in so še pomembnejše, ker je plezalo v njih poleg članov tudi nekaj pripadnikov in tečajnica.

26. marca:

— Omladinska z varianto SVOS — III. do IV. +, A2 V. (Knez Franček in Bornšek Jože)

— Zošarov stup — VI. A1, A2 — 200 m (Čanžek Franc in Črepinšek Janez)

— Dragmanov smjer — IV. + (Bornšek Jože, Meh Meta, Črepinšek Janez, Deželak Vinko, Horvat Franc)

— Željezničarski 20 — A1, A2, AE1, IV. (Knez Franček, Zupanc Jože)

— Jugoistočna glava Kleka — V. (Deželak Vinko, Horvat Franc, Knez Franček, Bornšek Jože)

— Brankova smjer — VI. (Čanžek Franc, Pepelnik Aco)

— Damuzova plafonjerka — VI. A1, A2 (Knez Franček, Zupanc Jože)

27. marca:

— Brankova smjer — VI. (Knez Franček, Zupanc Jože)

— Omladinska smjer — III. +, V. (Deželak Vinko, Horvat Franc, Meh Meta)

— Željezničarski 20 — A1, A2, AE1, IV. (Čanžek Franc, Pepelnik Aco)

— Vrijskova pločica — V. do VI., A2, A3 (Črepinšek Janez, Bornšek Jože)

V dveh plezalskih dneh torej 28 vzponov v 10 različnih smereh, ki so obenem tudi najtežje v Kleku. Če po tem prvem izletu v sosednje hribe ocenjujemo začetek letne sezone, potem v Celju letos pričakujemo izjemno sezono. Za poučeno alpinistično javnost in strokovna telesa pri Planinski zvezi je delo v celjskem alpinizmu v zadnjih letih, predvsem pa lani, doseglo že slovenski višek — celjske telesno-kulturne delavce in skupnost pa venjetno to prav malo zanima, saj so naš VRHUNSKI ALPINIZEM UVRS-TILI MED REKREATIVNE ŠPORTE!!!

Na sliki: Franček Knez in Jože Zupanc — dva izmed velikih imen celjskega alpinizma v zadnjih letih, ki sta imela v letošnji zimi glavno besedo (po povratku s prvenstvenega vzpona prek Stebra Križa).

CIC

PRIPOROČA

V Veleblagovnici T vam je odslej na voljo oddelek, kjer boste lahko kupili vse v jeansu. Od hlač, znanih kavbojk, do kril, hlačnih kril, plaščev, torbic, celo sandale v tej znani in predvsem praktični modni kombinaciji. Na voljo so različni modeli, pa tudi različne cene. Oglejte si in izberite!

zaupno

BOJAZEN ZARADI MOŠKOSTI

Upam, da boste moj primer razumeli, čeprav se vam bo zdel nenavaden. Do zdaj sem iskal izhod v alkoholu, vendar sem spoznal, da me vodi to še v večji obup. Odločil sem se, da vam zaupam, ker mi boste morda pokazali pravo pot.

Star sem dvajset let. To so leta, ko bi moral biti poln življenja ter načrtov za prihodnost. Jaz pa sem okusil

samo grenko stran življenja. In kaj je vzrok temu? Počutim se namreč kot ženska. To potrjujejo tudi nekateri zunanji znaki kot so: majhne roke, široki boki, velika zadnjica in z leti vse večji nagon do istega spola. Zaradi tega ne zahajam v družbo, ne hodim na plese, ne v kino, nimam prijateljev ne prijateljic. Živim sam s svojimi problemi in vsa ta dejstva me vedejo na sam rob živčnega zloma.

Prosim vas, ker ste moje zadnje upanje, da mi poveste na katero zdravstveno ustanovo naj se obrnem, da bi me tam pregledali. Ali je sploh še kaj upanja, da bom tudi

jaz živel kot normalen fant? DARKO

DRAGI DARKO

Preiskati te mora psihiater, ki ga boš našel v nevropsihiatrični ambulanti zdravstvenega doma v Celju. Stopi tja, kjer te bodo na pregled naročili, če pa ti je nerodno, pa lahko odideš v Ljubljano, na Klinični center in tam poiščeš ustrezno pomoč.

Delaj s pametjo in spoznal boš, da ni vse tako črno kot ti misliš.

Na pregledu povej vse po pravici in zaupaj, spoznal pa boš tudi, da ti omenjeni strokovnjaki želijo resnično pomagati. NATASA

Stasa Gorenshek

PARIŠKA MODNA POMLAD

Moda je res kar se da muhasta. Komaj smo se naveličali ozkih kril in se dodobra navadili na lep plise, že imamo na voljo tretjo možnost pri izbiri modnih kril, ki je kot zadnja seveda tudi najbolj aktualna. To pa naj bi bila spet široka, v pasu ali na bokih nabrana krila. Ker so poleg tega še sešita iz vzorčastih, največkrat cvetličnih vzorcev, imajo nekakšen folklorni izgled.

Najpogostejša kombinacija tem širokim krilom so ohlapne bluze oz. puloverji, vsi po vrsti pa mrežasto spleteni iz debele bombaže preje. Te bombažaste majice ali kakorkoli jih že imenujem, so narejene v ohlapnem kimono kroju, zelo dolge so in na bokih stisnjene ali s patentnim pletenjem ali z vrvico. Vse skupaj morda izgleda za številko preveliko, toda prav to je zadnja modna zapoved.

M

OGLASI

ZA OGLASE POD OZNAKO, NE POZABITE NAPISATI PISMENO PONUDBO, KI JO ZAPRTO V PISEMSKEM OVIKTU (na katerem označite oznako oglasa) oddajte pri nas, v oglašnem oddelku Novega tednika, na Trgu petega kongresa 10 (podružnica Delo). Naslovov za te oglase NI-MAMO!

PRODAM

KRAVO sementalko, brejo, prodam, Vrba 1, Dobrna. **FIAT 750**, letnik 1972, prodam na gradbeni ček, Celje, Vegova 6.

KRAVO brejo (tretjega leta) prodam, Plahuta, nova hiša, Lopata, Celje.

R 16 prodam na gradbeni ček, Celje, Vegova 6.

V LEPI okolici blizu Celja prodam 2-4 članski družini dvoipoln sobno stanovanje s kopalnico in centralnim ogrevanjem v bližini avtobusne postaje, šole in vrta. Ogled mogoče vsak dan razen nedelje. Pismene ponudbe pod oznako »Takoj vseljivo«.

KOMPLET za centralno: peč (Koželj — Sentjur) na trdo in tekoče gorivo, 8 radiatorjev z vsemi deli potrebnimi za montažo. Ogled v popoldanskem času, Breznikar, Ložnica 47, Zalec.

AUSTIN 1300, letnik 1970, ugodno prodam. Cena po dogovoru. Hruševac 33, Sentjur.

HLEVSKI gnoj, večjo količino, prodam po ugodni ceni. Informacije možne na tel. št.: 772-077, zjutraj od 6.—9., ali zvečer po 16. uri.

PARCELO — 1700 kv. m, primerno za vinograd ali sadovnjak, na Miklavškem hribu nad Celjem, prodam. Informacije od 7.—9. ure na tel.: 21-956.

PRASIČA prodam. Trnovlje 3, Škofja vas.

VECJO hišo v neposredni bližini Rogaške Slatine — lepa sončna lega (2 ha obdelovalne zemlje — ali brez nje), z vsemi pritlikinami, možnost turističnega gostinstva (oddajanje sob), 10 x 20 m — obokana klet, vpeljana zelenjavno vrtnarstvo, prodamo. Ponudbe pod oznako »Priložnost« ali na tel.: 21-267.

ZGRABLJANIK za traktor »Paskvalis«, kravo simental, mlado, vozno, 6 mesecev brejo, prodam, Karl Hriberšek, Rifengozd 6, Laško.

ENOSTANOVANJSKO komfortno hišo na izredno lepi legi, z večjim vrtom ali brez prodam. Ponudbe pod oznako »Celje«.

SLADKO seno prodam. Vprašajte pri Stepišnik, Dobrava 19, Celje.

TOVORNI avto fiat 620 31 — 2 toni, registriran, prodam poceni. Ogled pri Kožuh, Škofja vas 48.

SENO — večjo količino prodam, B. Levec, Partizanska 5, Celje.

PRODAM ali dam v najem hišo v Malem Lošnju, primerno za počitniški dom. Vseljivo takoj. Ponudbe na naslov: Geza Nadž, Kaštel 85 — 51550 Mali Lošinj.

ZASTAVO 750 ugodno prodam zaradi selitve, Ilič, Pečovnik 56, pri gasilskem domu od 15. ure vsak dan.

ZASTAVA 750 lux 1973, registrirano do 1978, prodam. Franjo Fridrich, S. D. Nivo, Celje, Lava 22.

ZASTAVO 750, letnik 1968, spredaj karambolirano, motor brezhiben, prodam. Ogled popoldne. Cementarna Židani most.

SENO — polsladko — 2 toni, prodam — in otroški voziček, dvojiček. Alojz Kincl, Grobelno.

SPALNICO rabljeno, prodam. Vrtačnik, Pečovnik 73/a. **SPAČKA**, letnik 1973, prodam. Garažiran, Andrej Božič, Partizanska 1.

2000 KG lepe krme, po 2 dinarja, prodam. Karl Košto, maj, Leskovec 26, Škofja vas.

30 KV. M stenskih oblog macesen za podstrešne sobe, prodam. Magdalena Gajšek, Gorica pri Slivnici, tel.: 26-815.

1.000 kg sena prodam. Ivan Krajnc, Sentvid pri Grobelnem.

RENAULT 4, letnik 67, ugodno prodam za rezervne dele, Mirko Kozole, Prekopa 38, Vransko.

MOPED Tomos, 3 prestave, prodam za 600 din. Rajko

Tamše, Oblakova 6, Celje. **ZAMRZOVALNO** omaro prodam. Vrunčeva 25/C — spodaj desno.

SPALNICO v dobrem stanju, prodam. Jožica Zupanc, Cesta v Lokrovec 43.

ZASTAVO 750, dobro ohranjeno, prodam. Anton Cerenoša, Grobelno 40.

SVINJO za zakol prodam. Vprašati: Globoče 8, Vojnik.

SUHE »fosne« in krmo, prodam. Gotovlje 91, Zalec.

DNEVNO sobo, kuhinjo, prodam. Predolac, Šaranovičeva 8, Celje.

2 KAVČA, 3 fotelje, mizo, 3 vetrine, prodam. Ogled popoldne: Trubarjeva 87, Zapušek.

MALO hišico s sadovnjakom v bližini Ljubnega, prodam. Alojz Drobež, Ter 35 — 633333 Ljubno — Savinjska dolina.

KUHINJSKE elemente, skraj nove in manjšo sedežno garnituro, zelo ugodno prodam. Kalčič, Doberteša vas 63, Sempeter, telefon 710-700.

AMI 8, skoraj nov, opremljen, prodam. Tel.: 730-096.

DVE vozni kravi, breji — 7 in 5 mesecev. Martin Zorko, Medlog 36.

2VICE, prodam. Stefan Lončar, Ogorevc 15, 63220 Štore.

VIKEND parcelo ob Savinji ugodno prodam. Slavka Marovt, Parižlje 28, Braslovoče.

PARCELO 14 arov ob dovoznici cesti, na sončni legi, prodam. Hinko — Antonija Golež, Pepelno 1, Šmartno v Rožni dolini.

AMI 8, letnik 1971, poceni prodam. Informacije: Kočet, Ljubljanska c. 62.

TRIIPOLSOBNO vseljivo — etažno stanovanje na Marijeborski cesti 39, primerno za poslovne prostore, prodamo. Informacije v hiši, vsak dan pri Milenkovič. Ugodno!

ENOSTANOVANJSKO hišo z garažo ter 1800 kv. m zemlje kot vrt, sadovnjak in njiva, prodam ugodno. Posest je ob asfaltni cesti. Cena po dogovoru. Marija Klepej, Teharje 46 pri Celju.

KASETNI magnetofon »Philips« na elektriko in baterije, radijski sprejemnik kolo, prodam. Stopče 7 (poleg cerkve), Grobelno.

BELO otroško posteljico, skoraj novo, z jogijem in posteljino, prodam. Živkovič Damjan, Na Otoku 8, Celje.

AVTORADIO s kasetofonom Philips, dolgi, sednji, kratki in dva UKW vala ter avtomatsko nastavitvijo postaj, ugodno prodam. Cerič, Celje, Stanetova 22, telefon 21.019.

SOTOR nemški za 4 osebe, nov, prodam. Zohar, Celje, Kajuhova 9, tel.: 24-206.

ELEKTRICNI štedilnik, trajnogorečo peč, mizo, stola, elementa 100 cm, prodam. Miloradovič, Stanetova 1, Celje.

KOMBI VW starejši letnik, prodam. Silvo Erjavec, Zagrad 81.

OSEBNI avto Triumph Sport Cabriolet, ugodno prodam. Ogled avta je mogoče vsak dan od 17. do 19. ure v Štorah 82.

JARČKE, rjave štajerke in grahaste zajamčeno zdrave, proti boleznim zaščitene, dobite vsako soboto na tržnici, dnevno popoldne, iz hleva, Šmartno v Rožni dolini pri Celju Slatina 10/a. Karl Krajnc, Celje, Delavska 23, tel.: 25-288.

KUPIM

TERENSKI osebni avto kupim. Lojze Liliija, Sempeter 261.

WARTBURG karavan nov ali od letnika 1975 naprej kupim. Čakš, Delavska 18, Celje, ali Vrbovšek, Dolga gorra 54, Ponikva.

ZAZIDLJIVO parcelo ob glavni cesti Celje — Sempeter, lahko z že obstoječim starim poslopjem, kupim. Ponudbe pod oznako »Savinjska«.

KMETIJO — kjerkoli, kupim. Pogoji ugodni. Ponudbe pod »Kmetija«.

ZEMLJO za vikend na Kozjanskem, ca 10 arov, kupim. Ponudbe pod oznako »Sončna lega«.

STANOVANJSKO hišo ali manjše posestvo blizu centra in prometnih zvez kupim. Ponudbe pod oznako »Plačam takoj«.

SEKULAR mizo in enofazni motor, kupim. Leopold Rehar, Podgora, Šmartno ob Paki.

STANOVANJA

UGODNO zamenjam večje stanovanje (86 kv. m) v središču Celja za dve manjši v okolici do 20 km iz mesta. Ponudbe pod »Prostorno in poceni«.

OPREMLJENO ali neopremljeno sobo nekje v Celju iščem. Ponudbe pod ozna-

ko »Pošten plačnik«. **LEPO** nagrado nudim tistemu, ki mi v Celju preskrbi sobo s posebnim vhodom, tudi podstrešno. Soba tudi kupim. Ponudbe pod »Soba v Celju«.

FANT in dekle iščeta v središču ali izven Celja sobo s souporabo sanitarij. Ponudbe pod »Začasno«.

GEODETSKI zavod išče opremljeno sobo za svojega delavca. Ponudbe pošljite na naslov: Geodetski zavod Celje, Miklošičeva 5, ali po tel.: 25-200.

ZAPOSILITEV

ZAPOSILIM večje število KV kleparjev in ključavničarjev. Ključavničarstvo - kleparstvo Ivan Poredoš, Bukovžlak 103 a, Celje, telefon 25-169.

RAZNO

GRADITELJI hiš! Izkope za kleti, temelje, greznice, razne kanalizacije itd. vam hitro ter po zmernih cenah opravljam v območju celjskega okraja. Ponudbe pod oznako »Savinjska«.

LEPO večje posestvo 1,5 km iz Sentjurja (v ravnini) davatistemu, ki bi skrbel za najo, ker sva ostareli in postali za delo nezmožni. Pismene ponudbe pod oznako »Posestvo«.

KITARO Melodija, 12-strunsko, skoraj nerabljeno, prodam. Prodajni polakustično električno kitaro Melodija. Ponudbe na telefon 25-787.

IZVRSUJEM vsa zidarska dela, fasade in prekrivanje streh. Slavko Grobin, Dobrna 49.

KVALITETNO in poceni polagam tapete. Zglasite se pismeno pod oznako »Ve-

stena«. **NAGROBNI** spomenik lahko dobite za vel. noč ali za 1. maj po zmernih ceni pri Janku Voglarju, Maigajeva 14, Celje.

PRIPRAVIL sem izredno zdravilo: proti prhljaju, izpadanju in za ponovno rast las »Brezolina«, zdravilo za beljenje zob »Lipane« in sredstvo proti odvečnim diščam pri ženskah ter zdravilo proti visokemu in nizkemu pritisku — naravno zdravilo »Viskun« buma. Pošiljam po po-nem povzetju. Ivan Novak, zeliščar, Glavni trg št. 5, Soštanj.

FOTOAPARAT znamke Yashica electro 35 gt ugodno prodam. Prav tako prodam fotoaparate znamke Praktica L z normalnim in širokokotnim objektivom. Ponudbe na tel. št.: 25-787.

ŠOLSTVO

ŠOLSKI CENTER ZA BLAGOVNI PROMET CELJE

objavlja vpis v naslednje šole in oddelke:

— Poslovodska šola
— Komercialna šola
— Oddelek za prekvalifikacijo
Prijavi naj kandidati priložijo kolek za din 2.—, potrdilo delovne organizacije o delovnem stažu v blagovnem prometu, izjavo o plačilu šolnine, dopisnico s kandidatom v imenu šole. Kandidati za poslovodsko in komercialno šolo se predložijo zaključno spričevalo šole za prodajalce, kandidati za oddelek za prekvalifikacijo pa zaključno spričevalo poklicne šole. Rok za prijavo do 20. aprila 1977. Informacije v tajništvu šolskega centra Celje, Ul. 29. novembra št. 4 (telefon 21-930).

ZAHVALA

Ob bridki izgubi dragega moža in skrbnega očeta

IVANA VRENKA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancom, prijateljem, kolektivni Prevozništvu Celje, ZSAM Celje, godbi na pihala iz Liboj, govornikom za poslovne besede, darovalcem cvetja in vsem drugim, ki so ga spremili na njegovi zadnji življenjski poti.

Zalujoči:

žena Marija, hčerka Janja, sin Marjan z ženo, hčerka Marinka z družino in drugo sorodstvo

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 81. letu starosti zapustila naša draga

ANKA KUPEC

pošt. kontr. v pok.

Na njeno željo smo jo danes spremili k zadržnemu počitku na pokopališču na Golovcu v krogu najbližjih sorodnikov in znancev

Zalujoči:

sestra Lojzka in sorodniki

Celje, 25. marca 1977

ZAHVALA

vsem, ki so pospremili na zadnji poti našega dragega očeta in moža

IVANA GUBINA

Posebna iskrena hvala vsem sosedom, ki so nam po-žrtvovalno pomagali in izrekli sožalje, gospodu župniku za opravljen obred, otroškemu pevskemu zboru ter sodelavcem za darovano cvetje in izraze sožalja.

Zalujoči:

žena Marija, sinova Ferdinand, Jože in hčerka Marija z družinami

KUPUJTE IZBRANO, SVEŽO KAVO

KRONIKA

KINO

UNION: do 3. aprila angleški barvni film »Goldfingers«; od 4. aprila dalje ameriški barvni film »Naslednja postaja«;

METROPOL: 31. marca še ameriški barvni film »Prišli so ponočija«; od 1. do 3. aprila ameriški barvni film »Črni ščit Falworthov«; od 4. aprila dalje ameriški barvni film »Santia«

DOM: 31. marca še ameriški barvni film »Afrika ekspres«;

od 1. do 3. aprila jugoslovanski barvni film »Milijoni na otok«;

od 4. aprila dalje italijanski barvni film »Pazi, da ne bo gužve«

SLG

Sreda, 6. aprila, ob 16. uri — Pavel Lužan »Zlati čas, lepi kras« — zaključena predstava za Železniško transportno podjetje — prometno sekcijo Celje.

Četrtek, 7. aprila, ob 19.30 uri — B. Brecht: »Gospod Puntila in njegov hlapec Mattia« — za IV. mladinski abonma.

POROKE

CELJE

Poročilo se je 7 parov, med njimi: BRANKO STIPLOŠEK, Javornik in CVETKA JESENEK, Marija Dobje; FRANC VREČER, Kompolje in MOJCA KULETO, Rečica in MRAVLJE MIRKO in HEDVIKA VERŠNIK, oba iz Celja.

SMRTI

CELJE

MARIJA GOZDNIKAR, 82, Laško; KRISTINA KENDA, 45, Celje; MARIJA SITAR, 76, Celje; ANA LONČAR, 66, Ogoreve; FRANC VEDLIN, 70, Konjice.

LASKO

JURIJ PEGANC, 70, kmetovalec, Rifengozd; FRANC DEZELAK, 66, upokojenec, Vrh nad Laškim; MARIJA STRADAR, roj. Sanda, 78, gospodinja, Rečica; ANA PEČNIK, roj. Pušnik, 73, prežitkarica, Vel. Grahovše; ANTONIJA SELIČ, roj. Starkel, 35, gospodinja, Rečica ter RAFAEL TRUPEJ, 18, delavec, Lazišče.

SLOVENSKE KONJICE

JOZEF ŠMON, Konjice; FERDINAND KLEMEN, 72, Nova Dobrava; TEREZIJA FLJAVZ, 74, Prevrta; MARIJA MARZIDOVSEK, 94, Zbelovo; JANEZ PUČNIK, 73, Novo Tepeanje in MATJAZEK REPNIK iz Konjic.

ROJSTVA

CELJE

32 dečkov in 39 deklic

SLOVENSKE KONJICE

1 deček in 3 deklice

TV SPOROD

SOBOTA

8.00 Colarpoi, barvna oddaja (Lj)
8.15 Lisjak na Boču, barvna oddaja (Lj)
8.30 O zaspnem zajčku, oddaja iz cikla »V znamenju dvočkov« (Lj)
8.55 Ne jokaj, Mihi, barvna nadaljevanka »Utonilo je sonce« (Lj)
9.35 Narava Japonske, barvni film (Lj)
10.00 Prva pomoč, barvna oddaja (Lj)
10.20 Jelenov žleb, barvna oddaja iz cikla »Cas, ki živi« (Lj)
10.53 Po sledih napredka — barvna oddaja (Lj)
11.26 P. Heriat: BOUSSARDELOVI, barvna nadaljevanka (do 12.15) (Lj)
15.25 Nogomet — Olimpija : Zagreb, prenos (za JRT) (Lj)
17.15 Polet z zmaj, barvna oddaja (Lj)
17.30 Obzornik (Lj)
17.45 Starec in otrok, francoski film (Lj)
19.15 Barvna risanka (Lj)
19.30 TV dnevnik (Lj)
19.50 Tedenski zunanepolitični komentar (Lj)

20.00 Afriška kraljica, ameriški barvni film (Lj)
21.40 Moda za vas, barvna oddaja (Lj)
21.50 TV dnevnik (Lj)
22.10 625 (Lj)
22.50 Zabava vas Catarina Valente — barvna oddaja (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

16.25 Sedem dni (Bgd II)
16.45 Folklorni ansambel Tanec (Bgd II)
17.15 Rokomet — Radnički : Spartak (Kijev) ženske (Bgd II)
18.20 Zagrebška kronika (Zg II)
18.35 Jenny — TV nadaljevanka (Bgd II)
19.30 TV dnevnik (Bgd-Zg II)
20.00 Feljton (Zg II)
20.30 Koreografije G. Balanchinea (Bgd II)
21.30 24 ur (Bgd II)
21.35 Ljudje iz kolone: V drvarski pečini — dokumentarna oddaja (Bgd II)
22.05 Sportna sobota (do pribl. 23.00) (Bgd II)

NEDELJA

8.20 Poročila (Lj)
8.25 Za nedeljsko dobro jutro: Okteti lesne industrije, barvna oddaja (Lj)
8.55 625 (Lj)
9.35 H. de Balzac: Blisč in beda kurtizan, barvna nadaljevanka (Lj)
10.35 Raziskovalci — barvna serija (Lj)
11.30 Kmetijska oddaja (Bgd)
12.30 Poročila (do 12.35) (Lj)
13.30 Križem krašem (Lj)
15.45 Pisani svet, barvna oddaja (Lj)
14.20 Planica 77 — barvna oddaja (Lj)
15.05 Taksi za Tobruk, francoski film (Lj)
16.35 Poročila (Lj)
16.40 Košarka — Bosna : Crvena zvezda, prenos (Sa-Zg II-Lj)
18.15 Moda za vas, barvna oddaja (Lj)
18.25 Okrogli svet (Lj)
18.40 Parada treh src, barvna zabavno glasbena oddaja (Lj)
19.15 Barvna risanka (Lj)
19.30 TV dnevnik (Lj)
19.50 Tedenski gospodarski komentar (Lj)
20.00 F. Žižek: Benjamin (I. del), barvna nadaljevanka »Ipavci« (Lj)
21.10 Jajce, barvna serija »Popotovanjes« (Lj)
21.35 TV dnevnik (Lj)
21.50 Jazz na ekranu: Basic train (Lj)
22.10 Sportni pregled (do 23.10) (Sa)

Oddajniki II. TV mreže:

15.10 Nedeljsko popoldne (Bgd)
19.30 TV dnevnik (Zg)
20.00 Pop parađa (Bgd II)
21.00 24 ur (Bgd II)
21.30 Lepotica dneva — francoski celovečerni film (do 23.25) (Bgd II)

PONEDELJEK

8.10 TV v šoli: Nevarna vojska, Musa in teža, Kako rasteš, Makedonščina (Zg)
9.30 TV v šoli: Za najmlajše, Metalurgija (Sa)
10.05 TV v šoli: Srbobhrvaščina, Po dolini Mlave (do 11.10) (Bgd)
14.10 TV v šoli — ponovitev (do 15.30) (Zg)
17.15 Vrtec na obisku: Ulovi me, barvna oddaja (Lj)
17.25 Narava Japonske, serijski barvni film (Lj)
17.50 Obzornik (Lj)
18.05 Obrazne maske, barvna serija »Osebnega« (Lj)
18.15 Odrasli smo, ukrepajmo pravočasno, barvna serija »Zobozdravstvo« (Lj)
18.30 Dogovorili smo se — aktualna oddaja (Lj)
18.45 Mladi za mlade: »Ljubzen povsod okrog nas« (Sa)
19.15 Barvna risanka (Lj)
19.30 TV dnevnik (Lj)
20.00 B. Zupančič-M. Klopčič: Zadnja šolska naloga, barvna TV drama (Lj)
21.00 Kulturne diagonale (Lj)
21.45 TV dnevnik (Lj)
22.00 Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu, barvni posnetek iz Birminghama (do približno 23.30) (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

17.15 TV dnevnik (Zg)
17.35 TV koledar (Zg)
17.45 Otroška oddaja (Bgd)
18.00 Živel je car — lutke (Bgd)
18.15 Test (Lj II)
18.25 Birmingham: Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu, prenos (EVR-Zg II)
20.00 Sportna oddaja: Indirekt (Bgd II)
20.30 Izkušnje — aktualna oddaja (Zg II)
21.00 Dnevna kronika (Zg II)
21.10 Amerikanec v Evropi — ameriški celovečerni film (do 22.40) (Bgd II)

TOREK

8.00 TV v šoli: TOZD, Naftne poti, Meritve, Nemščina, TV vrtec, Razvoj življenja (Zg)
10.00 TV v šoli: Kemični viri energije, Glasbeni pouk (do 11.05) (Bgd)
14.00 Birmingham: Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu, barvni prenos (EVR-Lj)
16.05 Šolska TV: Oborožene sile SPRJ (Lj)
16.50 Birmingham: Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu (EVR-Lj)
17.35 Trije pujski — oddaja iz cikla »V znamenju dvočkov« (Lj)
17.55 Obzornik (Lj)
18.10 Pika Nogavička — serijski barvni film (Lj)
18.45 TV trimski test, barvna oddaja (Lj)
19.15 Barvna risanka (Lj)
19.30 TV dnevnik (Lj)
20.00 Oči kritike (Lj)
20.45 A. J. Cronin: Zvezde gledajo z neba, barvna nadaljevanka (Lj)
21.35 P. I. Čajkovski: Labodje jezero, I. del predstave Bolšoi teatra iz Moskve (Lj)
22.35 TV dnevnik (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

17.15 TV dnevnik (Zg)
17.35 TV koledar (Zg)
17.45 Skrivnosti morskih globin — serijski film (Zg)
18.15 Dokumentarna oddaja (Zg)
19.30 TV dnevnik (Sa-Zg II)
19.55 Genova: Košarka — Alco : Jugoplastika — prenos (EVR-Zg II)
21.30 24 ur (Bgd II)
21.50 Mladinski jazz klub (Bgd II)
22.15 Znanost (do 23.00) (Bgd II)

SREDA

8.10 TV v šoli: Elektronika, Vesela knjižnica, Slovica (Zg)
9.00 TV v šoli: Kocka, kocka, Risanka, Reportaža (do 10.05) (Bgd)
14.10 TV v šoli — ponovitev (do 16.00) (Zg)
15.25 Neapelj: Nogomet — Napoli : Anderlecht, prenos (EVR-Lj)
17.15 K. Grabeljšek: Moje akcije, barvna serija (Lj)
17.30 Ukročeno oko — barvni dokumentarni film (Lj)
17.55 Obzornik (Lj)

18.10 Spekter — barvna oddaja (Lj)
18.45 Od vsakega jutra raste dan: Brevonca, barvna oddaja (Lj)
19.15 Barvna risanka (Lj)
19.30 TV dnevnik (Lj)
20.00 Film tedna: Na samem v gozdu, čehoslovaški barvni film (Lj)
21.40 Včeraj, danes, jutri: Kdo potrebuje soroznomo?, barvna oddaja (Lj)
22.10 TV dnevnik (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

17.15 TV dnevnik (Zg)
17.35 TV koledar (Zg)
17.45 Mali svet — otroška oddaja (Zg)
18.15 Znanost in tehnika — izobraževalna oddaja (Zg)
18.45 Narodna glasba (N. Sad)
19.30 TV dnevnik (Zg)
20.00 Prosta sredi (Zg)
23.00 TV dnevnik (Zg)

ČETRTEK

8.00 TV v šoli: Čile, Pogovor s Tonetom Pavčkom, Elektronska obdelava podatkov (Zg)
9.00 TV v šoli: Francoščina (Sk)
9.30 TV v šoli: Samoupravljanje v šoli (Sa)
10.00 TV v šoli: Reportaža, Risanka (do 10.50) (Bgd)
14.00 TV v šoli — ponovitev (do 15.00) (Zg)
15.00 Šolska TV: Oborožene sile SPRJ (ponovitev) (Lj)
17.20 Colarpoi — barvna serija za otroke (Lj)
17.35 Obzornik (Lj)
17.55 Poljudno znanstveni film (Lj)
18.45 A. Ingolič: Mladost na stopnicah, barvna nadaljevanka (Lj)
19.15 Barvna risanka (Lj)
19.30 TV dnevnik (Lj)
20.00 Variacije, barvna humoristična oddaja (Lj)
20.30 V živo: Kaj je z vodo? — vmes poročila (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

17.15 TV dnevnik (Zg)
17.35 TV koledar (Zg)
17.45 Tehnika — otroška oddaja (Bgd)
18.15 Ali morda veste? — TV kviz (N. Sad)
19.15 Vreme in počitek (Zg II)
19.30 Siva obala — TV nadaljevanka (Zg II)
20.35 Košarka — Mobilgirgi : Makabi — prenos (Bgd II)
22.05 24 ur (Bgd II)
22.15 Dokumentarna oddaja (do 23.05) (Bgd II)

PETEK

8.10 TV v šoli: Matematika, Gobe, Makedonščina, Ruščina, TV vrtec, Dnevnik 16 (Zg)
10.00 TV v šoli: Angleščina, Zgodovina (do 11.05) (Bgd)
14.10 TV v šoli — ponovitev (do 15.45) (Zg)
17.05 Križem krašem (Lj)
17.18 Morda vas zanima: Cq, Cq klidi YU 3 (Lj)
17.50 Obzornik (Lj)
18.05 Tuja folklor: Klasični ples in pesmi Indije, barvna oddaja (Lj)
18.40 Prva pomoč, barvna oddaja (Lj)
19.00 Japonski športi: Aikido, barvna oddaja (Lj)
19.15 Risanka (Lj)
19.30 TV dnevnik (Lj)
19.55 Tedenski notranjepolitični komentar (Lj)
20.05 P. Heriat: Boussardelovi, barvna nadaljevanka (Lj)
21.05 Razgledi: Sled zločina, barvna oddaja (Lj)
22.00 Ulice San Franciscu — serijski barvni film (Lj)
22.50 TV dnevnik (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

16.15 Družbena tema (Sa)
16.45 Dnevnik 10 (Zg)
19.05 Kulturni pregled (Zg)
19.30 TV dnevnik (Sk-Zg II)
20.00 Na 625 črtah (Bgd II)
21.00 Dnevna kronika (Zg II)
21.15 »Camerata Hungarica«, glasbena oddaja (do 22.15) (Zg II)

PROMETNE NESREČE

HUDO RANJEN PEŠEC

Na Dečkovi cesti v Celju, v križišču s Cesto na Dobrovo je tik pred osebnim avtomobilom prečkal cesto pešec KRSTO TUBIČ, 24, iz Celja. Voznik osebnega avtomobila JOŽE SMISL, 22, iz Celja, je močno zaviral in se hotel pešču izogniti v levo, kljub temu pa ga je zadel s sprednjim desnim blatnikom. Pešca je vrglo na pokrov motorja in je razbil vetrobransko steklo ter padel na voznišče. Hudo poškodovanega so odpeljali v celjsko bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima zlomljeni obe stegenici, levo ključnico, pretres možganov in rano na glavi.

NEREGISTRIRAN MOTOR

Po Činkarniški cesti v Celju se je peljal z neregistriranim motorjem VELIMIR MALESEVIČ, 21, iz Celja. Ker je vozil prehitro, se je zaletel v električni drog in se poškodoval — ima pretres možganov.

V TOVORNJAK SE JE ZALETEL

JOŽEF GABRON, 59, iz Lopate je vozil po Cesti na Ostrožno za tovornjakom, ki ga je vozil STANKO VREČKO, 28, iz Slovenske Bistrice. Pri gasilskem domu je Vrečko ustavil, ker pa je Gabron vozil za njim v prekratki varnostni razdalji, se je zaletel v zadnji del tovornjaka in se poškodoval po glavi.

ŽELEZNISKO-CESTNA NESREČA

Do industrijskega tira pri termoelektrarni v Soštanju je pripeljal voznik dostavnega avtomobila JOŽE DOBROV, 27, iz Zlavorja pri Nazarjih. Kljub rdeči utripajoči luči, kljub zvoč-

nemu signalu in kljub delavcu, ki je mahal z zastavico, je zapeljal na prago v trenutku, ko je mimo pripeljal tovorni vlak. Zaletel se je v vagon — Cisterno, pri čemer sta se poškodovala dva sopotnika v dostavnem avtomobilu, škoda na avtomobilu pa je za 50.000, na vagonu pa le za 900 dinarjev.

KOLESAR JE ZAPELJAL V SMRT

PETER KEK, 38, iz Rogaške Slatine je v Podčetrtku pripeljal z neprednostne ceste na prednostno in tu zaviral v levo proti Mestinju v trenutku, ko je mimo pripeljal z osebnim avtomobilom EDVARD ZUPANC, 42, iz Sentjurja. Voznik kolesa na pomožni motor Peter Kek se je zaletel v avtomobil in zaradi hudih poškodb na kraju nesreče umrl.

HLODOVINA GA JE POKOPALA

V Volčjem pri Brežicah je sedel na vozu, naloženem s hlo dovino in vodil konjsko vprego VLADIMIR MEDVED, 39, iz Glogovega brda. Ko je vozil po klancu navzdol, se je voz prevrnil v desno s ceste in hodi so pokopali pod seboj Medveda, ki je obležal mrtev.

ŠTIRJE POSKODOVANI

JOŽE GOBEC, 27, iz Grobeinega, je vozil z osebnim avtomobilom skozi Stopče in ker je vozil prehitro, ga je zanašalo, tako da je čelno trčil v tovornjak s prikolico, s katerim je iz nasprotni smeri pripeljal FRANJO MIKŠA, 39, iz Rogaške Slatine. Pri čelnem trčenju sta se hudo poškodovala dva sopotnika, voznik in 4-letni sin pa imata lažje poškodbe. Škode je za 80.000 dinarjev, na vsakem vozilu po 4.000.

NEPREVIDEN KOLESAR

ISMET SEJGINOVIČ, 22, iz Pesje je v Pesjem s stranske ceste, kljub STOP znaku, zapeljal na prednostno cesto pred tovornjak-cisterno, katero je vozil MILAN VIRNIK, 30, iz Topolišice. Kolesar in 4-letni sin KIRSI sta se zelo hudo poškodovala, saj so oba prepeljali v celjsko bolnišnico v kritičnem stanju.

TRAKTOR PO POBOČJU

ANTON HRASTNIK, 27, iz Hrastovca je brez vozniškega dovoljenja vozil traktor proti Plešivcu. Ko je pripeljal po klancu navzgor, se je sročeval z osebnim avtomobilom, ki je pripeljal po sredini cestišča, zato je Hrastnik zapeljal v desno na bankino, ki se je udrla. Traktor se je kotilil po pobočju navzdol in obstal na levem boku. Pri nesreči se je težje poškodoval sopotnik FRANC CANC, ki je bil v kabini, lažje pa tudi Anton Hrastnik.

UMAKNIL SE JE — V DROG

Na Kidričevi cesti v Celju sta se srečala voznika osebnih avtomobilov ALOJZ MOHORKO, 43, s Teharij in ALOJZ KUNEJ, 27, iz Vel. Kamna. Ker je pripeljal Kunej po sredini cestišča, se je Mohorko umaknil v desno, pri tem pa se je zaletel v električni drog in se tudi težje poškodoval — ima zlomljeni desni kolk.

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi dragega moža in očeta

MARTINA ŽLAVSA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znanecem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani. Posebna zahvala sindikalni organizaciji tekstilne tovarne Juteks Zalec in vodstvu podjetja, predvsem pa njegovim delovnim tovarišem v obratu talnih oblog, za moralno in materialno pomoč. Naša iskrena zahvala tudi gasilskemu društvu Sempeter in govornikoma Milanu Dolarju in Mihaelu Kudru. Iskrena hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu spomili na zadnji poti.

Zena Zinka, hčerki Darja in Hermina

INDIJA V OČEH TURISTA

KHAJURAHA IN AGRA

V INDIJI OBILO SONCA, V LJUBLJANI JE SNEŽILO

Naš naslednji cilj je bil Khajuraha, ki je bil od 9. do 13. stol. važno versko središče. V tem malem kraju je bilo zgrajenih 85 templjev, od katerih jih je še danes 30 dobro ohranjenih. Prekrasne stavbe templjev krasi frizi ali reliefi, ki so na zunanji strani in predstavljajo vojske na bojnih pohodih, lepoto ženskega telesa z izrazitim poudarkom kulta spolnosti.

Agri v katero smo prileteli iz Khajuraha je bila včasih prestolnica velikih mogulov. V hotelu Mughal, ki so ga prav tisti dan odpirali, smo bili prvi gostje in reči moramo, da pri zunanji in notranji ureditvi niso varčevali z denarjem. Najlepša in največja stavba, ki jo steje med sedmero čudes sveta je Taj Mahal — biser med palačami. Mnogi turisti, ki so že bili v Indiji, so po vrnitvi izjavili, da se je izplačala pot v Indijo že zavoljo Taj Mahala.

Ko smo skozi skoraj 30 m visoki portal ali vhodna vrata vstopili na ploščad, odkoder se nam je odprl pogled na Taj Mahal, me je občutek lepote tako prevzel, da sem občutil srh po telesu... Mogoča bela stavba najpopularnjeje skladnosti z osrednjo 56 m visoko čebulasto kupolo v buharskem slogu in dvema manjšima stranskima, štirimi minareti in veličastnim vhodom človeka popolnoma prevzame. Palača je v prostoru dvignjena, pred njo je podolgovat bazen z drevjem, levo in desno pa dve mošeji v rdečem kamnu. Za Taj Mahalom, pod njegovim severnim obzidjem teče reka Jamuna. Zgodovina gradnje tega bisera je zelo zanimiva, zato jo bomo delno povzeli. Sahjaman vladar Indije je imel prelepo ženo Perzijo z imenom Mumtar Mahal — po naše krona palače, ki jo je iskreno ljubil in spoštoval. Na porodu 14. oktobra je žena umrla, vladar pa ji je v spomin postavil Taj Mahal v katerem je njen sarkofag. 20.000 delavcev je dan na dan polnih 22 let gradilo palačo, ki je bila končana 1.1632. K Taj Mahalu spadata tudi 2 mošeji, z vrtovi in parki pa zavzema 17 ha površine, ki ji ograjena z obzidjem. Ker je gradnja palače zahtevala ogromna finančna sredstva je ljudstvo obubožalo in grozila je vstaja, zato je najstarejši sin strmoglavil očeta in ga zaprl v trdnjavo, vse mlajše brate, bilo jih je sedem pa pomoril, da ga ne bi kdo izpodrinil na prestolu.

Druga znamenitost Agre je Akbarjeva trdnjava, ki je ena največjih na svetu, saj znaša dolžina njenih dvojnih zidov skoraj 2,5 km. Zunanje obzidje je visoko 12 m, no tranje pa 21 m ter ju loči 11 m globok in 9-metrov širok grajski jarek. Znotraj trdnjavskega zidu je okoli 500 raznih stavb, med katerimi so prestolna dvorana, mošeje, haremi itd. itd. Ko govorimo o haremih vladarjev moramo vedeti, da so bile žene v njih visoko izobražene. One so tolmačile koran, igrale na in-

strumente in pesnikovale. Mošeje pa tudi niso bili le prostori namenjeni molitvi temveč tudi za filozofske razgovore, pogovore o trgovini itd.

Ob avtobusnem prevozu iz Agre v 200 km oddaljeni New Delhi smo imeli možnost ustvariti si površno sliko o indijski vasi in kmetijstvu. V državi Utar Pradeš, kjer smo bili mi in je bolj na severu Indije v srednjem porečju Gangesa in njegovih številnih pritokov, so dani dobri pogoji za kmetijstvo. Dobro uspevojo evropske žitarice, pa tu-

razkazovalci opic itd. Hinduji so imeli parijske nečiste in zoprne. Hinduje iz višjih kast, posebno še če je braman (duhovnik) je omažeževan, samo če se ga parijske dotakne, če ga pogleda ali če nanj pade njegova senca. Da se očisti tega madeža, se mora braman podvreči vrsti zapletenih očiščevalnih obredov... a primer kast že 28 let ni več, v življenju pa se še pozna 2500 letna tradicija.

V New Delhiju smo si za zaključek ogledali še indijski arheološki muzej z izredno bogatimi zbirkami in sežigališči mrtličev. Imajo sodoben krematorij, kjer upepeljujejo z električnim tokom in še staro sežigališče na grmadi. Povedali so nam, da na stari način upepeljujejo več mrtvih kot na moderen način. Takoj za sežigališčem teče reka Jamuna, kamor »grobarji« strežejo pepel.

O polnoči se je naš DC 9 dvignil iz delhijskega letališča in nas ponesel proti domovini. Zapomnil sem si pristanek v Dubaju v Omanskem emiratu na jugu Arabije, kjer smo v brezcarinski coni kupili izredno poceni viski — steklenica je stala le 2,5 dolarja. Letališka stavba je čudovita vsa je v steklu in marmorju — oljni šejki imajo denarja na pretek. Zadnji pristanek je bil v Carigradu, kjer je deževalo in nam je kapetan letala povedal, da v Ljubljani sneži. Ob vzletu smo lepo videli Bospor in Zlati rog, pa še delček Črnege morja. Ko smo prebili oblake smo se preko Balkanskega polotoka vozili nad megljenim morjem v čudoviti sončni svetlobi obdani s plavim nebom. Ob 13. uri po našem času smo ob res slabi vidljivosti, vetru in snegu pristali na Brniku.

ERNEST REČNIK

PIŠE ERNEST REČNIK (5)

di riž, sladkorni trs, proso, koruza, tobak, bombaž in juta. Ker ne poznajo zime imajo dvojno žetev. Zemlja je silno razdrobljena in gosto naseljena, saj pride na 1 kvadratni kilometer približno 180 prebivalcev (pri nas le 80). Namakalni sistem je le delno urejen — po našem bi se prav z izpopolnitvijo namakalnega sistema lahko dosegli mnogo višji pridelki.

Po osamosvojitvi Indije je v 1. 1948 bil ukinjen sistem zloglasnih kast, ki je 2500 let bil veljaven v deželi. Približno 60 milijonov pripadnikov najnižje kaste »nedotakljivih«, je živelo slabše življenje kot sužnji v starem in tlačani v srednjem veu. Teh 60 milijonov človeških bitij je med hindujci skozi stoletja živelo osamljeno in daleč od sleherne družbene dejavnosti, zaradi česar so ti ljudje postali hlapčevski in si niso upali misliti nič drugega kot na poslušnost. Nedotakljivi ali parijske so vedno opravljali najslabša dela, so krotilci kač, pometalci, snažilci stranišč,

Kot je znano, je Viking poslal na Zemljo številne slike z Marsa. Z njimi je zdaj mogoče odgovoriti na vprašanje, zakaj je ta planet rdeč, njegova atmosfera pa »rožnata«.

Po mnenju ameriškega strokovnjaka dr. Roberta I. Huguenina je to posledica interakcije med atmosferskim kisikom, ogljikovim dioksidom, mrazom, ultravioleto svetlobo in

ZAKAJ JE MARS RDEČ?

minerali, ki vsebujejo železo. Tako se je na površini Marsa naredil oksid železa, ali z drugimi besedami — rja.

Izračunali so tudi zanimivost, ki bi bila mogoče v kolikor bi prenehali vetrovi in bi rja sedla na površino planeta. V tem primeru bi nastala na Marsu plast debela od nekaj deset centimetrov do več kot kilometer.

Ugotovili so tudi, da bo prvi človek, ki se bo izkrcal na Marsu, stal pod »rožnato« nezemeljskim svetlobi — sto krat večji, kot so predvidevali do sedaj.

MEDICINA

PODHHRANJENOST

ZAKAJ UMIRAJO OTROCI?

V nekaj zadnjih desetletjih so v večini držav v razvoju občutno zmanjšali umrljivost dojenčkov in malih otrok, kljub temu napredku pa še vedno zaostajajo za industrijsko razvitiimi državami. Mnogokrat umirajo dojenčki povsem nepotrebno in vprašanje je, koliko časa bo potrebno, da bo otrok lahko preživel ne glede na to, kje se rodi.

Izredno majhne možnosti prezgodnje ali nepotrebne smrti dojenčka ali novorojenčka so v visoko razvitih državah, kot je na primer Švedska. Toda na nekaterih območjih sveta pa je smrtnost dojenčkov tako velika, kot je bila l. 1730 v Angliji. Dejstva so neizprosna: na Švedskem in v Finski vsak stoti otroček ne doživi svojega prvega rojstnega dneva, v nekaterih državah Afrike pa vsak peti.

Stopnja smrtnosti, kot je bila pred 200 leti, nima opravčila. Danes, ko je medicina tako napredovala in so znana številna zdravila, bi morala biti borba proti tolikšni smrtnosti otrok na prvem mestu na vsem svetu. Smrtnost je padla šele v tem stoletju. Od 1900. do 1960. leta je padec za 75 % v večini industrijskih držav, v mnogih državah so zabeležili napredek šele po drugi svetovni vojni. Tako je n. pr. v predvojni Jugoslaviji l. 1939 umrlo na 1.000 živorojenih otrok nekaj več kot 13 odstotkov, leta 1975. pa manj kot pol odstotka. Takšen izreden napredek gre pripisati povojnemu razvoju, še posebej pa napredku na področju zdravstva.

Če se vprašamo zakaj otroci umirajo, moramo slediti ugotovitvi ameriških strokov-

njakov: podhranjenost je eden osnovnih problemov zdravja otrok n. pr. v Latinski Ameriki. Umrljivost otrok v deževah, kjer je prehrana nezadostna in slaba, je mnogo višja kot mislimo. Med razlogi so: nedovoljna prehrana matere nosečnice, prekinitve dojenja, prehod na neprimerne prehrano dojenčka in razne bolezni. Med temi nosijo najvišji odstotek diareje in ošpice.

Do približno enakih ugotovitev so prišli tudi indijski strokovnjaki iz Pendžaba, ki so proučevali smrtnost otrok med leti 1950 in 1960. V te analize je kot glavni vzrok smrtnosti otrok prikazan tetanus, zatem zadušitev in poškodbe pri porodu, predčasni porod, sledijo pa še vsi vzroki kot v Latinski Ameriki.

Tetanus je razumljiv za ne razvita območja zaradi ne strokovnega vodenja porodov. Popkovo prerežje z nestabilnimi instrumenti. Takoj po prvem mesecu življenja je stopi na prvo mesto vzroke smrti diareja (griza). Akutna diareja odnese največ mladih življenj do enega leta tu pa prepušti vodeče mesto ošpicam, tifusu in tuberkulozi.

Strokovnjaki so si enotni v mišljenju, da je mogoče stopiti na pot tem grozljivim številkam in podatkom s pomočjo močnih nacionalnih in mednarodnih programov. V enem izmed poročil Otrškega fonda OZN je zapisano, da je leta 1975 več držav združilo moči v borbi proti veliki umrljivosti otrok. V tem istem poročilu pa podajajo tudi ugotovitve, da poteka reševanje usode približno 70 milijonov otrok iz dežel v razvoju zelo, zelo počasi in da se vedno umira v svetu veliko številno otrok, zaradi bolezni, ki bi jih lahko preprečili z boljše in učinkovitejšo preventivo. Strokovnjaki UNICEF pa zatrjujejo, da bo letos bistveno izboljšana zdravstvena zaščita v številnih državah, to pa bo pomnilo tudi manjšo umrljivost malčkov.

IZ SLIVNICE:

Jeseni lani so opravili prvi del obnove pokopališča na Slivnici.

Na račun tega pomembnega uspeha za kraj, je stekel tudi tale dogovor:

— »Franca, zakaj pa greš zdaj tolikokrat na pokopališče?«

— »Zato pač, ker je obnovljeno in ker moj moli ne leži več v grmova. Zdaj leži za novo ograjo in tudi pot do groba je posuta.«

— »Če je tako, bom tudi jaz uredila grob!«

STANE KURNIK

V petkovem popoldnevu smo si z našo stotnico kmečkih žensk hoteli ogledati tudi znamenito puljsko arno, ki je znana po dogodkih iz časov njenega nastajanja in v novejšem času po jugoslovanskem festivalu filma, ki se v njej odvija vsako leto. Pa smo zamudili in nismo mogli več vanjo. Ko smo hoteli kar na cesti spregovoriti nekaj o tem pomembnem zgodovinsko kulturnem spomeniku, nas je zmotil turistični vodič v Pulju in nam dobesedno prepovedal pogovarjati se o puljski areni. Pristal je edino na to, da bi sam vodil razlago, seveda izven njenih zidov, pa masno zaračunal svoje strokovne usluge. Pa smo rekli: zidove smo videli, o drugem se bomo pa pogovorili kar v avtobusu. Odpeljali smo se v avtocamp Stojto, kjer smo ulovili zadnje sočne žarke toplega istrskega popoldneva, namočili prste v slano vodo, harmonikar Vanč pa je raztegnil meh in pesem je splavala prek valov. Kratka urica ob morju ob sončnem zahodu je marsikateri ostala v nepozabnem spominu. Tako tudi znameniti Pulj, kljub zaprti areni in negostoljubnem, ali pa vsaj neiznajdljivem turističnem vodiču. Pa še posnetek za spomin.

Foto: D. Medved